REPUBLIKA SLOVENIJA

SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA LOKALNO SAMOUPRAVO IN
REGIONALNO POLITIKO

NOVO GRADIVO !

Gp.svlr@gov.si
Številka 007-2/2009/
Ljubljana, dne 30. september 2010
EVA: 2010-1536-0004
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Predlog zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08 in 38/10 - ZUKN) je Vlada Republike Slovenije na … seji dne … sprejela sklep: Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja in ga predloži Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po rednem postopku. Priloge: - Predlog zakona Prejemniki: - ministrstva in vladne službe
2.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
Mag. Igor Strmšnik, namestnik direktorja
2.b Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu Državnega zbora:
Dr. Henrik Gjerkeš, minister Duša Trobec Bučan, državna sekretarka Mag. Igor Strmšnik, namestnik direktorja

3. Gradivo se sme objaviti na svetovnem spletu:	DA

4.a Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem oziroma skrajšanem postopku v Državnem zboru RS z obrazložitvijo razlogov:
/
4.b Predlog za skrajšanje poslovniških rokov z obrazložitvijo razlogov:
/
5. Kratek povzetek gradiva

Regionalne razvojne razlike v Sloveniji se ne zmanjšujejo. Z nastopom gospodarske krize so se pokazale njene posledice tudi na regionalni ravni in dodatno opozorile na slabosti obstoje čega modela spodbujanja skladnega regionalnega razvoja. Trenutno stanje v regionalnem razvoju, ob upoštevanju slabih ekonomskih kazalnikov Slovenije in ob negotovih napovedih za prihodnost zahtevajo spremembe. Ocenjujemo, da dosedanji načini delovanja razvojnih politik v razvojnih regijah niso bili dovolj učinkoviti tudi zaradi pomanjkljivosti v sistemu regionalne politike. Delovanje ministrstev je večkrat nepovezano, regionalna politika, ki je razvojnim regijam puščala praktično vso razvojno pobudo, pa je tudi izkazala slabosti. Šibke regionalne institucije niso bile sposobne povezati razpršenih regionalnih interesov.

Spremembe regionalne politike in ustanavljanje pokrajin sta povezana procesa, ki se dopolnjujeta, krepitev institucionalne sposobnosti razvojnih regij pa ena izmed prioritet, ne glede na odločitev o ustanavljanju pokrajin. V obdobju do ustanovitve pokrajin in njihovega celovitega delovanja bodo razvojne regije osnovna raven spodbujanja regionalnega razvoja.

Nadgradnja v učinkovitejšo regionalno politiko zahteva opredelitev (definicijo) regionalne politike kot strukturne politike, ki obsega razvojne dejavnosti in programe za doseganje skladnega regionalnega razvoja in se izvaja z ukrepi endogene regionalne politike ter z usklajevanjem razvojnih politik, ki pomembno vplivajo na regionalni razvoj na podlagi teritorialnega razvojnega dialoga.

Za načrtovanje in izvajanje regionalne politike so pristojni država in občine. Vlada izvaja pristojnosti države. Pristojnosti vlade uresničujejo ministrstva in Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (v nadaljnjem besedilu: služba). Ob čine uresničujejo pristojnost za načrtovanje in izvajanje regionalne politike v razvojni regiji tako, da ustanovijo razvojni svet regije.

Temeljna teritorialna enota za načrtovanje in izvajanje regionalne politike je razvojna regija. Regionalna politika pa se načrtuje in izvaja tudi na območni ravni, če je oblikovano območno razvojno partnerstvo. Regijski projekti, ki zahtevajo kritično maso, se oblikujejo in usklajujejo na širšem območju več razvojnih regij. Zakon uveljavlja fleksibilno načelo več nivojskega teritorialnega pristopa in subsidiarnosti po katerem se določene funkcije opravljajo na teritorialni ravni, ki je za to najbolj primerna.

Regionalna politika temelji na regionalnih razvojnih programih in dogovorih za razvoj regij, sklenjenih med državo in razvojno regijo.

Regionalni razvojni program je sestavljen iz strateškega in programskega dela. Strateški del vsebuje analizo regionalnih razvojnih potencialov, opredelitev ključnih razvojnih ovir in prednosti razvojne regije v širšem državnem in mednarodnem prostoru, razvojne cilje in prioritete razvojne regije v programskem obdobju ter opredelitev razvojne specializacije razvojne regije. Programski del vsebuje programe spodbujanja razvoja v razvojni regiji s časovnim in finančnim ovrednotenjem ter določi sistem spremljanja in vrednotenja in organiziranost za izvajanje regionalnega razvojnega programa. Pripravlja se sočasno dr

žavnim programom razvojnih prioritet in investicij. Sprejme ga razvojni svet regije eno leto pred iztekom tekočega programskega obdobja. S tem dokumentom razvojna regija določi svojo razvojno specializacijo, opredeli prioritete in določi programe za njihovo realizacijo.

Z dogovori za razvoj regije se uresničuje regionalni razvojni program. Sklepajo se med državo in regijo za obdobje, ki ga določi vlada z uredbo. Dogovor za razvoj regije vključuje regijske projekte in sektorske projekte, ki imajo pomemben vpliv na uresničevanje razvojnih prioritet razvojne regije. Sprejme ga razvojni svet regije in potrdi vlada. Podpišeta ga predsednik sveta in minister, pristojen za regionalni razvoj. Dogovor za razvoj regije mora upoštevati usmeritve in javnofinančne okvire za pripravo programskega proračuna države in že sprejete proračune države in občin.

Pri projektih, ki imajo pomemben razvojni učinek na več razvojnih regij in zahtevajo kritično maso, ki presega vire razvojne regije, se razvojne regije povežejo in v sodelovanju s pristojnimi ministrstvi pripravijo medregijski projekt ali skupni razvojni program. S tem je odprta možnost za uspešnejše povezovanje sektorskih in regionalnih ciljev. Nekateri sektorji se težko usklajujejo na teritorialni ravni 12 razvojnih regij, ki so premajhne in preveč razdrobljene teritorialne enote za obravnavo določenih razvojnih problemov.

Nosilci regionalne politike na državni ravni so ministrstva, služba, Svet za teritorialno usklajevanje razvojnih pobud in Slovenski regionalno razvojni sklad. Na regionalni ravni so nosilci regionalne politike razvojni sveti regij, regionalne razvojne agencije (v nadaljnjem besedilu: RRA) in regijske razvojne mreže.

Svet za teritorialno usklajevanje razvojnih pobud ustanovi vlada. Njegova naloga je, da usklajuje razvojne pobude, načrtovanje in izvajanje nalog s področij dela ministrstev, pomembnih za spodbujanje regionalnega razvoja, usmerja teritorialni razvojni dialog, usklajuje predloge dogovorov za razvoj posameznih razvojnih regij ter predlaga vladi odločitve iz njene pristojnosti. Gre za sistemsko nadgradnjo sedanje Medresorske komisije za usklajevanje ukrepov razvojne podpore v Pomurski razvojni regiji in Pokolpju.

Razvojni svet regije je organ usklajevanja razvojnih pobud in razvojnih interesov v razvojni regiji ter organ, v katerem občine uresničujejo pristojnost za načrtovanje in izvajanje regionalne politike v razvojni regiji. Sedanji Svet regije in Regionalni razvojni svet se združita v nov Razvojni svet regije. Svet uporablja za delovanje naslov in finančni račun RRA. Svet ima 20 - 30 članov, odvisno od velikosti razvojne regije. Člani sveta so predstavniki občin, združenj gospodarstva in nevladnega sektorja z območja razvojne regije. Člani se volijo ali imenujejo v skladu s pravili pravne osebe, ki jo v svetu predstavljajo. Podrobneje določi članstvo akt o ustanovitvi, ki stopi v veljavo, ko ga sprejme najmanj 60% občinskih svetov ob čin z večino prebivalstva v razvojni regiji. S sestavo sveta je treba zagotoviti, da je 40 odstotkov članov predstavnikov občin, 30 odstotkov članov predstavnikov združenj gospodarstva in 30 odstotkov članov predstavnikov nevladnega sektorja z območja razvojne regije, pri čemer morajo biti enakopravno zastopana vsa območja v razvojni regiji.

Regionalna razvojna agencija je opredeljena kot pravna oseba zasebnega ali javnega prava, ki je za opravljanje splošnih razvojnih nalog v razvojni regiji za programsko obdobje pridobila pooblastilo službe na javnem razpisu. Zakon želi pogodbeno povezati vse razvojne institucije v razvojni regiji in jih v čim večji možni meri specializirati za posamezne razvojne naloge, ki bi jih opravljale za celotno razvojno regijo. RRA vzpostavi regijsko razvojno mrežo v katero se povezujejo tudi območne razvojne agencije, tehnološki centri, garancijski skladi, inkubatorji, centri za razvoj turizma, energetske pisarne ipd., odvisno od konkretnih razmer in njene razvojne specializacije. V okviru regijske razvojne mreže se izvaja informiranje o programih in projektih v razvojni regiji ter interdisciplinarno povezovanje pri pripravi regijskih projektov. Razvojna mreža mora podpirati regionalni inovacijski sistem.

Predvideni ukrepi endogene regionalne politike so naslednji: - sofinanciranje regijskih projektov v skladu z dogovori za razvoj regij, - dodatni ukrepi za obmejna problemska območja, - dodatni začasni ukrepi za problemska območja z visoko brezposelnostjo, - prenos državnega premoženja v razvojne namene, - nujni ukrepi regionalne politike, - drugi ukrepi, ki se določijo z zakonom, državnim proračunom ter poslovnim in finančnim na črtom Slovenskega regionalno razvojnega sklada.

6. Presoja posledic

a)	na javnofinančna sredstva v višini, večji od 40 000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	na usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	na gospodarstvo, posebej na mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA
d)	na okolje, kar vključuje tudi prostorske in varstvene vidike	NE
e)	na socialno področje	NE
f)	na dokumenta razvojnega načrtovanja: - na nacionalne dokumente razvojnega na črtovanja, - na razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - na razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	DA

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic, višjih od 40 000 EUR

Zakon ne uvaja novih institucij, ampak krepi in povezuje obstoječe. Na državni ravni ostaja dejaven Slovenski regionalni razvojni sklad. Okrepil bo svoje delovanje v regijah, kar bo zahtevalo prilagoditve v njegovi notranji organizaciji. V poslovnem in finančnem načrtu sklada za leti 2010 in 2011 so zagotovljena sredstva za redno delovanje po predlogu novega zakona. Izvajanje zakona v službi bo zahtevalo uveljavitev koncepta skrbnikov regij. Za to razvojno delo je potrebna ustrezna usposobljenost ter delovne izkušnje s projekti EU in z delom v državni upravi, za kar bo treba zagotoviti ustrezno število zaposlitev. Te zaposlitve naj bi bile realizirane s prerazporeditvami znotraj obstoječe kvote zaposlitev v službi.

Predlog zakona določa delovanje Sveta za teritorialno usklajevanje razvojnih pobud, ki bo nadaljeval delo sedanje Medresorske komisije Vlade RS za usklajevanje ukrepov razvojne podpore Pomurju in Pokolpju in skrbel za usklajeno delovanje ministrstev na razvoj regij. Ta instrument ne bo zahteval dodatnih proračunskih sredstev imel pa bo vpliv na učinkovitost razvojnih politik in na skladnejši regionalni razvoj.

Na regionalni ravni predlog zakona predvideva krepitev institucij in njihovo medsebojno povezovanje za doseganje večje učinkovitosti. V razvojno mrežo se povezujejo regionalne in območne razvojne agencije, pa tudi podjetniški inkubatorji, energetske pisarne, centri odli čnosti ipd. Sedanji regionalni razvojni sveti in sveti regij bodo združeni v enotne razvojne svete regij s čemer bo dosežena določena racionalizacija. Treba pa bo okrepiti mrežo

razvojnih institucij v razvojnih regijah. Zakon prinaša podelitev pooblastila z javnim razpisom SVLR. Nadomestilo za izvajanje pooblastila naj bi pokrilo 60% stroškov izvajanja nalog. Preostalih 40% stroškov naj bi pokrivale občine. Sedanji strošek države za sofinanciranje razvojnih nalog v razvojnih regijah znaša en milijon evrov letno in po opravljenih ocenah zado šča le za približno polovico splošnih razvojnih nalog, ki jih bo potrebno v regijah opraviti po novem zakonu. Glede na to, da bodo naloge normirane, ovrednotene in javno razpisane, bo ta strošek potrebno pokriti iz državnega proračuna. Povečanje bo postopno (v letih 2011 in 2012 ni predvideno) in je ocenjeno na 500.000 evrov na letni ravni. Ta ocena upošteva, da bo potrebno v naslednjih letih pripraviti programske dokumente in operativne programe za izvajanje nove finančne perspektive na državni in regionalni ravni. Nova naloga je tudi teritorialni razvojni dialog, v katerega bodo vključene vse institucije regionalne politike, na dr žavni, regionalni in območni ravni.

Predlog zakona torej ne predvideva dodatnih javnih sredstev za institucije regionalne politike na državni ravni in računa le na zmerno ter postopno povečevanje sredstev za delovanje razvojnih svetov regij. Je pa potrebno zagotoviti sredstva za problemska območja, ki jih uvaja. Gre za: (i) obmejna problemska območja in (ii) območja z visoko brezposelnostjo, ki so bila tudi najbolj prizadeta z gospodarsko krizo.

Obmejna problemska območja so določena s ciljem preprečiti, da bi prišlo do situacij kot je nastopila v Pomurski regiji in v Pokolpju, ko je stopnja brezposelnosti skokovito poskočila in presegla kritično mejo. Analize namreč kažejo, da se razvojni problemi značilno koncentrirajo v obmejnem prostoru. S posebnimi ukrepi in shemami državnih pomoči naj bi na teh območjih regionalna politika okrepila obmejni pas z novimi naložbami in možnostjo novega zaposlovanja ter ustvarila možnosti za izboljšanje demografske slike v strateško pomembnem obmejnem prostoru. V obmejna problemska območja so zajete tudi občine, ki izkazujejo odmaknjenost od ključnih prometnic in visok delež območij Natura 2000. S tem pa se prispeva tudi k okoljevarstvenim ciljem. V obmejnih problemskih območjih želi regionalna politika ustvarjati nova delovna mesta kajti gospodarska politika v Sloveniji je večinoma usmerjena v visokotehnološka delovna mesta, ki največkrat v manj razvitih območjih niso možna. Po drugi strani pa izvajanje pomurskega zakona kaže, da lahko regionalna politika z okoli 25.000 evri državne pomoči že ustvari novo delovno mesto (visokotehnološka stanejo do 100.000 evrov in več). Takšna delovna mesta so pomemben blažilec krize in način razvoja podjetništva v območjih, ki imajo omejene možnosti za razvoj visokotehnoloških projektov.

Če iz kakršnegakoli razloga brezposelnost v nekem območju preseže kritično mejo, predlog zakona določa za takšno območje dodatne začasne ukrepe regionalne politike. Območja z visoko brezposelnostjo naj bi bila deležna programskega pristopa, prednostne obravnave razvojnih politik, spodbud za zaposlovanje, davčnih spodbud za investiranje in dodatnih prora čunskih sredstev po vzoru pomurskega interventnega zakona. Predlog zakona izhaja iz opredelitve, da je potrebno s sistemskim zakonom zagotoviti območjem, ki se srečujejo s podobnimi razvojnimi problemi kot Pomurska regija, približno enako državno podporo kot jo prejema Pomurska regija po posebnem razvojnem zakonu. Na ta način bo odstranjena potreba po sprejemanju novih interventnih zakonov, ki so že bili predlagani v Pokolpju, Mariboru s Podravjem in na Koroškem.

Iz naslova obeh predstavljenih instrumentov (obmejna problemska območja in problemska območja z visoko brezposelnostjo) je bila ocenjena nova obveznost za izvajanje predloga zakona na izdatkovni strani državnega proračuna in sicer na 11.220.000 evrov v letu 2011 in na 13.500 evrov v letu 2012. Vsebina instrumentov so začetne investicije v podjetjih in priprava s podjetji povezanih projektov iz vsebinske pristojnosti različnih ministrstev.

Povrnitev plačanih prispevkov delodajalca za socialno varnost za obdobje dveh let je ocenjena na dva do tri milijone evrov na letni ravni. Pri tej oceni smo izhajali iz ocene finan

čnih posledic tega instrumenta, ki je bila narejena ob sprejemu posebnega razvojnega zakona za Pomursko regijo ter iz predpostavke hitrega izhoda iz krize kar pomeni, da bi bila problemska območja z visoko brezposelnostjo v naslednjih nekaj letih omejena le na Pokolpje, kjer je stopnja registrirane brezposelnosti že presegla kritično mejo in presega 18%. Glede na ocenjeni učinek v Pomurju smo pri oceni upoštevali tudi nižjo poseljenost Pokolpja. Vpliv tega ukrepa na javne finance je nevtralen saj bo najprej prišlo do dodatnega priliva javnofinančnih sredstev (prispevki delodajalca za socialno varnost za obdobje dveh let morajo biti najprej vplačani) in šele s časovnim zamikom do povračila vplačanih prispevkov.

Preglednica: Dodatna sredstva državnega proračuna, potrebna za izvajanje predloga zakona; v evrih

NOVE OBVEZNOSTI DRŽAVNEGA PRORAČUNA	**LETO**			**skupaj**
	2011	**2012**	**2013**	
1. Problemska območja(SVLR)	11.220.000	13.500.000	13.500.000	38.220.000
2. Sofinanciranj razvojnih nalog v regiji po pooblastilu (SVLR)	0	0	500.000	500.000
3. Skupaj nove obveznosti na strani odhodkov državnega proračuna (3=1+2)	**11.220.000**	**13.500.000**	**14.000.000**	**38.720.000**

Predlog zakona ne bo imel posledic na druga javna sredstva na državni ravni. Predlagane re šitve tudi ne povečujejo javnofinančnih obremenitev na lokalni ravni. Sredstva za sofinanciranje razvojnih nalog na regionalni ravni, ki so v javnem interesu, že po sedanjem zakonu zagotavljajo občine (okoli 40%).

Pomembni so posredni vplivi zakona, ki bodo dolgoročni in ugodni glede učinkovitosti porabe javnih sredstev. Na podlagi izdelanih strokovnih podlag je mogoče oceniti, da naj bi se pove čal obseg sredstev za spodbude gospodarstvu (gradnja poslovnih con, razvoj podjetništva, turistične infrastrukture), razvoj podeželja in vlaganje v človeške vire. Tudi znotraj teh kategorij naj bi se spremenila sestava porabe – osredotočila naj bi se na manjše število postavk. Dolo čanje bolj ciljno usmerjenih regionalnih razvojnih prioritet bo vplivalo na koncentracijo in spremembo dinamike pri financiranju sektorskih projektov s strani ministrstev.

Učinkovitost predloga zakona bo mogoče izmeriti z uspešnim črpanjem sredstev strukturnih skladov EU, preglednim in učinkovitim dodeljevanjem spodbud projektom, ki lahko največ pripomorejo k prestrukturiranju razvojno najbolj zaostalih območij, tako pa k povečanju u činkovitosti javnih izdatkov in investicij. S povečanim bruto domačim proizvodom tovrstno javno vlaganje odseva v povečanju davčne osnove in večjem obsegu zbranih davkov, tako pa ugodno vpliva tudi na javnofinančni račun.

I. Ocena finančnih posledic				
	Tekoče leto (t)	t+1	t+2	t+3

Predvideno povečanje (+) ali zmanj šanje (-) prihodkov državnega prora čuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanj šanje (-) prihodkov občinskih prora čunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanj šanje (-) odhodkov državnega prora čuna		11.220.000	13.500.000	14.000.000
Predvideno povečanje (+) ali zmanj šanje (-) odhodkov občinskih prora čunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanj šanje (-) obveznosti za druga javna finančna sredstva				

II. Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene po naslednjih proračunskih postavkah (PP) s predvidenimi zneski:

Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračunskega uporabnika	Znesek za tekoče leto 2010 (t)	Znesek za leto 2011 (t+1) Sprejet proračun in dve predlagani novi PP
1101	Plače	*Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko (SVLR)*	4.373.780	4.628.088
1102	Materialni stroški	SVLR	1.639.500	2.000.000
1104	Investicije in investicijsko vzdr ževanje državnih organov	SVLR	360.000	200.000
1106	Razvojne naloge	SVLR	220.000	330.000
1134	Transregionalni projekti	SVLR	60.000	100.000
1135	Priprava in spremljanje izvajanja državnih dokumentov razvojnega na črtovanja	SVLR	74.000	91.000
1136	Sofinanciranje izvedbenih delov RRP	SVLR	1.245.603	1.500.000
1166	Razvojna pomoč Posočju	SVLR	1.251.878	1.302.000

1171	Infrastruktura na območjih kjer žive Romske etnične skupnosti	SVLR	521.711	1.000.000
1592	Vzdrževanje in razvoj sistema ISARR	SVLR	208.000	210.000
5444	Strokovna pomoč ob činam	SVLR	188.000	395.000
5796	Sofinanciranje skupnih občinskih uprav	SVLR	1.408.520	2.773.035
6513	Nacionalno sofinanciranje Cilja 3	SVLR	2.992.983	3.033.937
6940	Tehnična pomoč - 07-13 - Strukturni skladi - EU	SVLR	2.165.349	3.005.290
6964	Tehnična pomoč - 07-13 - Strukturni skladi - slovenska udeležba	SVLR	382.120	530.345
7607	Tehnična pomoč ESS - 07-13 - EU	SVLR	852.671	2.271.418
7609	Tehnična pomoč ESS - 07-13 - slovenska udeležba	SVLR	150.471	400.839
7616	Razvoj regij - infrastruktura regionalnih poslovnih con - 07 - 13 EU	SVLR	7.763.517	12.193.601
7618	Razvoj regij - prometna infrastruktura - 07 - 13 EU	SVLR	33.126.609	25.471.467
7619	Razvoj regij - okoljska infrastruktura - 07 - 13 EU	SVLR	52.254.786	36.368.269
7620	Razvoj regij - razvoj urbanih naselij - 07 - 13 EU	SVLR	12.003.685	8.129.067
7621	Razvoj regij - spodbujanje razvoja turizma - 07 - 13 EU	SVLR	29.449.757	20.322.668

7622	Razvoj regij - socialna infrastruktura - 07 - 13 EU	SVLR	5.223.768	8.129.067
7624	Razvoj regij - infrastruktura regionalnih poslovnih con - 07 - 13 - slovenska udeležba	SVLR	460	0
7625	Razvoj regij - prometna infrastruktura - 07 - 13 - slovenska udele žba	SVLR	930.704	675.000
7627	Razvoj regij - okoljska infrastruktura - 07 - 13 - slovenska udele žba	SVLR	297.015	675.000
9189	Teritorialno sodelovanje - 07-13 - EU	SVLR	1.119.256	1.119.256
9190	Teritorialno sodelovanje - 07-13 - slovenska udeležba	SVLR	386.565	386.565
9357	Teritorialno sodelovanje SLO - I - 07-13 - EU	SVLR	506.159	506.167
9358	Teritorialno sodelovanje SLO - I - 07-13 - slovenska udeležba	SVLR	89.322	89.324
9417	Tehnična pomoč - 07-13 - Kohezijski sklad - EU	SVLR	4.047.030	4.031.492
9430	Tehnična pomoč - 07-13 - Kohezijski sklad - slovenska udeležba	SVLR	714.182	711.440
9536	Sofinanciranje investicijskih projektov občin	SVLR	42.457.978	45.643.639
9606	Razvoj Pomurja	SVLR	5.765.000	6.000.000

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic, nižjih od 40 000 EUR

8. Predstavitev sodelovanja javnosti

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja	DA

Datum objave: 24.6.2010; 1.10.2010 - NOVO GRADIVO

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije: Gospodarsko interesno združenje regionalnih razvojnih agencij - GIZ RRA, Center nevladnih organizacij Slovenije – CNVOS,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti,
- združenja občin.

Mnenja, predloge, pripombe so podali:

- GIZ RRA,
- CNVOS,
- Svet regije Severne Primorske,
- Kolegij županov Spodnjega Podravja,
- Skupnost občin Slovenije, Združenje občin Slovenije.

Upoštevani so bili:

- v celoti
- v pretežni meri
- **delno**
- niso bili upoštevani, poročilo je bilo dano……..

Bistvena odprta vprašanja:
Navedeno v besedilu predloga zakona.

9. Predstavitev medresorskega usklajevanja

Gradivo je bilo poslano v medresorsko usklajevanje: DA

Datum pošiljanja: 24.6.2010; 1.10.2010 – NOVO GRADIVO

/Gradivo je usklajeno **v celoti** s:

- Službo Vlade RS za zakonodajo,
- Službo Vlade RS za razvoj in evropske zadeve,
- Ministrstvom za finance (proračunski del),
- Ministrstvom za javno upravo,
- Ministrstvom za okolje in prostor,
- Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve,
- Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- Ministrstvom za gospodarstvo,
- Ministrstvom za notranje zadeve,
- Ministrstvom za promet,
- Ministrstvom za šolstvo in šport,
- Ministrstvom za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo,
- Ministrstvom za zdravje,
- Ministrstvom za pravosodje,

/Gradivo je neusklajeno **v pretežni meri** z:

- Uradom RS za makroekonomske analize in razvoj.
- Ministrstvom za finance (neusklajen je del, ki se nanaša na odstopanje od sistemskega zakona o javnih skladih in prenos državnega premoženja v razvojne namene),

Bistvena odprta vprašanja:

- Vprašanje potrebnosti »sveta za teritorialno usklajevanje razvojnih pobud« (UMAR),
- Vprašanje potrebnosti »dogovora za razvoj regije« (UMAR)
- MF še ni preverja usklajenost predloga zakona z vidika Zakona o javnih skladih in državnega premoženja (MF)

Mnenja organov, s katerimi gradivo ni usklajeno in stališče predlagatelja

1. Vprašanje potrebnosti Sveta za teritorialno usklajevanje razvojnih pobud

Mnenje UMAR:

UMAR je mnenja, da ustanovitev sveta za teritorialno usklajevanje razvojnih pobud (8. člen predloga zakona) ni potrebna, saj ima Slovenija že ustanovljene delovne skupine v okviru priprave razvojno usmerjenega proračuna.

Mnenje predlagatelja:

1. Menimo, da gre po vsebini za drug mehanizem usklajevanja kot so delovne skupine za pripravo programskega proračuna. Proračunsko usklajevanje je pomembno pri izvajanju regionalne politike in je zato predvideno sodelovanje predstavnikov SVLR v več delovnih skupinah vendar pa slednje ne opravljajo nobene od predlaganih nalog sveta za teritorialno usklajevanje razvojnih pobud. Svet naj bi nadgradil sedanjo Medresorsko komisijo za usklajevanje ukrepov razvojne podpore v Pomurski regiji in Pokolpju, ki je bila ustanovljena ravno zaradi tega, ker nobena od obstoječih oblik koordinacije v okviru vlade ne izvaja naloge teritorialnega razvojnega dialoga. Ocene dela te komisije so zaenkrat pozitivne in prav na tej uspešni »pilotni« rešitvi iz »pomurskega zakona« temelji predlagana rešitev. Po sprejemu predloga zakona naj bi naloge te komisije prešle na svet. Okvirno naj bi bile naloge predlaganega sveta naslednje:
   a) usklajevanje stališč med regionalno in nacionalno ravnijo v okviru teritorialnega razvojnega dialoga,
   b) usklajevanje predlogov odločitev pristojnih ministrstev v postopku priprave dogovorov za razvoj regij po predlogu zakona,
   c) usklajevanje predlogov odločitev pristojnih ministrstev pri izvajanju dodatnih za časnih ukrepov razvojne podpore za problemska območja z visoko brezposelnostjo,
   d) usklajevanje predlogov dodatnih ukrepov za obmejna problemska območja po predlogu zakona,
   e) obravnava letnih poročil o izvajanju regionalne politike in strategije regionalnega razvoja Slovenije,
   f) usklajevanje predlogov odločitev pristojnih ministrstev in dajanje mnenj ter obravnava poročil v postopku izvajanja ukrepov Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 (Uradni list RS, št. 87/09),
   g) obravnava strateških odločitev s področja mednarodnega teritorialnega sodelovanja,
2. Predlagano je, da naj bi svet vodil predsednik vlade, strokovno podporo pa nudila SVLR. Glede na to, da podporo za delovanje delovnih skupin v okviru programsko usmerjenega proračuna zagotavljata SVREZ in MF je tudi s tega, logističnega vidika, oba mehanizma koordinacije težko združiti v enega samega. Tudi Uredba o dokumentih razvojnega načrtovanja in postopkih za pripravo predloga državnega prora čuna določa, da je za usklajenost razvojnih politik vlade odgovoren minister za razvoj, za usklajenost med regionalnimi dokumenti razvojnega načrtovanja in dokumenti razvojnega načrtovanja države pa minister za regionalni razvoj.
3. Ne gre za nov organ. Že sedanja regionalna zakonodaja določa Svet za strukturno politiko, njegove naloge s področja regionalne politike pa po sklepu vlade opravlja Medresorska komisija za usklajevanje ukrepov razvojne podpore v Pomurski regiji in Pokolpju.

4. Zapis v predlogu zakona omogoča, da se vlada odloči za združitev obeh mehanizmov koordinacije (horizontalnega proračunskega in vertikalnega regionalnega), če bo razvojna politika v Sloveniji v bodoče šla v smeri večnivojskega teritorialnega upravljanja (angl.: »Multilevel Governance«).

2. Vprašanje potrebnosti dogovora za razvoj regij

Mnenje UMAR:

Dogovor za razvoj regije (15. člen predloga zakona) je v nasprotju z ureditvijo proračunskega načrtovanja na državni ravni.

Mnenje predlagatelja

1. Dogovor za razvoj regij ni nov dokument. Nadomešča sedanje izvedbene načrte regionalnih razvojnih programov (RRP).
2. Črtanje izvedbenega dokumenta RRP ni mogoče, saj je RRP programski dokument, predlagani dogovor za razvoj regij pa njegov izvedbeni dokument (spisek projektov). Gre torej bolj za vprašanje kakšna naj bo vsebina, status in naziv tega dokumenta.
3. Glede vsebine izvedbenega dokumenta RRP ne more biti velikih dvomov – gre za identifikacijo projektov, ki so pomembni za razvoj regije. Glede statusa in naziva pa gre za vprašanje ali smo zadovoljni s statusom sedanjih izvedbenih načrtov RRP. V analizi »Strokovne podlage za pripravo novega zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja« ugotavljamo, da je na tej točki potrebna nadgradnja. Država mora dobiti možnost, da v bistveno večji meri kot doslej vpliva na vsebino dokumenta. Sprememba iz enostranskega akta (dokument regije) v dvostranski akt (usklajen dokument države in regije) je logična posledica takšne ugotovitve.
4. Drugi vsebinski argument za dogovor kot dvostranski akt je predlagana nadgradnja sedanjega izvedbenega načrta RRP (ki vključuje ključne regijske projekte) z državnimi projekti ministrstev, ki so pomembni za razvoj regije. Šele sinergija enih in drugih lahko pomeni sistemski korak naprej od obstoječega stanja s katerim nismo zadovoljni. Z opredelitvijo dogovora za razvoj regije kot enostranskega akta regije, zato ne bi dosegli ciljev novega zakona.
5. Da so dogovori med državo in regijo v urejenem sistemu proračunskega načrtovanja odveč je pretirana trditev, ki jo med drugim negirajo tudi mednarodne primerjave saj jih poznajo tudi drugod v EU. Na Švedskem so se do leta 2004 imenovali »sporazumi o razvoju regij«. V Finski naj bi začel letos veljati nov »regionalni zakon«, s katerim se bo okrepila vloga regionalnih svetov, Finska pa prehaja od programskega k partnerskemu pristopu, ki temelji na pogajanjih med nacionalno in regionalno ravnjo. Na Danskem so regije in država podpisale partnerske sporazume za izvedbo regionalnih gospodarskih strategij, ki zagotavljajo partnerstvo države in regionalnih forumov za razvoj, kar omogoča vertikalno usklajevanje. Tudi delavnica OECD v Ljubljani v začetku maja letos je dala nekaj relevantnih prispevkov v tej smeri. Nasvet je bil, da regij ni dobro pustiti, da same sprejemajo razvojne odločitve, če nimajo izvoljenih političnih teles. Trendi gredo v predlagani smeri pogajanj med državo in regijami (»Negotiating Planning«), ki je temelj večnivojskega teritorialnega upravljanja (»Multilevel Governance«).
6. Da ne gre za »motnjo« v obstoječem sistemu proračunskega načrtovanja države utemeljuje tudi naslednja določba v predlogu zakona: »Regijske in sektorske projekte iz podpisanega dogovora za razvoj regije uvrstijo pristojna ministrstva v načrt razvojnih programov državnega proračuna.«.

3. Prenos državnega premoženja na Slovenski regionalno razvojni sklad in izjeme pri poslovanju tega sklada od določil zakona o javnih skladih

Mnenje MF:
Predlog zakona predvideva spremembe oz odstopanja glede na sistemski zakon o javnih skladih in sicer glede možnosti višjega obsega zadolževanja Slovenskega regionalno razvojnega sklada, vlaganje kapitala v druge osebe, imenovanja ministra, pristojnega za regionalni razvoj za predsednika nadzornega sveta sklada ter možnost izvajanja nujnih ukrepov regionalne politike v obliki odpisov obveznosti v breme namenskih sredstev sklada. Ministrstvo za finance ima tudi pripombe na predlagani prenos državnega premoženja v regionalnih razvojnih agencijah in Družbi za spodbujanje razvoja Triglavskega narodnega parka na Slovenski regionalno razvojni sklad.

Mnenje predlagatelja:
Računamo, da bomo ta ključna vprašanja in druge morebitne pripombe še lahko uskladili v postopku vladne obravnave.

10. Gradivo je lektorirano		DA
11. Zahteva predlagatelja za		
a)	obravnavo neusklajenega gradiva	DA
b)	za nujnost obravnave Utemeljitev: Zamujamo rok (30.9.2010) , ki ga je za predložitev predloga zakona postavil s sklepom Državni zbor (sklep št. 002-01/09-15 z dne 1.2.2010, ki je zavezal vlado, da v roku devetih mesecev od uveljavitve Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010 – 2015 (ZRPPR1015) pripravi nov Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja).	DA
c)	obravnavo gradiva brez sodelovanja javnosti	NE
12. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti		DA
13. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade		DA

14. Gradivo je pripravljeno na podlagi sklepa
Državnega zbora št. 002-01/09-15 z dne 1.2.2010, ki je zavezal vlado, da v roku devetih mesecev od uveljavitve Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010 – 2015 (ZRPPR1015) pripravi nov Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja.

dr. Henrik Gjerkeš

minister

Priloge:

- Predlog zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja

PREDLOG

[EVA: 2010-1536-0004]

ZAKON

O SPODBUJANJU SKLADNEGA REGIONALNEGA RAZVOJA

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJETJE PREDLOGA ZAKONA

1.1. STANJE V REGIONALNEM RAZVOJU

V Sloveniji smo priča znatnim regionalnim razlikam. Analize opozarjajo na veliko razvojno raznovrstnost slovenskih občin in regij, ki se že več desetletij kaže na nekaterih gosto naseljenih območjih, v katerih je večji del prebivalstva, delovnih mest in gospodarskih subjektov, ter v obsežnih predelih, ki jih zaznamujejo manjša razvitost, redka poselitev in šibke razvojne možnosti. Tako je kljub drugačnim prizadevanjem zaznati naraščanje regionalnih razlik. Na to kaže razmerje med najbolj in najmanj razvito regijo, merjeno z bruto domačim proizvodom (BDP) (2,2 : 1 v letu 2007, 2,1 : 1 v letu 2003 in 1,98 : 1 v letu 2000), pa tudi stanje pri dejavnikih regionalne rasti (kapital, izobražena delovna sila, raziskave in razvoj), pri katerih je opaziti smernico oblikovanja nekaj vplivnejših razvojnih središč, med katerimi z naskokom vodi Ljubljana. Čeprav se je BDP v preteklih letih zvišal v vseh regijah, so najvišje stopnje rasti dosegale bolj razvite regije, kar stanje regionalnega razvoja dodatno zaostruje:

- Bruto domači proizvod: razlike med regijami glede na velikost BDP so precejšnje, saj je na primer že samo Osrednjeslovenska regija leta 2007 ustvarila dobro tretjino (36,1 %) celotnega slovenskega BDP, kar je skoraj toliko kakor v devetih regijah (39,1 %) oziroma precej več kakor v osmih regijah (30,7 %) z najmanjšim BDP skupaj – skupaj s Podravsko regijo pa polovico slovenskega BDP (49,6 %). Osrednjeslovenska regija (12.465 mio. EUR) ima več kakor 24-krat večji BDP glede na najmanjšo regijo, Zasavsko (512 mio. EUR).
- Osnova za dohodnino na prebivalca je bila v letu 2007, kakor v preteklih letih, najvišja v Osrednjeslovenski regiji – slovensko povprečje je presegala za dobro petino. Nadpovpre čna je bila še v Obalno-kraški, Gorenjski in Goriški regiji, a je slovensko povprečje presegala bistveno manj (med 1 in 4,3 %). Najnižja, s 74,2 % slovenskega povprečja, je bila v Pomurski regiji. V Osrednjeslovenski regiji je bila osnova za dohodnino za 60 % vi šja kakor v Pomurski.
- Delovna mesta so zgoščena predvsem v Osrednjeslovenski regiji, zlasti v storitvenih dejavnostih. Pomanjkanje delovnih mest v posameznih regijah povzroča večjo dnevno migracijo zaposlenih in višjo stopnjo brezposelnosti. Leta 2008 je imela najvišji indeks dnevne migracije in tako največji presežek delovnih mest nad tam bivajočim formalnim delovno aktivnim prebivalstvom Osrednjeslovenska regija, ki je presegala slovensko povprečje za dobro petino. Še najbolj se je izravnani bilanci približala Obalno-kraška regija, sledijo pa ji Savinjska, Podravska in Goriška regija. Najnižji indeks dnevne migracije je imela Zasavska regija, kjer je bilo za dobro četrtino manj delovnih mest od tamkaj živečega delovno aktivnega prebivalstva. Na stopnjo brezposelnosti v posamezni regiji in posledično na indeks dnevne migracije pomembno vpliva tudi izobrazbena in kvalifikacijska sestava delovno sposobnega prebivalstva. Namreč, če iskalci zaposlitev ne ustrezajo zahtevanim pogojem za zasedbo prostih delovnih mest na trgu dela v posamezni regiji, so primorani poiskati delo zunaj nje, kar lahko vodi do višje dnevne migracije (morda tudi emigracije delovne sile bližje delovnemu mestu) ali pa do strukturne brezposelnosti. Strukturno brezposelni se težko prilagajajo novim razmeram na trgu delovne sile, še posebno starejši od 45 let. Naslednji dejavnik, ki prav tako vpliva

na stopnjo brezposelnosti in posledično na višji indeks dnevne migracije v posamezni regiji, je nezmožnost dovolj hitrega odziva trga dela na spremembe v povpraševanju. Odločilna je tudi sestava gospodarstva, še posebno če ima regija nizko raznovrstnost gospodarskih panog, zaradi česar je nizka tudi ponudba delovnih mest.

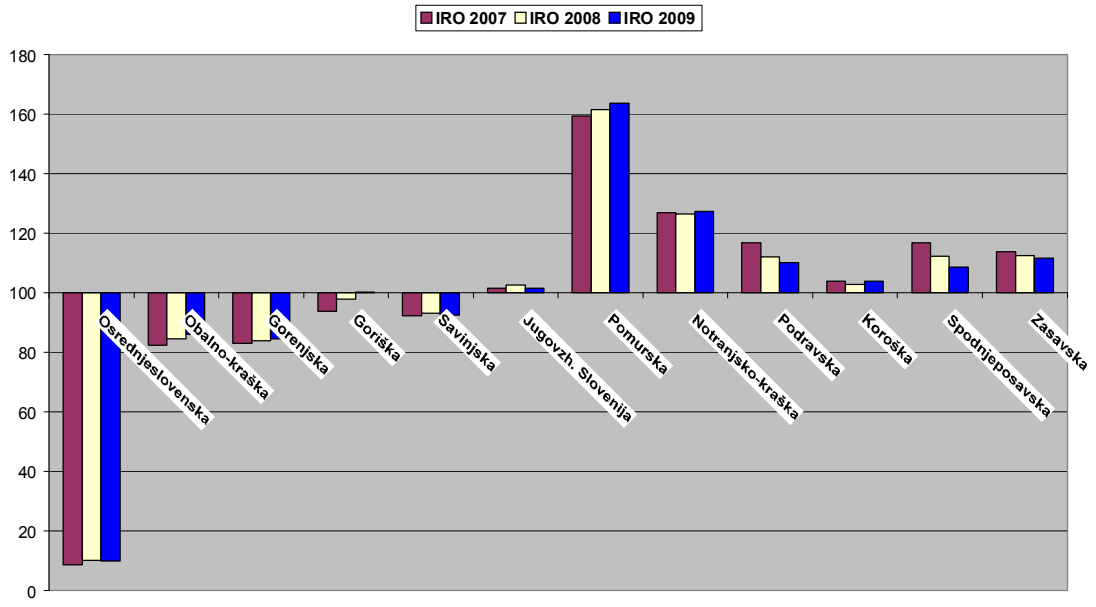
- Velike regionalne razlike so tudi glede brezposelnosti: najbolj so prizadete regije, ki že dalj časa močno presegajo državno povprečje (Pomurska, Podravska, Koroška in Zasavska regija). V letu 2009 smo priča hitri rasti registrirane stopnje brezposelnosti v vseh regijah, še posebno v drugi polovici leta 2009. Novembra 2009 sta imeli nadpovpre čno stopnjo registrirane brezposelnosti tudi Savinjska in Spodnjeposavska regija.
- Prebivalstvo: v zadnjih letih spremljamo rast prebivalstva, kopičenje pa se nadaljuje v Osrednjeslovenski regiji, kjer živi četrtina vsega prebivalstva Slovenije. Rast števila prebivalstva v Sloveniji je v zadnjem desetletju predvsem posledica priseljevanja, vendar pa je v zadnjih letih opaziti v večini regij pozitivni naravni prirast (v letu 2008 so imele Pomurska, Podravska, Zasavska in Spodnjeposavska regija negativni naravni prirast). Zaradi upadanja naravne rasti in manjše smrtnosti se spreminja sestava prebivalstva po regijah. Povečuje se delež starih in zmanjšuje delež mladih. Tako raste tudi indeks staranja prebivalstva, ki je v letu 2008 že v vseh regijah presegel vrednost 100, kar pomeni, da je več starega kakor mladega prebivalstva. Leta 2002 je to veljalo za sedem regij, še leta 1999 pa je bil indeks staranja večji od 100 le v Obalno-kraški in Goriški regiji.
- Izobrazba prebivalstva: regije z močnimi gospodarskimi potenciali so prav tiste, v katerih je prebivalstvo nadpovprečno izobraženo (pridobljena izobrazba) in kjer je med zaposlenimi nadpovprečen odstotek takih z visoko stopnjo izobrazbe. Te regije imajo največ študentov na 1000 prebivalcev, prebivalstvo pa je tudi bolj zdravo. Osrednjeslovenska, Obalno-kraška in Gorenjska so denimo regije, ki imajo glede človeškega kapitala najboljše razvojne možnosti, medtem ko so Pomurska, Spodnjeposavska in Zasavska z vidika človeškega kapitala v najslabšem položaju.
- Visokošolsko izobraževanje: med regijami obstajajo razlike v prisotnosti visokošolskih zavodov, ki so nakopičeni v Osrednjeslovenski, Podravski, Obalno-kraški in Goriški regiji, čeprav so posamezne fakultete in samostojni visokošolski zavodi lahko tudi v drugih regijah. Z večjo prometno dostopnostjo in z razvojem IKT se je tudi dostopnost do študija zelo izboljšala.
- Znanstveno-raziskovalne organizacije: velike razlike so tudi v prisotnosti znanstveno-raziskovalnih organizacij, ki so večinoma v Osrednjeslovenski regiji (Ljubljana). To se še posebno kaže v številu zaposlenih v R&R (raziskave in razvoj) in povprečnih izdatkih za R&R na prebivalca, pri čemer so razlike 50 : 1, kar je deloma razumljivo, saj je treba za uspešno znanstveno in raziskovalno-razvojno delo doseči kritično maso osebja in opreme.
- Podporne organizacije: v prisotnosti institucij, ki spodbujajo razvoj med regijami, ni veliko razlik. Ker imajo vse statistične regije regionalno razvojno agencijo in območne razvojne agencije, je institucionalna pokritost ustrezna. Postavlja pa se vprašanje sposobnosti podpornih organizacij za dejansko spodbujanje razvoja (spreminjajoča institucionalna ureditev, pomanjkanje nekaterih podpornih inštrumentov, znanja in izkušenj, ponekod velika kadrovska nezadostnost, močni lokalni vplivi na delovanje podpornih organizacij …).
- Fizična infrastruktura: obstajajo razlike v opremljenosti s fizično infrastrukturo, predvsem pa je slaba medregijska prometna povezanost. Prometna povezanost občinskih središč v regijah je boljša. Drugi prometni podsistemi so manj pomembni za konkurenčnost slovenskih regij (tudi zaradi zapostavljanja železniškega prometa), razen pomena pristanišča za konkurenčnost Obalno-kraške regije, saj v Sloveniji večina potniškega in tovornega prometa poteka po cestah, povečuje pa se tudi pomen obeh letališč. Manj razvite in v splošnem obrobnejše (periferne) slovenske regije imajo največkrat manj razvejeno cestno omrežje. Dokončna zgraditev vzhodno-zahodne in severno-južne

avtoceste bo sicer okrepila slovensko cestno omrežje, a njune takojšnje pozitivne učinke bodo čutile zlasti regije vzdolž 5. in 10. evropskega koridorja. K izboljšanju povezanosti obrobnih območij naj bi prispevala predvsem izpeljava projektov tretje, tretje a in četrte razvojne osi, a njihova uresničitev se zaradi finančne krize časovno odmika. Glede osnovne komunalne infrastrukture (opremljenost stanovanj z vodo in elektriko) ni znatnih medregionalnih razlik, bodo pa predvidoma izpeljane obsežne naložbe v ravnanje s komunalnimi odpadki, v varstvo okolja – področje voda, v odvajanje in čiš čenje komunalnih odpadnih vod ter zmanjšanje škodljivega delovanja.

- Onesnaženost okolja: med regijami so razlike v onesnaženosti okolja, vendar se zmanj šujejo. Slovenske regije se srečujejo s spletom okoljskih problemov.

Razvojno uspešnost regij lahko prikažemo s sinteznim kazalnikom, indeksom razvojne ogro ženosti regij (IRO)[1]. Ta se giblje v letu 2009[2] v razponu med 8,9 v Osrednjeslovenski in 163,7 v Pomurski regiji. Glede na leto 2007 se izboljšuje relativni položaj Spodnjeposavske, Podravske in Zasavske regije ter poslabšuje položaj Goriške, Pomurja, Obalno-kraške in Gorenjske regije. Relativni položaj preostalih regij se v tem obdobju ni značilno spremenil.

Slika: Indeks razvojne ogroženosti regij 2007 - 2009, Slovenija

Vir: Letno poročilo 2009 o izvajanju Državnega razvojnega programa Republike Slovenije v obdobju 2007-2013, SVLR, Ljubljana, 31.maj 2007.

Koeficient variacije IRO[3] za leto 2009 se je, glede na predhodno leto, malenkost povečal

[1] Indeks razvojne ogroženosti (IRO) je opredeljen v Zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja kot relativni kazalnik razvitosti razvojne regije, izračunan na podlagi ponderacije kazalnikov razvitosti, ogroženosti in razvojnih možnosti. IRO je izračunan z uteži tvijo 11 kazalnikov (BDP na prebivalca, bruto osnova za dohodnino na prebivalca, število delovnih mest na delovno aktivno prebivalstvo v regiji, bruto dodana vrednost gospodarskih družb na zaposlenega, stopnja registrirane brezposelnosti, stopnja registrirane zaposlenosti, indeks staranja prebivalstva, povprečno število let šolanja, delež prebivalstva, priključenega na javno kanalizacijo, delež površine območij Nature 2000 in kazalec poseljenosti). Izhodiščne vrednosti IRO za leto 2007 so določene v Sklepu o razvrstitvi razvojnih regij po stopnji razvitosti za programsko obdobje 2007–2013 (Uradni list RS, št. 23/06). Več o metodologiji izračuna IRO glej v Pečar, J., in Kavaš. D. (2006). Metodologija izračuna indeksa razvojne ogroženosti za obdobje 2007–2013. Delovni zvezek št. 6. Ljubljana. Urad za makroekonomske analize in razvoj.

[2] Kazalniki, vključeni v izračun IRO, so izračunani za obdobje zadnjih treh razpoložljivih let – večinoma je to obdobje 2006–2008.

[3] Med kazalniki, ki najbolj vplivajo na gibanje indeksa razvojne ogroženosti, so: BDP na prebivalca, povprečno število let šolanja prebivalstva, osnova za dohodnino na prebivalca, dodana vrednost gospodarskih družb na zaposlenega in delovna mesta na delovno aktivno prebivalstvo (korelacijski koeficienti znašajo pri teh kazalnikih med –0,92 in –0,73). Visok korelacijski koeficient pa imajo še priključenost prebivalstva na javno kanalizacijsko omrežje, stopnja registrirane brezposelnosti in stopnja formalne zaposlenosti

(za 0,2 odstotne točke) in znaša 33,8 %, glede na leto 2007 pa se je zmanjšal za 0,6 odstotne točke. Regije se po tem kazalniku odmikajo od slovenskega povprečja za tretjino, vendar so te razlike, kljub malenkostnemu povečanju v zadnjem letu, dokaj stabilne.

Slovenija ima skoraj 1400 km državne meje (70 cm na prebivalca), kar je dvakrat več od Avstrije, trikrat več od Švice in devetkrat več od Nemčije. V Sloveniji lahko za obmejne opredelimo kar 50 % občin, če obmejni pas omejimo na 10 km. Temu ustrezen je naš čezmejni promet. Slovenski državljani opravimo na leto okoli 50 milijonov prehodov.

Slovenske obmejne regije so v zadnjih nekaj letih izboljševale svoj položaj v primerjavi z obmejnimi regijami v Avstriji in Italiji. Vendar pa je treba upoštevati, da je raven razvitosti ve čine sosednjih regij v Italiji in Avstriji še vedno precej višja od razvitosti slovenskih regij. Korak z njimi lovi le Osrednjeslovenska regija, druge pa imajo, tako kakor avstrijska Gradiš čanska ter vse madžarske in hrvaške regije, indeks ravni v primerjavi s povprečjem EU-27 pod 80.

Velik regionalni problem na nekaterih obmejnih območjih je več kakor 60-minutna odmaknjenost od avtocest in hitrih cest. To ni le razvojna ovira za prizadeta območja, ampak problem, povezan s praznjenjem obmejnega prostora, čezmejno delovno selitvijo (izgubljanje človeških virov) in gravitacijskimi učinki nekaterih večjih čezmejnih središč v sosednjih državah. Regionalni problem v obmejnem prostoru je povezan še z območji Nature 2000. Slednja so sicer razvojna priložnost, vendar so potrebni dodatni javni viri za sonaravno urejanje javne infrastrukture, posebno turistične, ki največkrat edina lahko pripomore k razvojni vključitvi naravnih in kulturnih zmožnosti. Območja težje dostopnosti, Nature 2000, redke poseljenosti in primanjkljaja delovnih mest se največkrat prekrivajo in stopnjujejo ter oblikujejo velik regionalni razvojni problem obmejnega prostora, ki se zato demografsko prazni. Obseg manj razvitih obmejnih območij se v zadnjem desetletju ni zmanjšal, kazalniki pa razkrivajo celo nadaljnje poslabševanje njihovega položaja. Ker gre za strateško občutljiv prostor ob državni meji, je problem demografske sestave in izseljevanja še toliko bolj žgoč.

1.2. ANALIZA REGIONALNE POLITIKE

Slovenija je po reformi regionalne politike v drugi polovici 90. let postavila sistemske pogoje za izvajanje te politike. Tako je Državni zbor RS leta 1999 sprejel Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, v letu 2000 pa so bili sprejeti še podzakonski akti. Zakon je določal cilje, načela, organizacijo spodbujanja skladnega regionalnega razvoja, dodeljevanje razvojnih spodbud in merila za opredelitev območij s posebnimi razvojnimi problemi. Leta 2001 je Vlada RS sprejela Strategijo regionalnega razvoja Slovenije. Vzpostavljen je bil tudi ustrezen institucionalni okvir (ministrstvo, odgovorno za regionalni razvoj, Agencija RS za regionalni razvoj, regionalne razvojne agencije, Svet za strukturno politiko). Pomembno vlogo so odigrali programski odbori, pozneje regionalni razvojni sveti.

Od leta 2001 Slovenija spodbuja regionalni razvoj z usmerjanjem proračunskih sredstev na prednostna območja regionalne politike. To so bila predvsem območja s posebnimi razvojnimi problemi, določena na ravni občin, ter regije A in B, določene z Navodilom o prednostnih območjih dodeljevanja spodbud, pomembnih za skladni regionalni razvoj (Uradni list RS, št. 44/01). V skupino regij A so se uvrstile tiste z najnižjo stopnjo razvitosti: Pomurska, Podravska, Zasavska in Spodnjeposavska, na seznam regij B pa Savinjska, Koroška, Notranjsko-kraška in Jugovzhodna Slovenija. Na prednostna območja so bile predvsem usmerjene neposredne regionalne spodbude, s katerimi je bilo uresničenih veliko dobrih regionalnih projektov. Ti so bili medresorsko usklajeni in so se izvajali na področjih

(korelacijski koeficienti pri teh kazalnikih so: –0,69, 0,58 in –0,58).

podjetništva, okolja in prostora, človeških virov, kulture, turizma, komunalne infrastrukture in lokalnega cestnega omrežja. Posebna pozornost je bila namenjena Posočju in Zasavju, kjer so se neposredne regionalne spodbude izvajale na podlagi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o popotresni obnovi objektov in spodbujanju razvoja v Posočju (Uradni list RS, št. 59/01) ter Zakona o postopnem zapiranju Rudnika Trbovlje - Hrastnik. Pomemben del neposrednih regionalnih spodbud je predstavljal tudi program Phare, po katerem so se v letu 2003 izvajali programi pomoči Pomurju, Zasavju in Savinjski statistični regiji ter programi čezmejnega sodelovanja z Avstrijo, Italijo in Madžarsko. V tem letu je na novo steklo več projektov ravnanja z odpadnimi vodami. Pomemben del spodbud je bil namenjen prilagajanju slovenskih upravnih struktur črpanju sredstev iz evropskih strukturnih skladov (projekti tesnega medinstitucionalnega sodelovanja).

Ocena regionalne politike v obdobju do vključitve Slovenije v EU je pozitivna, saj so se vzpostavili institucionalni okvir in sistemski pogoji zanjo. Po drugi strani je bila regionalna politika prešibka (finančno, institucionalno), da bi bistveno preusmerila neugodne razvojne poti in zagotovila skladnejši razvoj celotnega državnega ozemlja. Glavni problemi regionalne politike do vključitve v EU so bili:

- pomanjkanje dobrih projektov,
- premajhno osredotočenje (preveč podobnih projektov na majhnem ozemlju),
- financiranje ni bilo urejeno sistemsko, kljub napredku,
- velike težave pri medsektorskem usklajevanju,
- spremljanje projektov in programov je bilo nerazvito,
- vrednotenje projektov, programov in politike ni bilo ustrezno (pomanjkanje znanja, metodologij in izkušenj).

Leta 2005 je Državni zbor RS sprejel nov Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Ta je spremenil institucionalni okvir spodbujanja regionalnega razvoja. Javna agencija RS za regionalni razvoj je bila ukinjena in se je združila s Službo Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko (v nadaljnjem besedilu: služba), regionalne razvojne agencije so postale t. i. »subjekti spodbujanja regionalnega razvoja« – predvsem se je okrepila vloga občin, saj svet regije, ki je sestavljen iz županov, odloča o izboru projektov, medtem ko je regionalni razvojni svet le še posvetovalni organ. Regionalne razvojne agencije so postale tehnična podpora za delovanje obeh svetov in v praksi začele izgubljati svojo vodilno razvojno vlogo v regijah. Krepile so se le še s projekti, ki so jih dobivale z različnimi razpisi ali izvajanjem nalog, pridobljenih na trgu, da bi si zagotovile pre živetje. Tudi lokalne in območne razvojne institucije so izgubljale javne funkcije ter se ve činoma usmerjale na prijavljanje posamičnih projektov za razpise in deloma na tržne dejavnosti. Nova zakonodaja je sicer pripoznala njihov obstoj, vendar regionalna politika njihovega delovanja ni podpirala z javnimi sredstvi.

Pomemben vpliv na regionalno politiko sta imela vstop v EU in priprava programskih dokumentov za črpanje sredstev EU, predvsem Enotnega programskega dokumenta Republike Slovenije 2004–2006 (EPD). V tem obdobju je Slovenija pridobila nekatere izku šnje s t. i. horizontalno regionalno politiko. Uravnotežen regionalni razvoj v EPD je Slovenija opredelila kot horizontalno politiko in enega izmed ciljev EPD ter določila, da bodo imele najmanj razvite regije A in B dostop do indikativne alokacije 60 % razpoložljivih sredstev EU. V letu 2005 so bila pripravljena Navodila za upoštevanje regionalnega kriterija pri izvajanju EPD 2004–2006. Vendar pa je ocena izplačanih sredstev strukturnih skladov na ravni celotnega EPD sredi leta 2009[4] pokazala, da zgolj horizontalni regionalni politiki ni uspelo zagotoviti zastavljenega cilja. Nekateri javni razpisi, ki so bili izvedeni za vso državo, so sicer upoštevali t. i. regionalni kriterij, vendar pa ni bilo želene alokacije sredstev v korist

[4] Ocena stanja izplačil 30. 6. 2009 v okviru Letnega poročila 2009 o izvajanju Enotnega programskega dokumenta RS 2004–2006; SVLR.

manj razvitega dela države. Sredstva so se kolikor toliko enakomerno razporedila med bolj razviti zahodni in manj razviti vzhodni del države, a niti približno ni bila dosežena povezava med razvitostjo regij in obsegom izplačanih sredstev.

Zgoraj navedena izkušnja je v naslednji finančni perspektivi EU 2007–2013 vplivala na odločitev o pripravi Operativnega programa spodbujanja regionalnih razvojnih potencialov. Tudi pri tem je šlo za koncept horizontalne regionalne politike, le da se je opustila zamisel, da je zgolj z uresničevanjem ciljev sektorskih politik mogoče zagotoviti želeno regionalno alokacijo sredstev. Od razpoložljivega zneska okoli 1,7 milijarde evrov sredstev EU je bilo okoli 1,2 milijarde evrov razdeljenih med nacionalne sektorske politike, okoli 600 milijonov evrov pa med 12 razvojnih regij kot podpora za uresničevanje regionalnih razvojnih programov. Ta sredstva za razvoj regij so namenjena komplementarnim projektom regionalnega pomena, ki temeljijo na pobudi od spodaj navzgor. Projekti državnega pomena pa so po svoji naravi določeni od zgoraj navzdol in vsebujejo ključne, nosilne razvojne projekte države.

Zaradi kohezijske politike EU se je znesek sredstev, namenjen regionalnemu razvoju, z letom 2007 zelo povečal – za tri- do štirikrat. V okviru prednostne usmeritve »Regionalni razvojni programi« po Operativnem programu krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007–2013 so bili do konca leta 2008 objavljeni štirje razpisi, v začetku leta 2010 pa še peti. Z določitvijo kvot sredstev po regijah, upoštevaje indeks razvojne ogroženosti, je bila dosežena želena alokacija sredstev v korist manj razvitih regij in regionalna politika je dobila priložnost, da bi s komplementarnimi regionalnimi projekti podprla razvojno prizadevanje sektorskih politik. Vrednotenje navedenih razpisov je ugotovilo te dejavnike tveganja uspešnosti programa pri doseganju ciljev:

1. Sredstva se namenjajo delom, ki izpolnjujejo pogoje razpisa in ki so jih predhodno v izvedbenih načrtih potrdili sveti regij. Svet regije je politično telo, ki ga sestavljajo izključno župani, zato so pri sprejemanju odločitev v ospredju politični in lokalni interesi, manj pa je prostora za celovitejše odločanje o prednostnih nalogah razvoja posamezne regije.
2. Regije nimajo oblikovane jasne delovne opredelitve regionalnega projekta. Po drugi strani pa prevladujoči način izbora del poteka na podlagi razdelitve razpoložljivih regijskih kvot posameznim občinam, ki predstavijo svoje prednostne projekte. Povezovanje več občin pri izvedbi del ni pogosta praksa.
3. Regionalne razvojne agencije so premalo vključene v pripravo projektov regijskega pomena, prav tako pa občine večinoma nimajo dovolj finančnih in kadrovskih zmožnosti, da bi pripravile projekte za zalogo, s katero bi se lahko ustrezno odzvale na javne razpise, za katere je rok za oddajo vlog razmeroma kratek. Osnovni upravičeni nameni financiranja so sicer opredeljeni v operativnem programu za obdobje 2007–2013, vendar pa se upravičenci pogosto o tem, s katerimi projekti kandidirati, odločajo šele ob objavi razpisov, ko so na voljo podrobnejši podatki.

Programsko obdobje 2007–2013 je torej regionalni politiki prineslo ustrezna finančna sredstva in zagotovilo nove naložbe. Vendar pa njihov učinek ni bil najboljši zaradi sistemskih pomanjkljivosti in šibkega nadzora porabe sredstev. Notranja reorganizacija službe, ki bi bila potrebna po sprejetju novega zakona, se ni izvedla. Služba je bila obremenjena z izvajanjem množice razdrobljenih projektov ter ji ni uspelo ustrezno opraviti vseh upravnih in razvojnih nalog, ki so ji bile dane z zakonom.

V obmejnem in čezmejnem prostoru se je regionalna politika srečala s povsem novimi dejstvi. Nova Evropa brez meja in vključitev Slovenije v EU je tudi slovenskim obmejnim območjem odprla nove priložnosti. Pomembna spodbuda za čezmejno sodelovanje so evropska sredstva, ki so že od let 1994–1995 (Phare) na voljo za sodelovanje z Avstrijo, Madžarsko in Italijo. Medtem ko so bila finančna sredstva do leta 2004 sorazmerno skromna

(majhni projekti, omejeno sodelovanje, sledenje lastnim razvojnim ciljem na obeh straneh meje), pa je Slovenija v obdobju 2004–2006 postala polnopravna članica EU in se tako vklju čila v Pobudo skupnosti Interreg. Sredstva so bila sicer še vedno precej omejena, vendar je način priprave in izvedbe projektov bistveno bolj uresničeval skupne cilje obeh strani. Tako nam končno vrednotenje programa Slovenija-Avstrija razkriva, da je bilo več kakor tri četrtine projektov skupnih oziroma zrcalnih in le slaba četrtina takih, ki so bili pripravljeni zgolj na eni strani meje. Ocena kakovosti sodelovanja pri omenjenih projektih kaže, da je kar dve tretjini takih projektov izkazovalo dobro oziroma zelo dobro sodelovanje čezmejnih projektnih partnerjev. Analiza preostalih programov daje podobno sliko.

V obdobju 2004–2006 so slovenski partnerji sodelovali skupaj kar v 147 projektih čezmejnega sodelovanja, od tega 47 pri programu Avstrija-Slovenija, 34 pri programu Italija-Slovenija in kar 66 pri tristranskem programu Slovenija-Madžarska-Hrvaška. Še posebno velja poudariti, da je Slovenija v obdobju 2004–2006 odigrala pomembno vlogo organa upravljanja v Sosedskem programu Slovenija-Madžarska-Hrvaška in si tako pridobila bogate izkušnje za novo obdobje, v katerem so pravila izvajanja še zahtevnejša.

V obdobju 2007–2013 si je Slovenija pridobila vlogo organa upravljanja v treh programih čezmejnega sodelovanja, kar je svojevrstno priznanje na ožjem in širšem območju EU. Slovenija je organ upravljanja pri programih Slovenija-Avstrija, Slovenija-Hrvaška in Slovenija-Madžarska. V navedenem obdobju je čezmejnemu sodelovanju namenjeno več sredstev, kar omogoča izvedbo zahtevnih čezmejnih projektov na področjih, kakršna so konkurenčnost, znanje in gospodarsko sodelovanje, trajnosten in skladen razvoj ter socialna vključenost.

Tudi v programu medregionalnega sodelovanja (Interreg C) se je Slovenija v preteklem obdobju dobro izkazala. Kljub temu da smo v program vstopili šele v drugi polovici programskega obdobja, sta bila zanimanje in uspešnost partnerjev zelo dobra. V programih je sodelovalo kar 38 partnerjev, od tega en vodilni. Tudi v programu INTERREG IVC 2007–2013 so slovenski partnerji zelo uspešni, saj je bilo samo pri prvem in drugem javnem razpisu odobrenih 28 projektov, v katerih sodeluje 33 partnerjev, s čimer je Slovenija po številu partnerjev prehitela države, kakršni sta Avstrija in Danska.

Ocena izvajanja programov teritorialnega sodelovanja je pozitivna. Toda regionalni politiki ni uspelo izkoristiti jih za hitrejši razvoj obmejnega pasu. Deloma tudi zaradi sistema kohezijske politike EU, ki določa izvajanje teh programov na ravni NUTS-3. Upravičeno območje je praktično celotna Slovenija, tako da obmejni pas nima nobene posebne prednosti pri kandidiranju za projekte. Priprava razpisov in izbor strateških projektov pa sta odvisna tudi od čezmejnih partnerjev, tako da navedeno ostaja izziv v prihodnje. Regionalni politiki doslej še ni uspelo izkoristiti priložnosti, ki jih daje nova zakonodaja EU glede povezovanja v evropskih združenjih o teritorialnem sodelovanju.

Regionalna politika je povsem odpovedala v kriznih razmerah v Pomurski regiji leta 2009. Stopnja registrirane brezposelnosti je skokovito porasla in presegla 20 %, s čimer so nastopile razmere, ki so zahtevale hiter vladni odziv, saj je razvojni problem že preraščal v socialnega. Regionalna politika ni mogla ponuditi nobene konkretne rešitve, ker je sistem spodbujanja regionalnega razvoja neprožen in v celoti pušča odločitve na regionalni ravni. Sveti regij pa večinoma niso zaznali spremenjenih okoliščin in niso pravočasno prilagodili svojih odločitev. Prevlada lokalnih razvojnih interesov nad širšimi regionalnimi je še vedno usmerjala vlaganje v lokalno infrastrukturo. V Pomurski regiji se je položaj razpletel s sprejetjem posebnega intervencijskega zakona, ki je regijskim projektom zagotovil dodatna sredstva iz državnega proračuna.

Vendar pa so se kazalniki razvoja z gospodarsko krizo poslabšali tudi v drugih regijah,

posebno na Kočevskem in v Beli krajini. Sprejemanje intervencijskih zakonov za posamezna območja zato ni rešitev. Potreben je nov sistemski pristop, ki bo odpravil tudi navedene slabosti modela regionalnega razvoja.

Sinergije sektorskih razvojnih politik se poskušajo zagotavljati z uveljavljanjem programskega proračuna, vendar pa ta projekt še nima razdelanega mehanizma usklajevanja različnih teritorialnih ravni. Prevladujejo sektorski cilji, sinergija med delovanjem različnih sektorskih politik v regijah pa še ni zagotovljena.

V začetku marca 2010 je bil ustanovljen Razvojni svet za Belo krajino in Kočevsko, ki ga vodi minister, pristojen za regionalni razvoj. Sestavljajo ga člani vlade, gospodarstveniki, predstavniki nevladnega sektorja in župani tega območja. Ustanovljen je bil, da bi lažje stekel razvojni dialog med ministrstvi in regijo. Njegova naloga je oblikovanje strategije ter predlaganje in obravnava ukrepov posameznih ministrstev. Prve izkušnje z delovanjem sveta so obetavne. Razvojnih pobud je precej in mogoče jih je oceniti kot kakovostne. Tudi ministrstva se odzivajo in sodelujejo.

Vlada je ustanovila Medresorsko komisijo za usklajevanje ukrepov razvojne podpore v Pomurski regiji in Pokolpju. Tako želi pospešiti izvajanje projektov, ki so v državni pristojnosti in imajo pomemben vpliv na regionalni razvoj.

1.3. ANALIZA DELOVANJA RAZVOJNIH AGENCIJ V REGIJAH

Regionalna razvojna agencija (RRA) je osrednja institucija za izvajanje regionalne politike na ravni razvojne regije. Vsaka razvojna regija ima le eno RRA, razvojne naloge pa po sklepu sveta regije lahko opravljajo tudi območne razvojne agencije (ORA). Med temi razvojnimi institucijami so precejšnje razlike v kadrovski zasedbi, v storitvah in v pravnoorganizacijski obliki.

Preglednica: Število zaposlenih in pravnoorganizacijska oblika RRA in ORA v evidenci SVLR na dan 1. 4. 2010

Št.	Razvojna regija	Naziv regionalne razvoje agencije (RRA)/ območne razvoje agencije (ORA)	Skupaj vsi zaposleni za poln in nedoločen delovni čas	Status
1	Gorenjska	BSC Poslovni podporni center, d. o. o., Kranj – RRA Gorenjske	13	d. o. o.
2	Notranjsko-kraška	RRA Notranjsko-kraške regije, d. o. o.	9	d. o. o. (neprofitna)
3	Podravska	Mariborska razvojna agencija, p. o.	11	javni zavod
		Znanstveno-raziskovalno središče Bistra Ptuj	12	javni zavod
		Javna razvojna agencija Občine Ormož	2	javni zavod
4	Goriška	ICRA, d. o. o. , Idrija (mrežna RRA)	5	javni zavod
5	Jugovzhodna Slovenija	Razvojni center Novo mesto, d. o. o.	8	d. o. o.
6	Zasavska	Regionalni center za razvoj, d. o. o.	21	d. o. o. (neprofitna)
7	Savinjska	Razvojna agencija Sotla (RRA)	3	javni zavod
		Razvojna agencija Kozjansko	7	javni zavod

		Skupna občinska uprava »Medobčinski urad občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče«	5 2	organizacijska enota občinske uprave Slovenske Konjice
		Savinjsko-šaleška območna razvojna agencija, d. o. o.	4	d. o. o. (neprofitna)
		Razvojna agencija Savinja	5	GIZ (neprofitna)
		SIMBIO, družba za ravnanje z odpadki, d. o. o.	1	d. o. o.
8	Koroška	Regionalna razvojna agencija za Koro ško regijo	7	d. o. o. (neprofitna)
9	Osrednjeslovenska	Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije	9	javni zavod
10	Pomurska	Regionalna razvojna agencija Mura, d. o. o.	10	d. o. o.
11	Spodnjeposavska	Regionalna razvojna agencija Posavje	4	javni zavod
12	Obalno-kraška	Regionalni razvojni center Koper – RRA južna Primorska	9	zavod
	SKUPAJ		147	

Poleg navedenih 147 redno zaposlenih se v teh razvojnih institucijah opravljajo tudi javna dela in dela za določen čas ter dela na pogodbeni osnovi. Služba financira razvojne naloge na regionalni ravni, če tudi občine zagotovijo svoj delež sredstev (najmanj 40 %). Iz tega je mogoče okvirno oceniti, da država in občine v povprečju skupaj financirajo nekaj več kakor pet zaposlenih na razvojno regijo. To pomeni manj od 50 % stroškov dela, ki nastanejo v razvojnih institucijah. Ker je treba upoštevati še druge stroške, je mogoč zaključek, da morajo regijske razvojne institucije veliko večino sredstev za svoje delovanje pridobiti na trgu.

Pri izvajanju razvojnih nalog v razvojnih regijah sodelujejo (poleg tistih, ki so vpisane v evidenco pri službi) še druge razvojne institucije:

v Osrednjeslovenski regiji:
- Center za razvoj Litija, d. o. o. (5 zaposlenih)

v Gorenjski regiji:
- Razvojna agencija Sora, Škofja Loka (8 zaposlenih)
- Razvojna agencija zgornje Gorenjske (7 zaposlenih)

v Goriški regiji (mrežna RRA):
- RRA severne Primorske – Nova Gorica
- Razvojna agencija ROD, Ajdovščina (4 zaposleni)
- Posoški razvojni center Kobarid (16 zaposlenih)

v jugovzhodni Sloveniji:
- RIC Bela krajina,
- Podjetniški inkubator Kočevje (1 zaposlen)
- Razvojni center Kočevje, Ribnica (3 zaposleni)

v Pomurski regiji:
- Prleška razvojna agencija, Ljutomer (3 zaposleni)
- RA Sinergija (4 zaposleni)
- PORA, RA Gornja Radgona (5 zaposlenih)

- Razvojni center Murska Sobota (2 zaposlena)

v Obalno-kraški regiji:

- ORA Krasa in Brkinov (3 zaposleni)
- Center za pospeševanje podjetništva Piran (1 zaposlen)

Te institucije imajo skupaj dodatnih 61 redno zaposlenih za poln delovni čas. Skupno je torej v razvojnih institucijah v razvojnih regijah okoli 200 redno zaposlenih.

RRA so se v zadnjih letih kadrovsko krepile predvsem zaradi izvajanja različnih projektov in deloma storitev na trgu. Tako so si ustvarile solidno mrežo stikov. Tudi nekatere območne razvojne agencije (ORA) so kot izvajalke različnih projektov in ustreznih storitev pridobile izkušnje, nekatere pa so kadrovsko šibke ali imajo vpliv na zelo ozkem območju, kar omogo ča odločujoč vpliv lokalnih skupnosti. V evidenci službe so območna razvojna partnerstva vpisana v Podravski in Savinjski regiji. V Goriški regiji so območne razvojne institucije povezane v Severnoprimorsko mrežno regionalno razvojno agencijo, na Gorenjskem pa v regionalno razvojno mrežo. Sicer pa območne razvojne institucije obstajajo v večini razvojnih regij. Opravljajo najrazličnejše naloge, predvsem v povezavi s spodbujanjem podjetništva in razvoja podeželja. Nekatere od njih so vpisane v evidenci JAPTI kot subjekti inovativnega okolja, druge kot nosilke lokalnih akcijskih skupin in izvajalke programov v okviru četrte osi Programa razvoja podeželja 2007–2013.

Preglednica: Prednosti in slabosti razvojnih agencij

Prednosti	Slabosti
1. Multifunkcionalnost in prilagodljivost 2. Razpoložljiva infrastruktura 3. Mreža stikov in prepoznavnost v razvojni regiji 4. Dostop do raznovrstnih informacij države, ob čin ... 5. Razvejene mreže stikov v EU in na JV Evrope 6. Znanje o razvoju, prijavi in vodenju, upravljanju mehkih projektov 7. Znanje o upravljanju finančnih načrtov in programov 8. Zelo dobro delovanje nekaterih območnih razvojnih agencij	1. Zastarelo znanje, samozadostnost osebja: pomanjkanje znanja ter strokovnjakov za samostojno in podjetniško naravnano vodenje ključnih strateških podjetniških projektov (naložb), zaprtost za znanje od drugod 2. Neenotni statusi (ponekod prevladujoč zasebni kapital, ponekod prevladujoča vloga mestnih občin), struktura ... 3. Premajhna samoiniciativnost tistih RRA, ki so odvisne od občin 4. Večinoma brez dolgoročnega strateškega načrta in vizije 5. Pomanjkanje stabilnih finančnih virov, brez lastnih sredstev za vlaganje v študije, razvoj projektov ... 6. Preslab nadzor nad poslovanjem RRA – brez merjenja u činkov in kakovosti storitev, brez standardov 7. Brez usklajevanja na strani države, ki vstopa ali sofinancira dejavnosti RRA (SVRL, JAPTI – VEM, Sklad za razvoj kadrov – štipendije ...) 8. Slabo poznavanje prostorskega načrtovanja 9. Prenos znanja znotraj razvojne regije in med razvojnimi regijami (ni srečanj, konferenc …) 10. V nekaterih razvojnih regijah osredotočenost na regionalna središča in gospodarsko razsežnost razvoja 11. Neenotna in nepregledna ponudba storitev, načrtov in podpornih mehanizmov

1.4. SLOVENSKI REGIONALNO RAZVOJNI SKLAD

Slovenski regionalno razvojni sklad (daljše ime: Javni sklad RS za regionalni razvoj in razvoj podeželja) s sedežem v Ribnici je javni finančni sklad, ki je namenjen doseganju ciljev regionalnega razvoja in razvoja podeželja. Posluje v skladu z določbami zakona, ki ureja javne sklade in zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Ustanovitelj je Republika Slovenija.

Sklad dodeljuje in posreduje finančne spodbude iz svojega namenskega premoženja in dr žavnega proračuna na podlagi pogodb z neposrednimi proračunskimi uporabniki. Pri izvajanju regijskih projektov zagotavlja sklad kreditna sredstva za zaključevanje finančnih konstrukcij in izvaja aktivno promocijo javno-zasebnega partnerstva. Pri izvajanju operativnih programov evropskega teritorialnega sodelovanja izvaja sklad naloge organa za potrjevanje.

Instrumenti sklada so:
- ugodna posojila,
- kapitalski vložki,
- sofinanciranje stroškov odobritve posojil,
- sofinanciranje stroškov garancij za najete kredite,
- sofinanciranje stroškov obresti,
- zagotavljanje garancij za najete kredite,
- zavarovanje kreditov,
- dodeljevanje nepovratnih sredstev,
- sofinanciranje stroškov priprave študij izvedljivosti za projekte javno-zasebnega partnerstva.

Viri sredstev za opravljanje dejavnosti sklada so predvsem:
- namensko premoženje sklada, ki ga zagotavlja ustanovitelj iz namenskih sredstev dr žavnega proračuna,
- razvojna sredstva, ki jih zagotavlja ustanovitelj iz državnega proračuna za regionalne spodbude,
- stvarno državno premoženje, ki ga prenese ustanovitelj na sklad namensko za izvajanje instrumentov sklada,
- mednarodni viri,
- donacije.

Slovenski regionalno razvojni sklad naj bi se bolj povezal z aktivnostmi službe. Služba dodeljuje nepovratne spodbude, sklad pa te projekte spremlja z ugodnimi krediti ter časovno premošča in zaključuje finančne konstrukcije. Vzpostavlja in izvaja regijske finan čne sheme in spodbuja javno-zasebno partnerstvo. Predlog zakona uvaja nekatere izjeme glede na sistemski zakon o javnih skladih in sicer možnost višjega obsega zadolževanja, imenovanje ministra, pristojnega za regionalni razvoj za predsednika nadzornega sveta sklada ter možnost izvajanja nujnih ukrepov regionalne politike tudi v breme sredstev sklada.

Za izvajanje svojega poslanstva potrebuje sklad stabilno in trajno rast kreditnega potenciala (tako povečevanje obsega lastnih sredstev kot obsega zadolževanja). To je potrebno zaradi zadolževanje pri tujih razvojno investicijskih bankah, kot je npr. EIB, ki zahteva, da so razvojni projekti financirani 50 % iz lastnih sredstev (in drugih kreditov), 50 % pa iz kredita EIB. Krediti sklada so odobreni za obdobje 10, 12 ali celo 15 let, v prvih letih delovanja (1996-2001) pa so bili odobreni celo za obdobje 18 in 20 let. Skozi vračilo kreditov se zato letno vrne največ desetina podeljenih kreditov oz. manj kot 1/10 namenskega premoženja. Ustavitev dotoka novih virov, ne glede na vračila v preteklosti odobrenih kreditov, bi zelo hitro in strmo zmanjšala obseg možnega razvojnega kreditiranja.

Slovenski regionalno razvojni sklad potrebuje v sedanjem obsegu poslovanja za pokrivanje stroškov delovanja približno 2,2 milijona evrov letno, od tega za plače 0,5 milijona evrov letno. Sklad svojo dejavnost, tako kot druge finančne institucije, financira iz razlike med pla čanimi obrestmi in prejetimi obrestmi. Ob tem pa je treba poudariti, da je neprofiten (zato ni žje obrestne marže od bančnih) in da so obrestne mere za prejemnike kreditov nižje od ban čnih še iz dveh razlogov: (i) nižji strošek vira (poroštvo države) in (ii) nižji stroški poslovanja (ni mreže poslovalnic, mnogo manjši strošek informacijske tehnologije, visoka dodana vrednost na zaposlenega zaradi minimalnih stroškov zaledne administracije, ni vračunan donos na kapital - dobiček).

Trenutno obstaja zakonska omejitev skupne zadolžitve sklada na 10 % vrednosti namenskega premoženja kar ne omogoča normalnega razvoja sklada. Zato je treba z dolo čbo v predlogu zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, ki je v odnosu do Zakona o javnih skladih specialen zakon, povečati zakonsko dovoljeno skupno zadolženost. Predlagana je možnost zadolžitve v obsegu dvakratnika vrednosti namenskega premoženja sklada.

1.5. REGIONALNA POLITIKA IN USTANAVLJANJE POKRAJIN

Spremembe regionalne politike in ustanavljanje pokrajin sta medsebojno povezana procesa, ki se dopolnjujeta, krepitev institucionalne sposobnosti razvojnih regij pa ena izmed prioritet, ne glede na odločitev o ustanavljanju pokrajin. V obdobju do ustanovitve pokrajin in njihovega celovitega delovanja bodo razvojne regije osnovna raven spodbujanja regionalnega razvoja.

Z ustanovitvijo pokrajin bo dosežena optimalna regionalizacija in decentralizacija države, kar zahteva vzpostavitev ravnovesja med štirimi vidiki decentralizacije in sicer: teritorialno, politično, upravno in fiskalno decentralizacijo. Skozi regionalno politiko se želi pospešiti ta proces pri čemer pa seveda ni mogoče mimo omejitev, ki jih pomeni dejstvo, da pokrajine v Sloveniji še niso ustanovljene. Tudi nova zakonodaja na področju regionalnega razvoja lahko temelji zgolj na pristojnosti občin in države za oblikovanje in izvajanje regionalne politike. To pomeni, da namesto jasno določenih pristojnosti (pokrajinskih) organov, ustvarja medorganizacijske povezave institucij različnih teritorialnih ravni. Ker ni pokrajin kot naravnega nosilca dejavnosti, ki bi bil interesno povezan z dejavnostjo skladnega regionalnega razvoja, uvaja predlog zakona sestavljene institucije za izvajanje te dejavnosti, ki pa zahtevajo od njihovih nosilcev veliko naporov pri ustanavljanju in delovanju. Tem omejitvam se tudi pri pripravi predloga zakona ni bilo mogoče izogniti.

1.6. DOBRE IN SLABE IZKUŠNJE Z REGIONALNIM RAZVOJEM TER RAZLOGI ZA PRIPRAVO PREDLOGA ZAKONA

Med dobre izkušnje dosedanje regionalne politike sodijo doseženi pomembni premiki v statusu in organiziranosti institucij (služba, minister za regionalni razvoj, regionalne razvojne agencije, regionalni razvojni sveti in sveti regij v vseh razvojnih regijah), v načelih delovanja in načrtovanju (strategija regionalnega razvoja Slovenije in regionalni razvojni programi) ter v obsegu vlaganja v razvoj regij (še posebno po vključitvi sredstev kohezijske politike EU). Po drugi strani pa izkušnje in dosežki kažejo, da spremembe niso bile najboljše v vseh pogledih, ker tradicionalne sestave politično-administrativnega sistema niso bile pripravljene podpirati teh potencialov, zato je bilo izvajanje manj učinkovito. Zdajšnja regionalna politika ni dovolj pregledna, institucionalna organiziranost na vseh ravneh pa ne zagotavlja

uveljavljanja načel partnerstva in učinkovitega izvajanja zakonodaje. Medministrsko usklajevanje je nezadostno, delovanje posameznih resornih politik v regijah pa nepovezano in večkrat brez možnih sinergij. Institucije na državni in regionalni ravni so nestabilne, sestava svetov regij pa omogoča prevlado lokalnih interesov. Zato ni potrebnega osredoto čenja na ključne regionalne probleme in je malo pravih regijskih projektov. Zaradi razdrobljenih projektov nastajajo težave pri črpanju sredstev EU, neustrezno pa je tudi spremljanje in vrednotenje programov.

DOBRE IZKUŠNJE	SLABE IZKUŠNJE
• Vzpostavitev institucionalnega okvira: odgovorno ministrstvo (SVLR, RRA-ji – institucije na ravni razvojnih regij) • Sprejeta zakonodaja • Povečana finančna sredstva • Strateške podlage: na ravni dr žave in po resorjih • Uspešno izvedeno načrtovanje kohezijske politike • Izkušnje s pripravo regionalnih razvojnih programov • Organi upravljanja za kohezijsko politiko (SVLR) • Razvojni zamah v regijah (številni lokalni projekti, izbolj šana sposobnost za pripravo projektov) • Večja pozornost javnosti regionalnim problemom	• Regionalna politika ni podrobneje opredeljena in pozicionirana. • Nezadostno medministrsko usklajevanje – nizka stopnja povezovalnih instrumentov med na videz vzporednimi vidiki načrtovanja • Spreminjajoča se vloga institucij za izvajanje regionalne politike • Brez druge ravni lokalne samouprave • Pomanjkanje pripravljenih celostnih regionalnih projektov (manjkajoča finančna podpora, kadrovski primanjkljaj, manjkajoča strokovna podpora države) • Prevlada lokalnih interesov (prevlada delnih interesov, prevladujoča vloga občin pri odločanju o sprejetju regionalnih spodbud, drobitev regionalnih kvot sredstev na občinske kvote) • Premajhno osredotočenje na ključne probleme (preveč podobnih projektov na (pre)majhnem območju) • Pomanjkljiv občutek odgovornosti pri strateških odločitvah • Težave pri črpanju sredstev EU (zapleteni postopki, strokovnjaki, lastna udeležba, likvidnost …) • Neustrezno spremljanje in vrednotenje projektov, programov in institucij na regionalni ravni

Slabši socialno-ekonomski položaj in omejene možnosti finančnih spodbud med finančno in gospodarsko krizo zahtevajo osredotočenje na ključne razvojne projekte v razvojnih regijah in polno izkoriščanje notranjih potencialov regij. Treba je okrepiti instrumente, ki bodo omogočali večjo usklajenost in partnerstvo pri načrtovanju ter izvajanju regionalnih razvojnih programov. Zagotoviti je treba tudi boljše usklajevanje nacionalnih sektorskih razvojnih politik, ki odločilno vplivajo na regionalni razvoj. Za povečanje učinkovitosti regionalne politike so potrebne spremembe v usmeritvah, statusu in institucionalni organiziranosti regionalne politike.

Zdajšnje stanje v regionalnem razvoju, ob upoštevanju slabih gospodarskih kazalnikov Slovenije in negotovih napovedih za prihodnost (gospodarske težave največjih gospodarskih partneric, slab javnofinančni položaj, neugodna demografska gibanja,

pomanjkanje novih perspektivnih podjetij, možni upad delovnih mest, zmanjšanje sredstev EU …), zato zahteva premislek o obstoječem vzorcu spodbujanja tega razvoja, saj nam v razvojnih regijah ni uspelo zagotoviti zadosti »konkurenčnih« delovnih mest, ki bi omogo čala ustrezne plače, ustrezno socialno varstvo ter razvoj podjetij, države in regij. Težave z gospodarsko konkurenčnostjo regij pa se vidno razraščajo tudi v socialno (ne)zdržnost in okoljsko (ne)odgovornost. Zagotavljanje socialne zdržnosti s porastom dnevnih delovnih selitev ustvarja visoke družbene stroške in okoljsko škodo ter narekuje premislek o razvojnem vzorcu. Dosedanji načini delovanja sektorskih razvojnih politik v razvojnih regijah niso bili dovolj učinkoviti. Delovanje ministrstev je nepovezano, regionalna politika, ki je v zadnjih nekaj letih regijam puščala pravzaprav vso razvojno pobudo, pa je prav tako pokazala svoje slabosti. Regionalne institucije niso bile sposobne povezati razpršenih regionalnih interesov. Ob že tradicionalnem državnem centralizmu so se okrepili regijski centralizmi in v odgovor nanje tudi lokalizmi. Finančna in gospodarska kriza je samo jasno pokazala tisto, kar je bilo doslej prikrito.

1.7. NAVEDBA PREDPISOV, KI UREJAJO REGIONALNI RAZVOJ

Zakoni:

- Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS, št. 93/05, 127/06 – ZJZP)
- Zakon o popotresni obnovi objektov in spodbujanju razvoja v Posočju (Uradni list RS, št. 26/05)
- Zakon o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2015 (Uradni list RS, št. 87/09)
- Zakon o uporabi sredstev, pridobljenih iz naslova kupnine na podlagi Zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij (Uradni list RS, št. 45/95, 34/96, 67/01 in 47/02)

Podzakonski akti:

- Odlok o ustanovitvi in delovnih področjih Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (Uradni list RS, št. 7/05 in 122/05)
- Uredba o dodeljevanju regionalnih spodbud (Uradni list RS, št. 113/09)
- Uredba o regionalnih razvojnih programih (Uradni list RS, št. 31/06)
- Uredba o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči (Uradni list RS, št. 72/06, 70/07, 99/08 in 17/09)
- Sklep o razvrstitvi razvojnih regij po stopnji razvitosti za programsko obdobje 2007–2013 (Uradni list RS, št. 23/06)
- Sklep o ustanovitvi, sestavi, organizaciji in nalogah sveta za strukturno politiko (Uradni list RS, št. 59/00, 17/01, 13/03 in 43/06)
- Pravilnik o subjektih spodbujanja razvoja na regionalni ravni (Uradni list RS, št. 103/06 in 14/07)
- Ustanovitveni akt Javnega sklada Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja
- Splošni pogoji poslovanja Javnega sklada Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja (Uradni list RS, št. 45/02, 58/03, 85/03, 44/04 in 117/04 ter spremembe z dne 23. 7. 2009)
- Uredba o izvajanju postopkov pri porabi sredstev evropskega teritorialnega sodelovanja in instrumenta za predpristopno pomoč v Republiki Sloveniji v programskem obdobju 2007–2013 (Uradni list RS, št. 110/2007)
- Uredba o izvajanju postopkov pri porabi sredstev evropske kohezijske politike v Republiki Sloveniji v programskem obdobju 2007–2013 (Uradni list RS št. 17/09, 40/09 in 3/10)
- Uredba o dokumentih razvojnega načrtovanja in postopkih za pripravo predloga dr žavnega proračuna (Uradni list RS, št. 54/10)

- Uredba Evropskega parlamenta in Sveta št. 1054/2003 z dne 26. maja 2003 o oblikovanju skupne klasifikacije statističnih teritorialnih enot (NUTS) (UL L št. 154 z dne 21. 6. 2003, str. 1)

1.8. NAVEDBA POSTOPKOV IN STROKOVNIH PODLAG PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA

Pomanjkljivosti Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja iz leta 2005 so se za čele kazati že pred leti. Celovito so bile obravnavane na tradicionalnih Slovenskih regionalnih dnevih 24. in 25. septembra 2009 na Otočcu. Pomembno sporočilo tega znanstvenega posveta, v okviru katerega je izšel tudi zbornik referatov, je bilo, da mora biti regionalni razvoj ključna sestavina razvojne politike Slovenije, ki ji je treba dati v prihodnje večjo težo in brez katere naša država ne bo mogla doseči razvojnega preboja. Vendar pa mora tudi slovenska razvojna politika vključiti teritorialni razvojni dialog (angl. *Multilevel Governance*) kot svojo sestavino. Razvoj v najuspešnejših državah EU in OECD gre prav v to smer (angl. *Place Based Policy*). Eden ključnih sklepov posveta je bil poziv vladi, da pripravi drug sistemski način spodbujanja skladnega regionalnega razvoja. Za uspešno uresničevanje ciljev tega razvoja je treba oblikovati pregleden sistem in sestavo institucij ter določiti njihovo poslanstvo.

23. aprila 2009 je bilo izdelano izvedbeno vrednotenje četrte razvojne prioritete »Razvoj regij« Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007–2013, ki je med priporočili poudarilo nujnost sprememb v sestavi svetov regij in pri financiranju izvedbenih načrtov regionalnih razvojnih programov. Pri izvajanju je vrednotenje opozorilo na največjo šibkost: pomanjkanje regijskih strateških projektov. Čeprav izvajanje prednostnih usmeritev Regionalni razvojni programi izhaja iz izvedbenih načrtov regionalnih razvojnih programov in so ga potrdili sveti regij, prevladujejo lokalni projekti, o katerih so se dogovorili župani po predhodni razdelitvi regionalnih kvot na kvote po občinah. Poudarjena je bila neustrezna sestava svetov regij, ki jih v 100 % sestavljajo župani.

22. oktobra 2009 je bil v Državnem zboru RS sprejet Zakon o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2015. Ob pripravi in sprejemanju tega zakona so bile gospodarske razmere zaostrene in so zahtevale hiter vladni odziv. Takrat se je jasno pokazalo, da obstoječi Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja iz leta 2005 ni predvidel tako velikih regionalnih razvojnih težav in da nima sistemskih rešitev za njihovo odpravo. V Pomurski regiji je kriza odsevala tudi na socialnem področju in stopnja brezposelnosti je presegla 20 %, zaradi česar je bil potreben takojšnji poseg v obliki zakona, sicer bi bile socialne posledice lahko nepopravljive ne le za Pomurje, temveč tudi širše. Toda gospodarska kriza se močno kaže tudi v nekaterih drugih regijah in sprejemanju intervencijskih zakonov, zato rešitev ne more biti sistemska. Ocena je bila, da Slovenija potrebuje nov sistemski zakon, ki bo odgovoril na potrebe vseh območij v razvojnih težavah. V zakonodajnem programu dela za leto 2010 je vlada določila, da bo predlog novega zakona (EVA: 2010-1536-0004 (ID ZAKO5801)) tem letu predložila v Državni zbor RS.

Na podlagi razprave in sklepov ob sprejemanju Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2015 (ZRPPR1015) je Državni zbor RS s sklepom št. 002-01/09-15 z dne 1. 2. 2010 zavezal Vlado RS, da v devetih mesecih od uveljavitve navedenega zakona pripravi nov zakon, ki bo urejal spodbujanje skladnega regionalnega razvoja.

Problematika regionalnega razvoja zadeva širok krog udeležencev in različnih interesov (ob čine, ministrstva, regionalne razvojne agencije, območne razvojne agencije, civilno družbo, gospodarska združenja, raziskovalne institucije …). Zato je bilo treba nekaj časa in pozornosti posvetiti tudi usklajevanju strokovnih stališč, predvsem z razvojnimi agencijami,

občinami, ministrstvi, ki dodeljujejo regionalne spodbude, in raziskovalnimi inštitucijami. Na še članstvo v Evropski uniji in naše vključevanje v OECD na tem področju pomeni, da je bilo treba preveriti predlagane sistemske rešitve tudi v mednarodnih okvirih. Treba je bilo upo števati napovedano reformo kohezijske politike v EU in priporočila OECD, ki pripravlja teritorialni pregled za Slovenijo glede decentralizacije in regionalne politike.

Raziskovalno podlago za novi zakon, ki bi urejal spodbujanje skladnega regionalnega razvoja, dajejo izsledki dveh raziskav:
- »Izvajanje regionalne politike v spremenjenih pogojih upravljanja z razvojem zaradi uvedbe novih teritorialnih ravni« in
- »Analiza razvojnih virov in scenarijev za modeliranje funkcionalnih regij«, v okviru ciljnega raziskovalnega programa Konkurenčnost Slovenije 2006–2013 (CRP 2008).

Podlaga za pripravo novega zakona so tudi izsledki dveh strokovnih delovnih skupin, ki sta delovali leta 2009 v službi:
- Delovna skupina za pripravo predlogov/instrumentov regionalne politike, ki je delovala od januarja do februarja 2009. V njej so bili poleg predstavnikov službe še zunanji strokovnjaki;
- Delovna skupina za pripravo Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, ki je delovala od oktobra do decembra 2009. V njej so bili, poleg predstavnikov službe, vključeni predstavniki GIZ RRA.

Zasnova in izhodišča za nov sistemski zakon za spodbujanje skladnega regionalnega razvoja so bili prvič predstavljeni v Celju 21. januarja 2010 na srečanju s predstavniki RRA GIZ, nato pa še na Otočcu 8. aprila 2010 na dnevih občin in srečanju županov.

15. 3. 2010 je bila izdelana in potrjena projektna naloga »Priprava zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja« št. 007-2/2009-11, ki je predvidela sprejetje zakona v rednem postopku obravnave do konca leta 2010. Projektna naloga je določila vodjo projekta, poslovno koordinatorko, usmerjevalnega člana, notranjo usklajevalno skupino in zunanjo strokovno skupino – skupini vključujeta strokovnjake z različnih področij ter zagotavljata močno interdisciplinarnost in sinergije. Poleg tega je projektna naloga določila pripravo strokovnega gradiva »Strokovne podlage za pripravo novega zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja« (v nadaljnjem besedilu: strokovne podlage).

Strokovne podlage so bile pripravljene v prej navedenih projektnih strukturah ter obravnavane na sestanku z regionalnimi in območnimi razvojnimi agencijami v Ljubljani 22. aprila 2010.

Povzetek strokovnih podlag je bil preveden v angleški jezik in predložen predstavnikom OECD, ki v letu 2010 pripravljajo Teritorialno poročilo za Slovenijo s priporočili glede decentralizacije in regionalne politike. Strokovne podlage so bile nato obravnavane na delavnici OECD 7. maja 2010 v Ljubljani. Poleg predstavnikov OECD je bil na delavnico povabljen širok krog sodelujočih z različnih interesnih področij. Udeležili so se je predstavniki:
(I) resornih ministrstev – SVLR, MKGP, MOP, SVREZ,
(ii) Javnega sklada RS za regionalni razvoj, Javnega sklada za razvoj kadrov in štipendiranje,
(iii) regionalnih institucij – RRA, območne razvojne agencije - ORA,
(iv) izobraževalne in raziskovalne sfere – IER, UL - FU, EF in
(v) nevladnih organizacij ter sindikatov – REC (regionalni center za okolje) in ZSSS (Zveza svobodnih sindikatov Slovenije).

Strokovne podlage so bile 12. maja 2010 v Podčetrtku predstavljene Združenju občin

Slovenije (ZOS).

19. maja 2010 so bile strokovne podlage v Metliki predstavljene Razvojnemu svetu za Belo krajino in Kočevsko, ki ga vodi minister dr. Henrik Gjerkeš, sestavljajo pa ga gospodarstveniki, župani, raziskovalci in mnenjski voditelji tega območja. Delovanje tega sveta je nova, neformalna oblika dela Vlade RS, pri kateri sodeluje tudi predsednik vlade. Gre za nov model razvojnega dialoga države z območjem, ki je zašlo v težave. Tako se iš čejo nove inovativne rešitve glede regionalnega razvoja. Tudi izvajanje Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2015 z delovanjem vladne projektne pisarne v Pomurski regiji je že prineslo nekatere izkušnje, tako da so bile že upoštevane v predlogu novega sistemskega zakona.

Strokovne podlage so bile 4. junija 2010 v Ljubljani razgrnjene na srečanju z izvajalci dveh zgoraj navedenih raziskovalnih projektov v okviru CRP 2008, ki sta povezana z nastajanjem novega sistemskega zakona.

Ena od podlag je bilo tudi gradivo »Zakon o skladnem regionalnem razvoju«, ki ga je 12. 4. 2010 pripravilo gospodarsko interesno združenje regionalnih razvojnih agencij (GIZ RRA) in ga predložilo službi, vladi in političnim strankam.

Osnutek zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja je bil prvič obravnavan v Ljubljani 3. junija 2010 v razširjeni strokovni skupini. Poleg predstavnikov službe so bili prisotni predstavniki: UMAR, SVREZ, KPV, IER, UL-FF, ZRC SAZU, Javni sklad RS za regionalni razvoj in razvoj podeželja, RRA in ORA.

9. 6. 2010 je Osnutek zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja obravnavalo GIZ RRA na sestanku v Celju. Seja GIZ je bila razširjena tako, so v razpravi sodelovali predstavniki vseh regionalnih razvojnih agencij. Obravnavane so bile predvsem razlike med osnutkom zakona, ki ga je pripravila služba, in predlogom zakona, ki ga je GIZ RRA predlo žilo službi.

Na tej podlagi je bil izdelan »Predlog zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja«. Gradivo je bilo objavljeno na spletnih straneh službe in na portalu E-demokracija. Vzpostavljena je bila posebna spletna stran, po kateri je mogoče neposredno pridobiti vse strokovne podlage, tekoče spremljati dogodke in vlagati pripombe.

Predlog zakona je bil posredovan regionalnim in območnim razvojnim agencijam. 18. 6. 2010 je bil sestanek z njihovimi predstavniki, na katerem je služba predstavila predlog zakona, predstavniki razvojnih agencij pa so podali svoja mnenja in pripombe.

Predlog zakona je bil posredovan Skupnosti občin Slovenije, Združenju občin Slovenije in Združenju mestnih občin. 28. 6. 2010 je bil sestanek s predstavniki vseh treh združenj ob čin, ki jim je služba predstavila predlog zakona, predstavniki združenj občin pa so podali svoja mnenja in pripombe.

24.6.2010 je bil predlog zakona prvič posredovan v medresorsko usklajevanje.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1. CILJI

Cilj zakona je krepiti razvojne moči regij na podlagi lastnih razvojnih potencialov in globalnih

priložnosti.

Splošni cilji spodbujanja skladnega regionalnega razvoja so:
- povečanje gospodarskega, okoljskega in družbenega kapitala v razvojnih regijah ter povečanje njegove učinkovitosti v smislu konkurenčnosti gospodarstva, kakovosti življenja in trajnostne rabe naravnih virov,
- odprava strukturnih težav problemskih območij in zmanjševanje njihovega razvojnega zaostanka,
- uresničevanje in krepitev razvojnih potencialov slovenskih razvojnih regij z mednarodnim teritorialnim sodelovanjem.

2.2. NAČELA

Zakon temelji na načelih:
- teritorialno zgrajena večnivojskost regionalne politike;
- trajnostni sonaravni razvoj kot obveznost nosilcev odločanja na vseh teritorialnih ravneh.
- usmerjenost na celotno ozemlje, vendar prilagojenost ukrepov posebnostim posameznih območij. Dodatni ukrepi za problemska območja;
- prilagodljivost rešitev in hitra odzivnost regionalne politike na razvojne probleme;
- teritorialni razvojni dialog med nosilci odločanja na vseh teritorialnih ravneh;
- partnerstvo med lokalnimi skupnostmi, združenji gospodarstva in nevladnim sektorjem;
- partnerstvo med javnim in zasebnim sektorjem;
- osredotočenost in programsko usmerjanje razvojnih spodbud na podlagi usklajenih nacionalnih/sektorskih usmeritev in prioritet ter regionalnih razvojnih programov – doseganje sinergij;
- subsidiarnost: samostojnost regij pri odločanju o projektih in njihovem financiranju;
- povezovanje (mreženje) znotraj in zunaj regije (zlasti v širši evropski prostor);
- odgovornost za izvajanje na nacionalni in regionalni ravni: delitev funkcij in poudarek na usklajevalni vlogi nacionalne ravni ter prenos načrtovalskih in izvedbenih funkcij na ni žje teritorialne ravni;
- spremljanje in vrednotenje (evalvacija) politike, programov in projektov.

2.3. POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.3.1. Predstavitev predlaganih rešitev

2.3.1.1. Opis predlaganih rešitev

Nadgradnja v učinkovitejšo regionalno politiko zahteva opredelitev (definicijo) regionalne politike kot strukturne politike, ki obsega razvojne dejavnosti in programe za doseganje skladnega regionalnega razvoja in se izvaja z usklajevanjem razvojnih politik, ki pomembno vplivajo na regionalni razvoj na podlagi teritorialnega razvojnega dialoga ter vključuje endogeno regionalno politiko.

Za načrtovanje in izvajanje regionalne politike so pristojne država in občine. Vlada izvaja pristojnosti države. Pristojnosti vlade uresničujejo ministrstva in Služba Vlade Republike

Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (v nadaljnjem besedilu: služba). Ob čine usklajujejo svoje razvojne interese ter uresničujejo pristojnost za načrtovanje in izvajanje regionalne politike v razvojni regiji tako, da ustanovijo razvojni svet regije.

Temeljna teritorialna enota za načrtovanje in izvajanje regionalne politike je razvojna regija. Mejna občina se lahko odloči za interesno sodelovanje v sosednji razvojni regiji vendar pa se območje razvojne regije v programskem obdobju ne spreminja. Regionalna politika pa se lahko načrtuje in izvaja tudi na območni ravni, če je oblikovano območno razvojno partnerstvo. Regijski projekti, ki zahtevajo kritično maso, se oblikujejo in usklajujejo na šir šem območju več razvojnih regij. Zakon uveljavlja prožno načelo večnivojskega teritorialnega pristopa in subsidiarnosti, po katerem se funkcije opravljajo na teritorialni ravni, ki je zanje najprimernejša.

Programsko obdobje za izvajanje regionalne politike je določeno enako kot s strategijo razvoja Slovenije in zakonodajo Evropske unije z obdobjem izvajanja vsakokratne finančne perspektive EU.

Dokumenti regionalne politike:
Regionalna politika temelji na strategiji regionalnega razvoja Slovenije, regionalnih razvojnih programih in dogovorih za razvoj regij, sklenjenih med državo in razvojno regijo.

- Strategija regionalnega razvoja Slovenije je temeljni strateški dokument regionalne politike na državni ravni. V njej se določijo usmeritve za pripravo regionalnih razvojnih programov ter podrobneje določijo cilji, programi in instrumenti regionalne politike. Strategijo sprejme vlada po predhodni predstavitvi predloga v Državnem zboru RS najmanj dve leti pred začetkom programskega obdobja. S tem dokumentom država podrobneje opredeli svoja pričakovanja in namere, ki izhajajo iz državnih strateških dokumentov in vplivajo na regionalni razvoj.
- Regionalni razvojni program je sestavljen iz strateškega in programskega dela. Strateški del vsebuje analizo regionalnih razvojnih potencialov, opredelitev ključnih razvojnih ovir in prednosti regije v državnem in mednarodnem prostoru, razvojne cilje in prioritete v razvojni regiji v programskem obdobju ter opredelitev njene razvojne specializacije. Programski del vključuje spodbujanje razvoja v razvojni regiji s časovnim in finančnim ovrednotenjem ter določi sistem spremljanja, vrednotenja in organiziranost za izvajanje regionalnega razvojnega programa. Slednjega sprejme razvojni svet regije eno leto pred iztekom tekočega programskega obdobja. S tem dokumentom regija določi svojo razvojno specializacijo, opredeli prioritete ter določi programe za njihovo uresničitev.
- Z dogovori za razvoj regije se uresničuje regionalni razvojni program. Dogovori se sklepajo med državo in regijo za obdobje, ki ga določi vlada z uredbo. Vključujejo regijske in sektorske projekte, ki imajo pomemben vpliv na uresničevanje razvojnih prioritet razvojne regije. Dogovor za razvoj regije sprejme razvojni svet regije in potrdi vlada. Podpišeta ga predsednik sveta in minister, pristojen za regionalni razvoj. Dogovor mora upoštevati usmeritve in javnofinančne okvire za pripravo programskega proračuna države ter že sprejete proračune države in občin.
- Medregijski projekti in skupni razvojni program: pri sektorskih projektih, ki imajo velik razvojni učinek na več razvojnih regij, in pri regijskih projektih, ki zahtevajo kritično maso, ki presega vire razvojne regije, se razvojne regije povežejo in v sodelovanju s pristojnimi ministrstvi pripravijo medregijski projekt ali skupni razvojni program. Tako je odprta možnost za uspešnejše povezovanje sektorskih in regionalnih ciljev. Nekateri sektorji se namreč težko usklajujejo na ravni 12 razvojnih regij, ki so preprosto premajhne in ozemeljsko preveč razdrobljene za obravnavo nekaterih razvojnih problemov.
- Območno razvojno partnerstvo se oblikuje na sklenjenem območju več občin v eni ali ve č razvojnih regijah. Medsebojna razmerja med partnerji na območni ravni se določijo z

dogovorom. Območni razvojni program je sestavni del regionalnega razvojnega programa in mora biti z njim usklajen. Uresničuje se znotraj dogovora za razvoj regije. S to ureditvijo se območjem, ki imajo močno izražene svoje razvojne interese, omogoča, da jih izrazijo tudi formalno, in sicer prek regionalnih institucij. S bodo omiljeni pritiski za nadaljnje drobljenje območij 12 razvojnih regij.

Nosilci regionalne politike:

- *Služba* opravlja naslednje strokovne in upravne naloge regionalnega razvoja:
  – skrb za izvajanje predloga zakona, uresničevanje strategije regionalnega razvoja Slovenije in zagotavljanje strokovne pomoči regionalnim razvojnim agencijam,
  – sodelovanje v teritorialnem razvojnem dialogu,
  – opravljanje nalog upravljanja v okviru endogene regionalne politike in izvajanja programov spodbujanja skladnega regionalnega razvoja s svojega delovnega področja,
  – podeljevanje pooblastil za izvajanje splošnih razvojnih nalog v regiji,
  – zagotavljanje raziskovalnih podlag na področju regionalnega razvoja, programov izobraževanja regionalnih menedžerjev in skrb za prenos dobrih praks,
  – priprava predlogov odločitev, ki jih vlada sprejema za uresničevanje ustanoviteljskih pravic Republike Slovenije v Javnem skladu Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja,
  – obdelava individualnih podatkov o državnih razvojnih spodbudah v razvojnih regijah in vzpostavitev ter vzdrževanje informacijskega sistema za regionalni razvoj v okviru enotne evidence razvojnih politik vlade,
  – opravljanje drugih nalog v skladu z zakonom in aktom vlade.
- *Svet za teritorialno usklajevanje razvojnih pobud* ustanovi vlada na ministrski ravni, vodi pa ga predsednik vlade. Njegova naloga je, da usklajuje razvojne pobude, načrtovanje in izvajanje nalog s področij dela ministrstev, pomembnih za spodbujanje regionalnega razvoja, izvaja teritorialni razvojni dialog, usklajuje predloge dogovorov za razvoj posameznih razvojnih regij ter predlaga vladi odločitve iz njene pristojnosti. Gre za sistemsko prilagoditev obstoječe medresorske komisije za usklajevanje ukrepov razvojne podpore v Pomurski razvojni regiji in Pokolpju, ki je sestavljena iz državnih uradnikov na ravni direktorja direktorata in jo vodi državni sekretar v kabinetu predsednika vlade. Delovanje te komisije je bilo ocenjeno kot ustrezen način za zagotavljanje medresorske usklajenosti razvojnih pobud in vodenje teritorialnega razvojnega dialoga.
- *Slovenski regionalno razvojni sklad (daljše ime: Javni sklad RS za regionalni razvoj in razvoj podeželja) s sedežem v Ribnici* se bolj poveže z dejavnostmi službe. Ta dodeljuje nepovratne spodbude, sklad pa te projekte spremlja z ugodnimi posojili ter časovno premošča in zaključuje finančne konstrukcije. Sklad lahko vzpostavlja in izvaja regijske finančne sheme ter spodbuja javno-zasebno partnerstvo. Zakon uvaja nekatere izjeme glede na sistemski zakon o javnih skladih, in sicer možnost višjega obsega zadol ževanja, imenovanje ministra, pristojnega za regionalni razvoj, za predsednika nadzornega sveta sklada ter možnost izvajanja nujnih ukrepov regionalne politike tudi v breme sredstev sklada.
- *Razvojni svet regije* je organ v katerem občine uresničujejo pristojnost za načrtovanje in izvajanje regionalne politike v razvojni regiji. Sedanji Svet regije in Regionalni razvojni svet se združita v nov Razvojni svet regije. Svet uporablja za delovanje naslov in finan čni račun RRA ter ima 20-30 članov, odvisno od velikosti razvojne regije. Člani sveta so predstavniki občin, združenj gospodarstva in nevladnega sektorja iz razvojne regije ter se volijo ali imenujejo v skladu s pravili pravne osebe, ki jo v svetu predstavljajo. Podrobneje določi članstvo akt o ustanovitvi, ki začne veljati, ko ga sprejme 60 odstotkov občinskih svetov občin z večino prebivalstva v razvojni regiji. S sestavo sveta je treba zagotoviti, da je 40 odstotkov članov predstavnikov občin, 30 odstotkov članov

predstavnikov združenj gospodarstva in 30 odstotkov članov predstavnikov nevladnega sektorja v razvojni regiji, pri čemer morajo biti regijska območja zastopana enakopravno. Predstavniki občin so lahko le voljeni občinski funkcionarji. Svet se konstituira na prvi seji, na kateri je navzočih več od polovice članov s potrjenimi mandati. Naloge razvojnega sveta regije:

– Na področju regionalnega razvoja sodeluje z regijami drugih držav,

– daje soglasja službi k pooblastilu za opravljanje splošnih razvojnih nalog, ki se v regiji opravljajo v javnem interesu,

– vodi in usmerja pripravo regionalnega razvojnega programa in ga sprejme,

– sprejema dogovore za razvoj regije,

– spremlja izvajanje regionalnega razvojnega programa in dogovorov za razvoj regije ter

– opravlja druge naloge v skladu z zakonom.

Svet sprejema odločitve na seji z večino opredeljenih glasov navzočih članov. Veljavno lahko odloča, če je navzoča večina vseh članov sveta in večina članov, predstavnikov občin. Za pripravo predlogov odločitev iz prvega odstavka tega člena o prednostnih področjih razvoja v regiji svet imenuje odbore, ki jih sestavljajo člani sveta in zunanji strokovnjaki, predstavniki ministrstev, državnih organov in oseb javnega prava ter drugih institucij, ki delujejo v regiji in so pomembne za njen razvoj. Odbore sveta vodijo regionalni menedžerji, usposobljeni za samostojno opravljanje najzahtevnejših razvojnih nalog v razvojni regiji. Zaposleni so v regionalnih in območnih razvojnih agencijah. Podrobneje uredi svet svoje delo s poslovnikom.

- *Regionalna razvojna agencija (RRA)* je oseba zasebnega ali javnega prava, ki je za opravljanje splošnih razvojnih nalog v razvojni regiji za programsko obdobje pridobila pooblastilo službe. Predlagatelj predloga zakona želi pogodbeno povezati vse razvojne institucije v razvojni regiji in jih kar najbolj specializirati za posamezne razvojne naloge, ki bi jih opravljale za celotno razvojno regijo. RRA vzpostavi regijsko razvojno mrežo, v katero se povezujejo tudi območne razvojne agencije, tehnološki centri, garancijski skladi, inkubatorji, centri za razvoj turizma, energetske pisarne ipd., odvisno od konkretnih razmer v razvojni regiji. Ta mreža zagotavlja seznanjenje s programi in projekti v razvojni regiji ter interdisciplinarno povezovanje pri njihovi pripravi. Podpirati mora tudi regionalni inovacijski sistem.

Pooblastilo za razvojne naloge, ki se opravljajo v razvojni regiji:

Pooblastilo podeli z javnim razpisom služba in sicer za te splošne razvojne naloge:

- priprava, usklajevanje, spremljanje in vrednotenje razvojnih programov in regijskih projektov po tem zakonu v razvojni regiji,
- priprava dogovorov o razvoju regije,
- izvajanje in sodelovanje pri izvajanju postopkov javnih razpisov, javnih naročil in javno-zasebnega partnerstva za regijske projekte, skladno z zakonodajo s področja javnih financ,
- usklajevanje dela odborov sveta in regijske razvojne mreže ter med razvojno regijo in območnimi razvojnimi partnerstvi,
- tehnična, strokovna in administrativna podpora delovanju sveta, odborov sveta in regijske razvojne mreže,
- obveščanje, svetovanje in usmerjanje razvojnih partnerjev v regiji pri oblikovanju njihovih razvojnih projektov in prijavi na razpis za dodeljevanje regionalnih spodbud,
- prenos znanja in dobrih praks regionalnega razvoja,
- pomoč pri izvajanju regijskih finančnih shem kadar jih izvaja Slovenski regionalno razvojni sklad ter
- organiziranje in usklajevanje drugih strokovnih, svetovalnih in razvojno-pospeševalnih nalog regionalne politike.

V razvojnih regiji se opravljajo v javnem interesu naslednje razvojne naloge države:

- regijske garancijske, mikro kreditne in druge podjetniško podporne sheme, ki se izvajajo na ravni celotne razvojne regije,
- promocija razvojne regije in investicij v razvojni regiji,
- regijske štipendijske sheme,
- dejavnosti lokalnih akcijskih skupin in ukrepi Leader v okviru programov razvoja pode želja ter
- izvajanje drugih regijskih dejavnosti, shem in projektov po predhodnem soglasju ministrstva, pristojnega za področje, na katero projekt spada, in ob soglasju službe.

Razvojne naloge države opravljajo po odločitvi pristojnega ministrstva RRA in z njimi pogodbeno povezane pravne osebe, ki imajo sedež in opravljajo dejavnost v regiji, so del regijske razvojne mreže in izpolnijo pogoje, ki jih določi pristojno ministrstvo.

Pooblastilo za izvajanje splošnih razvojnih nalog v razvojni regiji se lahko podeli razvojni instituciji, ki izpolnjuje te pogoje:
- ima razpršene ustanoviteljske deleže občin,
- je v večinski javni lasti, če gre za pravno osebo zasebnega prava,
- ima razpršene manjšinske zasebne deleže pri pravni osebi zasebnega prava,
- ima v družbeni pogodbi določilo o vlaganju dobička v osnovno dejavnost, če gre za osebo zasebnega prava,
- ima strokovno usposobljene kadre za opravljanje splošnih razvojnih nalog v regiji, od tega najmanj štiri regionalne menedžerje.
- predloži strategijo izvajanja splošnih razvojnih nalog v regiji,
- izkaže, da ima oblikovano regijsko razvojno mrežo,
- izkaže, da ima sklenjeno pogodbeno razmerje z območnimi razvojnimi institucijami o razdelitvi splošnih razvojnih nalog v regiji, če so v tej oblikovana območna razvojna partnerstva in če območne razvojne institucije po sklepu sveta izvajajo posamezne splo šne razvojne naloge v regiji,
- izkaže, da ima sklenjeno pogodbeno razmerje z drugimi razvojnimi institucijami o razdelitvi splošnih razvojnih nalog v regiji, če je takšna razdelitev določena s sklepom sveta.

Pred podelitvijo pooblastila pridobi služba soglasje sveta. Kadar izvaja po sklepu sveta splo šne razvojne naloge v regiji več oseb javnega in/ali zasebnega prava, skupaj izpolnijo na štete pogoje. Naziv RRA uporablja nosilna institucija, odločbe o podelitvi pooblastila pa izda služba vsem sodelujočim institucijam.

Če se v postopku nadzora ugotovi, da RRA ne opravlja nalog, ki jih obsega pooblastilo, ali jih opravlja neustrezno, oziroma, da niso zagotovljeni vsi zahtevani pogoji za podelitev pooblastila, postavi služba, nosilcu pooblastila rok za odpravo nepravilnosti in izpolnitev pogojev. Podeljeno pooblastilo lahko tudi odvzame. Do izbire novega nosilca pooblastila po javnem razpisu lahko služba, določi drugo pravno osebo v razvojni regiji, ki ima ustrezno usposobljeno osebje, za opravljanje nujnih splošnih razvojnih nalog v razvojni regiji.

Financiranje razvojnih nalog v razvojni regiji:
- Splošne razvojne naloge, ki se opravljajo v razvojni regiji po pooblastilu, se financirajo iz proračunov občin in sofinancirajo iz državnega proračuna s prenosom sredstev na podlagi pogodb, ki se sklenejo za programsko obdobje. Sofinanciranje iz državnega proračuna se določi v višini do 60 % potrebnih sredstev. Financiranje iz državnega prora čuna se določi, glede na dejansko opravljeno delo in na podlagi ocene vrednosti nalog, za katere je RRA pooblaščena. Območne razvojne institucije, ki na podlagi sklepa sveta opravljajo posamezne splošne razvojne naloge, so sopodpisnice pogodbe.
- Financiranje razvojnih nalog države, ki se opravljajo v razvojni regiji, se določi s

pogodbo med izvajalcem in državno institucijo, pristojno za razvojne naloge države, in sicer glede na dejansko opravljeno delo kot odstotek od sredstev za izvajanje programa oziroma instrumenta. Proračunska sredstva za plačilo po pogodbi zagotovijo ministrstva, pristojna za razvojne naloge države.

Ukrepi endogene regionalne politike:
- sofinanciranje regijskih projektov v skladu z dogovori za razvoj regij,
- dodatni ukrepi za obmejna problemska območja,
- dodatni začasni ukrepi razvojne podpore za problemska območja z visoko brezposelnostjo,
- prenos državnega premoženja v razvojne namene,
- nujni ukrepi regionalne politike,
- drugi ukrepi, ki se določijo z zakonom, državnim proračunom ter poslovnim in finančnim načrtom sklada.

- *Sofinanciranje regijskih projektov v skladu z dogovori za razvoj regij:*
  Sredstva za sofinanciranje regijskih projektov, skladno s podpisanimi dogovori za razvoj regij, se zagotovijo z državnim proračunom v finančnem načrtu službe, v višini, ki zagotavlja ustrezno razmerje med obsegom sektorskih in regijskih projektov. To razmerje določi vlada v programu državnih razvojnih prioritet in investicij. Med programi sedanje regionalne politike je finančno najobsežnejši t. i. program sofinanciranja regionalnih razvojnih programov, ki se izvaja s sredstvi kohezijske politike EU. Regionalna politika bo tudi v prihodnje razpolagala s sredstvi, s katerimi bo dopolnjevala programe sektorskih razvojnih politik. Odločitev o izbiri projektov se pri teh programih sprejme na regionalni ravni (upoštevaje kriterije, ki jih določi nacionalna raven). Cilji so vezani na razvojne cilje območja, ki so mu namenjeni. Regionalna raven, ki odloča o projektih, jih tudi sofinancira. Regionalna politika v tem delu poskrbi za finančno podporo projektov, ki so pripravljeni po načelu »od spodaj navzgor« in so komplementarni projektom sektorjev, pripravljenim za celotno državo. V sedanjem programskem obdobju regionalna politika v ta namen uporablja sredstva Evropskega sklada za regionalni razvoj na podlagi Operativnega programa za spodbujanje regionalnih razvojnih potencialov v obdobju 2007–2013. Od razpoložljivega zneska okoli 1,7 milijarde evrov sredstev EU je bilo po tem programu okoli 1,2 milijarde evrov razdeljenih med nacionalne sektorske politike, okoli 600 milijonov evrov pa med 12 razvojnih regij v podporo uresničevanju njihovih razvojnih programov. Tudi po letu 2013 regionalna politika računa na sredstva kohezijske politike EU. Razdeljena bodo med razvojne regije, upoštevaje operativne programe kohezijske politike EU ter vrednosti indeksa razvojne ogroženosti (IRO) in število prebivalstva razvojne regije.

- *Dodatni ukrepi za obmejna problemska območja.*
  Za ohranjanje poseljenosti je predlog zakona opredelil tudi t. i. obmejna problemska območja. Gre za sklenjena območja občin, ki bodo deležna posebne pozornosti razvojnih politik. Sem sodijo obmejne občine in občine, ki neposredno mejijo nanje. Obmejne občine so tiste, v katerih živi več kakor 50 % prebivalstva v 10-kilometrskem obmejnem pasu in ki imajo primanjkljaj delovnih mest in podpovprečno gostoto poselitve. Pri občinah, ki neposredno mejijo na obmejne občine, se kot merilo za vklju čitev med obmejna problemska območja upošteva odmaknjenost od ključnih prometnic ali visok delež površine, vključene na območje Nature 2000. Vrednosti meril za določitev obmejnih problemskih območij in seznam občin, ki izpolnjujejo ta merila, določi vlada z uredbo. Cilj tega ukrepa je ohraniti poseljenost ter okrepiti obmejni pas tudi z novimi investicijami in možnostjo novega zaposlovanja, tako pa ustvariti danosti za izboljšanje demografske slike tega prostora. Cilj je tudi zmanjšati sedanje dnevne delovne migracije s tega območja v sosednje države in v osrednji del države ter s tem prispevati k

okoljevarstvenim ciljem.
Obmejna problemska območja so prednostna območja vseh razvojnih politik. Prora čunski uporabniki jih upoštevajo pri pripravi sektorskih programov in v razpisnih merilih javnih razpisov, ki jih izvajajo na območju cele države. Večji del finančnih sredstev namenijo za vlagatelje iz obmejnih problemskih območij ali pa določijo projektom iz teh območij dodatne točke pri izboru.
V okviru finančnih načrtov službe in Slovenskega regionalno razvojnega sklada se za obmejna problemska območja pripravijo posebni ukrepi in sheme državnih pomoči na področjih: *(i)* priprave razvojnih projektov in krepitve razvojnega menedžmenta ter *(ii)* ustvarjanja novih delovnih mest s spodbujanjem investicij podjetij.
Tudi v okviru politike razvoja podeželja se pripravijo ukrepi za obmejna problemska območja. Pripravijo in zvajajo se kot ukrepi razvoja podeželja, ki jih določi vlada skladno z 12. členom Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS št. 45/08). Vlada določi vrsto ukrepov, pogoje, upravičence, merila in postopke za uvedbo in izvajanje posameznega ukrepa razvoja podeželja.
Do regionalnih spodbud za obmejna problemska območja ni upravičeno območje, ki prejema razvojno pomoč po Zakonu o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 ali Zakonu o popotresni obnovi objektov in spodbujanju razvoja v Posočju, če dolo ča enake regionalne spodbude.
S temi ukrepi naj bi ohranili poseljenost in okrepili obmejni pas tudi z novimi naložbami in možnostjo novega zaposlovanja ter ustvariti možnosti za izboljšanje demografske slike v tem prostoru. Cilj je tudi zmanjšati sedanje dnevne delovne selitve s tega obmo čja v sosednje države in v osrednji del države, tako pa prispevati k okoljevarstvenim ciljem

- *Dodatni začasni ukrepi za problemska območja z visoko brezposelnostjo:*
  Gre za prožen mehanizem, ki nastopi, če odpovedo prej navedeni »preprečevalni ukrepi in programi« in v regiji iz kakršnih koli razlogov nastopi razvojni problem, katerega posledica je porast stopnje brezposelnosti čez kritično mejo. Zakon predpisuje kazalce in kriterije za objektivno odkrivanje problemskih območij z visoko stopnjo brezposelnosti. Tako bo uveden nov mehanizem pravočasnega odkrivanja območij, ki zaidejo v razvojne težave, in sicer na ravni upravnih enot, ki so primerno velike, da se ob poslab šanju kazalcev problem pravočasno zazna. Po izvedeni prvi fazi – ugotovitvi razvojnih te žav, bodo razvojne institucije v regiji takoj upravičene do proračunskih sredstev, s katerimi se bo okrepil razvojni menedžment območja, ki je zašlo v težave, ter se bo za čela priprava programa in projektov za odpravo/omilitev razvojnih težav. Sestavni del druge faze, priprave programa, bo opredelitev problemskega območja, na katerem se bodo izvajali dodatni začasni ukrepi za odpravo razvojnih težav. Problemsko območje bo moralo izpolnjevati merilo 20.000 prebivalcev. Utemeljitev za obseg problemskega območja bo pripravila RRA na podlagi strokovne analize. Praviloma se kot problemsko predlaga že oblikovano funkcionalno območje (območno razvojno partnerstvo, območje lokalne akcijske skupine, območje krajinskega parka …), na katerem so podporne institucije že vzpostavljene. Problemsko območje, obdobje trajanja dodatnih začasnih ukrepov in njihovo vrsto določi vlada s sprejetjem programa za odpravo/omilitev razvojnih težav. Predstavljeni mehanizem odkrivanja se ne sproži, če je za problemsko območje že sprejet poseben razvojni zakon (Posočje, Pomurje), in tudi ne, če vlada na podlagi predstavljene analize konkretnega zaznanega primera presodi, da bo problem mogoče obvladati z drugimi delnimi ukrepi posameznih razvojnih politik.
  Problemska območja z visoko brezposelnostjo so prednostna območja vseh razvojnih politik. Proračunski uporabniki pri pripravi sektorskih programov in v razpisnih merilih javnih razpisov, ki se izvajajo na območju cele države, upoštevajo ta območja in jim namenijo večji del finančnih sredstev ali pa na javnih razpisih določijo projektom iz teh območij dodatne točke pri izboru.

V okviru kohezijske politike EU se prednostna obravnava zagotavlja s strani organov upravljanja operativnih programov z neposredno potrditvijo projektov in s posebnimi merili v javnih razpisih za izbor projektov iz teh območij, v skladu s pravili kohezijske politike. Za izvedbo projektov so odgovorna pristojna ministrstva.
V okviru politike razvoja podeželja se dodeljujejo sredstva za izvajanje dodatnih za časnih ukrepov razvojne podpore skladno z 12. členom Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS št. 45/08). Ta določa, da vlada določi vrsto ukrepov, pogoje, upravičence, merila in postopke za uvedbo in izvajanje posameznega ukrepa razvoja podeželja.
Za problemsko območje z visoko brezposelnostjo se v okviru dodatnih začasnih ukrepov razvojne podpore pripravi program spodbujanja konkurenčnosti, ki se financira iz posebne proračunske postavke službe. Za pripravo in izvedbo programa spodbujanja konkurenčnosti je odgovorna služba. Instrumente programa spodbujanja konkurenčnosti izvajajo območne razvojne institucije, RRA in služba, skladno s programom.
Do dodatnih začasnih ukrepov razvojne podpore ni upravičeno problemsko območje z visoko brezposelnostjo, ki prejema razvojno pomoč po Zakonu o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 ali Zakonu o popotresni obnovi objektov in spodbujanju razvoja v Posočju.
Z uredbo o izvajanju programov endogene regionalne politike vlada podrobneje določi pogoje in merila ter postopek financiranja dodatnih začasnih ukrepov razvojne podpore za problemska območja z visoko brezposelnostjo.

- *Nujni ukrepi regionalne politike:*
  Nujni ukrepi regionalne politike so že uveljavljen instrument po sedanjem zakonu. Gre za regionalne spodbude občinam, podjetjem in posameznikom v posebnih nepredvidljivih okoliščinah do katerih pride zaradi naravne, ekološke ali druge nesreče. Pomoč se dodeli po postopku, ki ga določi vlada z uredbo.

- *Drugi ukrepi, ki se določijo z zakonom, državnim proračunom ter poslovnim in finančnim načrtom sklada.*
  V ta sklop ukrepov regionalne politike sodijo programi po različnih razvojnih zakonih. Zdaj so v veljavi in se izvajajo:
  – Zakon o popotresni obnovi objektov in spodbujanju razvoja v Posočju (Uradni list RS, št. 26/05), po katerem služba izvaja Program razvojne pomoči Posočju 2007–2013 (SOČA 2013);
  – Zakon o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2015 (Uradni list RS, št. 87/09), po katerem služba izvaja Program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010–2015 (POMURJE 2015), in
  – Zakon o uporabi sredstev, pridobljenih iz naslova kupnine na podlagi Zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij (Uradni list RS, št. 45/95, 34/96, 67/01 in 47/02), po katerem Slovenski regionalni razvojni sklad zagotavlja razvojne spodbude območjem, na katerih prebivata madžarska in italijanska narodnost.
  – Med programi in ukrepi, ki so določeni z državnim proračunom, je tudi pomoč ob činam pri komunalnem urejanju romskih naselij. Služba izvede javni razpis ali pozove upravičene občine k predložitvi projektov v višini določene indikativne kvote.
  – Z državnim proračunom ter poslovnim in finančnim načrtom Slovenskega regionalnega razvojnega sklada so določeni tudi nekateri ukrepi za povečanje u činkovitosti nacionalnih institucij regionalnega razvoja in za krepitev institucij v razvojnih regijah:
  – krepitev strokovne analitske in usklajevalne vloge službe pri vodenju teritorialnega razvojnega dialoga (skrbniki regij na nacionalni ravni), sistematično izvajanje in usmerjanje raziskav in ekspertiz regionalnega razvoja ipd.;

– reorganizacija za povečanje učinkovitosti službe in Slovenskega regionalno podjetni škega sklada;
– financiranje pooblastil za razvojne naloge, ki se opravljajo na regionalni ravni. Iz dr žavnega proračuna se predlaga financiranje teh nalog do največ 60 %, preostanek sredstev pa zagotovijo občine;
– načrtno usposabljanje regionalnih menedžerjev in vzpostavitev sistema za prenos dobrih praks. Regionalni razvojni menedžerji bodo zavezani k usposabljanju. Cilj pa je pridobitev licence in razvoj v smeri nacionalne poklicne kvalifikacije;
– Slovenski regionalni dnevi, ki so tradicionalni dogodek in se organizirajo vsako leto. Vsebine so znanstveni simpozij in izid monografije, razprava o žgočih temah regionalnega razvoja, podelitev regionalne nagrade Štefana Smeja in podelitev študentske regionalne nagrade.
– Programi mednarodnega teritorialnega sodelovanja. Izvajanje teh programov je odvisno od dogovora s partnerji na drugi strani meje. V strateških delih regionalnih razvojnih programov bodo opredeljeni cilji, prioritete in programi mednarodnega teritorialnega sodelovanja, ki bodo izhodišče za dogovarjanje na mednarodni ravni. Ker so ti programi na različnih mejah in območjih, se bodo udejanjale razvojne sinergije med njimi in zagotavljala enotna strategija mednarodnega teritorialnega sodelovanja Slovenije, tudi z osredotočenostjo organov upravljanja teh programov v eni instituciji (slu žba).

Evropsko teritorialno sodelovanje bo v prihodnjem programskem obdobju v okviru kohezijske politike EU predvidoma čedalje pomembnejše. Gre namreč za skupni pristop evropskih regij k reševanju problemov ob hkratnem premagovanju najpogostejših ovir za teritorialno sodelovanje, ki izhajajo iz razlik v pravnih sistemih, upravni ureditvi, geografskem položaju in jeziku. Osnovni namen mednarodnih teritorialnih programov je spodbujanje sodelovanja partnerskih institucij iz različnih držav za zmanjševanje regionalnih, gospodarskih in socialnih razlik na geografsko zaokroženih teritorialnih območjih, ki se srečujejo s posebnimi problemi ali priložnostmi. Zaželeno je sodelovanje med različnimi ravnmi javne uprave, raziskovalnimi institucijami in drugimi razvojnimi partnerji, da bi skupaj prepoznavali in odpravljali širše probleme, ki zahtevajo medsektorsko obravnavo onkraj državnih meja.

Pričakuje se, da se bodo sredstva še naprej namenjala projektom na čezmejni, transnacionalni in medregionalni ravni za krepitev konkurenčnosti obmejnih regij in ve čjih geografskih območij s skupno problematiko, za povečanje kakovosti življenja, uveljavljanje okoljskih vrednot in zmanjševanje okoljskega tveganja ter za prenos izku šenj in znanja med evropskimi regijami. Vključeni bodo tudi projekti, ki spodbujajo oblikovanje in povezovanje v različne tipe evropskih združenj (manjše in večje pobude). Krepile naj bi se tudi širše oblike makroregionalnega teritorialnega sodelovanja, kakršno je sodelovanje v Podonavju ali v razširjeni Delovni skupnosti Alpe–Jadran–Panonija, zato da se doseže večja strateškost in boljši učinek izvedenih projektov v skladu s predhodno izdelanimi makroregionalnimi strategijami. Poudarek bo na tistih programih in projektih, ki krepijo središčno vlogo Slovenije, vključevanje manjšin na obeh straneh dr žavne meje in mednarodno razvojno povezovanje regij, opredeljeno v regionalnih razvojnih programih. Na posameznih mejah bodo določeni večji čezmejni strateški projekti. Na ciljnih obmejnih območjih si bo regionalna politika prizadevala uporabiti sredstva teritorialnega sodelovanja tudi za spodbujanje regionalnega razvojnega mened žmenta.

2.3.1.2. Variantne rešitve, ki so bile proučevane in argumenti za predlagane rešitve

Obdelan je bil predlog GIZ RRA, da bi se razvojni svet regije ustanovil z zakonom in konstituiral na konstitutivni seji. Postopek priprave ustanovitvenega akta bi vodil sedanji svet regije, ki ima potrebno legitimnost, saj so v njem zastopani vsi župani v regiji. Tako bi se izognili zamudnim postopkom ustanavljanja razvojnega sveta regije na podlagi sklepov občinskih svetov. Vendar pa je bilo ugotovljeno, da je treba ločiti pristojnosti (pooblastila in odgovornosti) za regionalno politiko od sistema izvajanja po načelu partnerstva občin z zdru ženji gospodarstva in nevladnega sektorja. Kar se pristojnosti tiče, jih je mogoče izpeljati zgolj iz teritorialnih ravni lokalnih skupnosti in države, na katerih obstajajo voljeni oblastni organi. V imenu države izvaja pristojnosti glede regionalnega razvoja vlada, v imenu občin pa razvojni svet regije, ki ga za ta namen ustanovijo občine. Partnerjem (združenjem gospodarstva in nevladnemu sektorju) ni mogoče podeliti ustanoviteljskih pravic. Predlagateljevo mnenje je, da iz pristojnosti ni mogoče izločiti občin, da to ne bi bilo vsebinsko smiselno in tudi ne za doseganje ciljev zakona. Če bi bil regionalni razvoj v izklju čni pristojnosti države, bi se spremenil status regionalnih teles v posvetovalne organe, ki bi lahko sprejemali le še pripombe, priporočila in stališča. Če pa bi država podelila pooblastila za izvajanje nekaterih nalog iz svoje pristojnosti regionalnim institucijam, z njimi ne bi bilo mogoče sklepati dogovora za razvoj regije, ker bi to pomenilo, da ga država sklepa sama s seboj. Variantna rešitev je bila v postopku priprave predloga zakona sicer razdelana, vendar se je po predlagateljevem mnenju izkazala za sistemsko in vsebinsko neustrezno.

Proučen je bil tudi predlog o ustanovitvi t. i. razvojne zveze občin, ki bi lahko imela svoj finančni račun in pravno subjektiviteto, kar je blizu oziroma bi bila nadgradnja sistemske re šitve v sedanjem zakonu, ki določa ustanavljanje zvez občin. Predlagateljevo mnenje o tem predlogu je, da je tak pristop omogočal že dosedanji zakon, da pa se občine za to možnost niso odločile. V nobeni razvojni regiji ni bila ustanovljena zveza občin, ampak so se občine zadovoljile s povezovanjem svojih razvojnih interesov v okviru Sveta regije in Regionalnega razvojnega sveta. Finančni račun in pravna subjektiviteta v tem trenutku očitno nista glavna problema regionalnega razvoja. Predlagatelj meni, da je ta del regionalne problematike smiselno urejati v okviru vladnega projekta ustanovitve pokrajin v Sloveniji, ki bodo lahko zagotovile dejansko decentralizacijo. Ustanavljanje zvez občin z Zakonom o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja bi bila zasilna rešitev in bi bilo lahko razumljeno celo kot odstop vlade od projekta pokrajin, kar pa ni predlagateljev namen. Oba projekta sta med seboj sicer tesno povezana, vendar pa drug drugega ne izključujeta. Predlagatelj meni, da je pristojnost za regionalni razvoj skupna pristojnost države in lokalnih skupnosti. Predlo žena je rešitev, ki zavezuje obe teritorialni ravni k uresničevanju odgovornosti za delovanje regionalnih institucij.

Glede pravnega statusa regionalnih razvojnih agencij je bilo, v povezavi s potrebo po zagotovitvi javnega interesa v regionalnem razvoju, proučenih več možnosti. Ena je opredelitev RRA kot pravne osebe javnega prava (npr. javni zavod ali javna agencija). Druga možnost je opredelitev RRA kot pravne osebe zasebnega prava in večinski delež javnega sektorja (občin in države) v lastniški sestavi RRA, ki pa se organizirajo po zakonu o gospodarskih družbah. Tretja možnost je podelitev pooblastila RRA kot neprofitni instituciji zasebnega prava. Vsaka od nakazanih rešitev omogoča več podrazličic ali kombinacij več različic ter ima svoje prednosti in slabosti.

Preglednica: Nekatere vsebinske, organizacijske in finančne razlike med javno in zasebno pravnoorganizacijsko obliko

Javna pravnoorganizacijska oblika	Zasebna pravnoorganizacijska oblika
• zagotovljen javni interes (ustanoviteljica občina ali država)	• zasebna pobuda (podjetniško okolje), ki lahko pomeni lažje komuniciranje s podjetji

• en sam račun, vse drugo se opredeljuje po stroškovnih mestih (TRR pri UJPU)	• možnost določitve t. i. neprofitne klavzule v statutu (obveznost reinvestiranja dobi čka v osnovno dejavnost)
• vodi knjige po nastanku stroškov in evidenčno (denarni tok)	• več samostojnih TRR za večje in večletne projekte (boljši pregled nad sredstvi)
• nadzoruje jo Računsko sodišče in ne davčni urad	• računovodsko vodenje po Zakonu o gospodarskih družbah
• potrebna javna naročila	• poročanje nadzornemu svetu
• strogo določen proračun za letno financiranje	• javni razpisi za projekte in dejavnosti, za katere se porabljajo javna sredstva (drugače pa odločitev na osnovi treh ponudb)
• poročanje na AJPES vsake tri mesece za statistiko finančnih tokov	• lažje nagrajevanje in spodbujanje zaposlenih
• poročanje ustanoviteljem –občinskim svetom, vsa potrjevanja skozi ob činske svete, ki imenujejo direktorja	• večja finančna prožnost ob morebitnem zalaganju sredstev, če je treba dokazovati upravičenost z že plačanim ra čunom
• točno določene tarife plačilnih razredov	• lažje pridobivanje premostitvenih posojil za izvajanje projektov in poslovanje (glede na zaostajanje izplačil)

Predlog zakona dopušča vse pravne oblike organiziranosti (d. o. o., zavod, javni zavod, javna agencija …). Predlagatelj meni, da je treba upoštevati obstoječe stanje, namreč da so pravne oblike organiziranosti RRA različne. To očitno izhaja tudi iz različnih pogojev in na činov organiziranosti po regijah, tako da bi s poenotenjem lahko tudi ovirali delovanje teh institucij. Po drugi strani je potrebno zagotoviti prevladujoč javni interes kar z večinskim zasebnim lastništvom v RRA, ki so osebe zasebnega prava ne bi bilo doseženo. Predlagatelj se je zato odločil za kompromisno različico, ki kombinira prednosti različnih modelov, vendar dopušča regijam dovolj prožnosti, da se izrazijo njihove posebnosti. Upo števali smo tudi argument nižjih stroškov za državni proračun. Zgolj javna pravna oblika in preoblikovanje sedanjih d. o. o. bi namreč zahtevala tudi večji delež javnega sofinanciranja in odprla nekatere pravne probleme ob preoblikovanju, zaradi česar bi se lahko izgubil del že vloženih javnih sredstev v obstoječo mrežo. Služba meni, da je z zahtevanim večinskim lastništvom javnega sektorja v RRA, ki so d.o.o. zagotovljeno uresničevanje javnega interesa in odpravljeni različni konflikti interesov, da pa je sama pravna oblika vendarle manj pomembna.

RRA morajo zastopati javni interes, kar naj bi bilo doseženo z zahtevo po razpršeni lastniški sestavi, pri kateri imajo država in občine večinski delež, gospodarstvo pa prav tako predstavlja pomemben del te triperesne deteljice. Vprašanje, ali naj bodo regionalne razvojne agencije zasebne ali javne, ni najpomembnejše. Izkušnje zadnjih let namreč ka žejo, da je po pravni obliki večina agencij sicer zasebnih (so družbe z omejeno odgovornostjo), vendar so neprofitne in kot take ustrezno zastopajo javni interes.

Mnenje predlagatelja je, da Slovenija vsekakor potrebuje močnejše RRA, kakor jih ima zdaj, če želi, da bodo njene regije konkurenčne tistim v sosednjih državah. Njihova naloga mora biti po eni strani uveljavljanje sodelovanja in zastopanja slovenskega gospodarstva in slovenske kulture v širšem prostoru EU. Po drugi strani pa morajo po svoji mreži razvojnih agencij in centrov poskrbeti tudi za obvladovanje razvoja regij in problemskih območij v regiji. Krepitev RRA zato vidimo bolj kot povezovanje obstoječih regijskih virov v regijsko

razvojno mrežo.

Kot različici sta bili proučeni možnost vzpostavitve subregionalne območne ravni in nasproten predlog popolnega črtanja območne ravni iz predloga zakona. Predlagatelj se ni odločil za nobeno od obeh skrajnosti. Potreba, da se regionalna politika v Sloveniji »spusti« tudi na raven subregij, izhaja iz geografskih raziskav, po katerih imamo v Sloveniji od 24 do 26 subregij, nekakšnih zaokroženih celot, s svojimi posebnostmi in značilnostmi. Regionalni menedžment bi bilo zato treba organizirati tako, da bo lahko hkrati tešil razvojne izzive regij in subregij. Argument za subregionalizacijo je (kar je sedanja gospodarska kriza samo še bolj razgalila), da so statistične regije pač zgolj »statistične« in velikokrat ne predstavljajo zaokroženih celot, pa tudi ne gospodarske, zgodovinske in še manj kulturne identifikacije ljudi z nekim prostorom. Zato naj bi bila prihodnost regionalne politike na območjih, kakršna so Prlekija, Prekmurje, Bela krajina, Haloze, Kočevsko in podobno. Kajti šele na ravni subregij se namreč prebivalstvo poenači s svojim razvojem.

Nasprotni predlogi gredo v izključevanje območij, območnih razvojnih partnerstev, območnih razvojnih agencij in območnih razvojnih programov iz vsebine predloga zakona, češ da slovenske regije tekmujejo z regijami, deželami zunaj Slovenije, zaradi česar ni dopustno dodatno, nepotrebno drobljenje že zdaj razmeroma majhnih statističnih regij, ki že tako ali tako velikokrat nimajo potrebne kritične mase ljudi in drugih virov, potrebnih za konkurenčni in trajnostni razvoj. Kakršno koli urejanje območne razvojne ravni v predlogu zakona lahko da napačen znak, da se »izplača« pristopiti k drobitvi regij.

Stališče službe do obeh nasprotnih predlogov je odklonilno. Predlog zakona ponuja vmesno rešitev, ki od navedenih argumentov jemlje tisto, kar je pri njiju dobrega. Območna razvojna raven je vsekakor zastopana v regionalnem razvoju in jo je smiselno povezati z regionalno v učinkovito omrežje. Tako je lahko regija samo močnejša. Po drugi strani pa tovrstno organiziranje v Sloveniji ni na stopnji, ko bi bilo mogoče govoriti o subregijah in določiti njihove meje. Predlog zakona vsebuje nekatere rešitve tudi za območno razvojno raven, vendar pa načelno prepušča regijam njihovo notranje organiziranje in vzpostavljanje posameznih funkcij. Pogoj je, da območne institucije delujejo skozi regionalne in z njimi ustvarjajo sinergijo. Na drugi strani predlog zakona prepoznava potrebo po kritični masi regionalnih razvojnih potencialov za nekatere projekte in za ta namen vzpostavlja medregionalno sodelovanje. Predlog zakona se je torej opredelil za načeli večnivojskega teritorialnega pristopa in subsidiarnosti, pri čemer se različne funkcije opravljajo na teritorialni ravni, ki je najprimernejša.

2.3.2 Način reševanja

Z dnem uveljavitve predloga zakona bo prenehal veljati Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS, št. 93/05 in 127/06 – ZJZP).

Razveljavljeni bodo še ti podzakonski predpisi:
- Uredba o dodeljevanju regionalnih spodbud (Uradni list RS, št. 113/09),
- Uredba o regionalnih razvojnih programih (Uradni list RS, št. 31/06),
- Sklep o razvrstitvi razvojnih regij po stopnji razvitosti za programsko obdobje 2007–2013 (Uradni list RS, št. 23/06),
- Sklep o ustanovitvi, sestavi, organizaciji in nalogah sveta za strukturno politiko (Uradni list RS, št. 59/00, 17/01, 13/03 in 43/06) ter
- Pravilnik o subjektih spodbujanja razvoja na regionalni ravni (Uradni list RS, št. 103/06 in 14/07).

Navedeni podzakonski predpisi iz drugega odstavka tega člena se do izdaje novih

podzakonskih predpisov še naprej uporabljajo, če niso v nasprotju z določbami predloga zakona.

Ne glede na prenehanje veljavnosti Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja bo ostala v veljavi Uredba o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči (Uradni list RS, št. 72/06, 70/07, 99/08 in 17/09), ki je usklajena z evropsko zakonodajo in se v glavnem naslanja na ustrezni predpis EU. Z razveljavitvijo te uredbe bi nastopile nepotrebne težave s ponovno notifikacijo sheme regionalnih državnih pomoči pri Evropski komisiji na osnovi enakega predpisa.

Predlog zakona določa, da vlada najpozneje v treh mesecih po njegovi uveljavitvi uskladi:
- Odlok o ustanovitvi in delovnih področjih Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (Uradni list RS, št. 7/05 in 122/05) in
- Ustanovitveni akt Javnega sklada Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja (št. 47602-34/2009/3 z dne 23. 7. 2009) in
- Splošne pogoje poslovanja Javnega sklada Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja (Uradni list RS, št. 45/02, 58/03, 85/03, 44/04, 117/04 in spremembe z dne 23. 7. 2009).

Navedeni predpisi ne izhajajo neposredno iz predloga zakona.

V Odloku o ustanovitvi in delovnih področjih Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko je treba uskladiti naloge službe.
V Ustanovitvenem aktu Slovenskega regionalnega razvojnega sklada in njegovih Splošnih pogojih poslovanja je treba uskladiti izjeme glede na Zakon o javnih skladih, in sicer da:
- lahko sklad pri zagotavljanju začetnega kapitala in spodbujanju zasebnih naložb z lastni škim kapitalom vlaga kapitalske naložbe tudi v svojem imenu,
- je predsednik nadzornega sveta sklada po svoji funkciji minister,
- lahko sklad izvaja nujne ukrepe v breme namenskega premoženja in da je treba podrobneje določiti način njihovega izvajanja,
- se lahko sklad zadolži do skupne višine dvakratnika vrednosti svojega namenskega premoženja.

Vlada najpozneje v šestih mesecih po uveljavitvi predloga zakona na predlog ministra, pristojnega za regionalni razvoj, te uredbe:
- *Uredba o regionalnih razvojnih programih*, s katero se predpiše minimalna obvezna sestava in metodologija priprave in izvedbe ter določi način spremljanja in vrednotenja u činkov regionalnega razvojnega programa,
- *Uredba o izvajanju ukrepov endogene regionalne politike*, s katero se predpišejo podrobnejši pogoji, merila in postopki za izvajanje programov endogene regionalne politike.
- *Uredba o vrednosti meril za določitev obmejnih problemskih območij in določitvi občin, ki izpolnjujejo ta merila.*

Vlada najpozneje v šestih mesecih po uveljavitvi predloga zakona na predlog ministra, pristojnega za regionalni razvoj, sprejme podzakonski predpis iz 28. člena predloga zakona. Ta predpis je:
Uredba o kriterijih in pogojih ter načinu uveljavljanja spodbud za zaposlovanje v problemskih območjih z visoko brezposelnostjo.
S spremembo bo razširjena uporaba Uredbe o kriterijih in pogojih ter načinu uveljavljanja spodbud za zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje v Pomurski regiji v obdobju 2010 do 2015 (Uradni list RS št. 3/2010).

Minister najpozneje v dveh mesecih po uveljavitvi predloga zakona izda podzakonski predpis iz petega odstavka 19. člena predloga zakona, s katerim podrobneje določi postopek in pogoje dodelitve pooblastila ter obvezne elemente pogodbe o opravljanju nalog regionalne razvojne agencije. Ta predpis je:

– *Pravilnik o regionalnih razvojnih agencijah.*

Minister najpozneje v šestih mesecih po uveljavitvi predloga zakona izda podzakonski predpis. Ta predpis je:

– *Pravilnik o razvrstitvi razvojnih regij po stopnji razvitosti* s katerim za programsko obdobje določi seznam regij, razvrščenih po stopnji razvitosti glede na indeks razvojne ogroženosti.

2.3.3 Normativna usklajenost predloga zakona

Predlog zakona je usklajen z obstoječim pravnim redom, kar je pomembno predvsem za javne finance in lokalno samoupravo.

Predlog zakona je usklajen s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnih pogodb, ki zavezujejo Republiko Slovenijo, kar je pomembno predvsem za kohezijsko in kmetijsko politiko EU. Predloga zakona ni treba usklajevati s pravnim redom EU.

Predloga zakona ni treba obravnavati v svežnju s spremembami drugih predpisov.

2.3.4 Usklajenost predloga zakona

Usklajenost s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi

Predlog zakona je bil dan v obravnavo vsem trem združenjem občin:

– Skupnosti občin Slovenije (SOS),
– Združenju občin Slovenije (ZOS) in
– Združenju mestnih občin Slovenije.

Poglavitne pripombe oziroma neusklajenosti so:
Združenja občin (v skupnem mnenju ZOS in SOS in posebej) pri svojih ocenah pozivajo ministra naj ne spreminja to kar v praksi dobro funkcionira. Ne vidijo potrebe po novem zakonu in predlagajo, da se zadeve, ki ne delujejo, uredijo z dopolnitvijo obstoječega zakona. Predpostavko, da naj bi bil sedanji regionalni razvoj preveč lokalno usmerjen, da so prevladovali lokalni interesi, torej, da naj bi se skozi regionalen razvoj predvsem financirali lokalni projekti, je potrebno razumeti v širšem kontekstu in ne samo v kontekstu tega zakona. V situaciji, ko so slovenske občine izrazito finančno podhranjene, ko obstoječa glavarina večini občin ne krije niti večine tekočih stroškov, kaj šele, da bi občine skozi obstoječi sistem bile sposobne zagotavljati dodatna in ustrezna investicijska sredstva za vse obveznosti, ki jih je država v preteklih letih nanje prenesla ni mogoče pričakovati, da občine ne bodo poskušale izkoristiti teh nekaj možnosti, ki jih za financiranje investicij imajo. Potreben je celovit pristop do sistema lokalnega in regionalenga razvoja. V tem kontekstu je nujna zagotovitev primerne glavarine v okviru zakona o financiranju občin, ki mora občinam omogočati ne samo preživetja, temveč tudi razvoj. Zmanjšanje možnosti soodločanja županj in županov vseh občin v neki regiji je popolnoma nesprejemnljiva. Jemanje možnosti županjam in županom za sodelovanje, soodločanje in sooblikovanje regionalnega razvoja,

ob tem pa so občine nosilke regionalnega razvoja in v velikem delu tudi financerke tega je nerazumljivo in ponovno kaže na podcenjevalen odnos do občin. Vključevanje tudi drugih regionalno pomembnih akterjev v soodločanje o regionalnem razvoju je sicer smiselno in potrebno, vendar le kot preverjanje in verificiranje pripravljenih odločitev.
Združenja občin torej izhajajo iz pristojnosti občin, ki so skupaj z državo pristojne za oblikovanje in izvajanje regionalne politike. Občine menijo, da so župani tako rekoč naravni zastopniki javnega interesa v regiji in bi zaradi tega bilo smiselno še okrepiti vlogo občin v regionalnem razvoju. Zavzemajo se za ohranitev obstoječega sveta regije kot organa odlo čanja na regionalni ravni, ki je sestavljen iz županov v regiji. Menijo, da predlagana ureditev, ko v večjih razvojnih regijah v razvojnem svetu regije ne bodo zastopani vsi župani, ni optimalna, ker se občine, ki ne bodo zastopane v svetu, ne bodo poistovetile z njegovim delovanjem. Predlagajo, da naj bi z zakonom ustanovili t. i. razvojne zveze občin, ki bi lahko imele svoj finančni račun, premoženje in pravno subjektiviteto. S tem bi rešili tudi problem lastništva regijskih projektov, ki bi lahko po izvedbi prešli v lastništvo zvez občin.
Predlagajo tudi razmislek o obstoječi teritorialni delitvi razvojnih regij, ker je potrebno najti nove možnosti za tiste do sedaj veljavne teritorialne delitve, ki povzročajo težave in ne odslikavajo realnega stanja v prostoru. Še posebej se nenehno izpostavlja izkrivljena slika razvoja v Osrednjeslovenski regiji, ki jo povzroča Ljubljana.
Pedlog zakona postavlja občine v podrejen položaj in jim jemlje avtonomijo in možnost partnerskega soodločanja pri zadevah, ki so za njih izjemnega pomena tudi z določbami o oblikovanju strategije regionalnega razvoja, ki jo pripravi vlada, brez določila o postopkih vključevanja ostalih zainteresiranih partnerjev.

Svet regije Severne primorske je v svojem pisnem mnenju prav tako izrazil pričakovanje, da bodo ohranjeni sedanji sveti regij, sestavljeni iz županov v regiji, kot organi odločanja.

Kolegij županov Spodnjega Podravja in SOS se v svojih pisnih mnenjih zavzemata za dolo čitev 14 regij v predlogu zakona. Menitata, da je oblikovanje spodnjepodravske in savinjsko-šaleške razvojne regije utemeljeno z dejanskim stanjem na terenu, težavami pri izvajanju obstoječe regionalne politike ter z objektivnimi kriteriji. Predlagata tudi, da naj se v razvojnem svetu regije sicer zagotovi tristranska sestava (občine, združenja gospodarstva in nevladni sektor) vendar z večinsko sestavo v korist predstavnikov občin (60%).

Občine Hrpelje-Kozina, Divača in Sežana v skupnem mnenju opozarjajo na pomankljivo določanje ciljev, načel in instrumentov v besedilu členov predloga zakona. Potrebno je ohraniti sedanje Svete regij z županisko sestavo saj lahko o sredstvih odločajo le tisti, ki razpolagajo z občinskimi proračuni. Svet bi morala potrditi tudi večina gospodarstva in nevladnega sektorja. Pri potrjevanju razvojnega sveta regije na občinskih svetih bi bilo treba onemogočiti prevlado velikih občin in preglasovanje majhnih občin. Predlagajo vključitev vseh občin v razvojni svet regije in menijo, da območne razvojne agencije in območni razvojni programi v predlogu zakona niso zadovoljivo urejeni. Regionalna razvojna agencija se mora obvezno povezati v mrežo z območnimi in slednje naj se tudi vpisujejo v register pri SVLR.

Usklajenost z združenji gospodarstva in nevladnim sektorjem

Predlog zakona je bil javno dostopen preko spletne strani službe in portala E-Demokracija. Bil je tudi dan v obravnavo Gospodarskemu interesnemu združenje regionalnih razvojnih agencij GIZ RRA in Centru nevladnih organizacij Slovenije (CNVOS).

Združenje regionalnih razvojnih agencij Slovenije RRA GIZ je pripravilo gradivo Zakon o skladnem regionalnem razvoju in ga 12. 4. 2010 predložilo resornemu ministru. Ker gre za celovito obravnavo, je ta predlog v nekaterih točkah mogoče šteti za alternativo predlo

ženemu konceptu predlagatelja. V presoji stanja med njima ni bistvenih razlik. Teritorialno izhodišče je enako – 12 razvojnih regij. Enako je tudi izhodišče, da se funkcije sedanjega sveta regije in regionalnega razvojnega sveta združijo v enem organu. Tudi ni razlik glede potrebnega delovanja tega organa (število članov okoli 20) in njegove tristranske sestave. GIZ RRA predlaga tretjinsko zastopanost vseh treh skupin partnerjev. Meni tudi, da je treba odpraviti konfliktno stanje, ko župani na lokalni ravni nastopajo kot izvršilna oblast, na regionalni pa kot zakonodajna. Po mnenju GIZ RRA tudi ni potrebe, da bi razvojni svet regije ustanovile občine s sklepi občinskih svetov. Opozarjajo, da bodo predlagani postopki potrjevanja na občinskih svetih dolgotrajni in da naj se svet ustanovi z zakonom kot partnersko telo občin, združenj gospodarstva in nevladnega sektorja.

Glede regionalnih razvojnih agencij je stališče GIZ RRA, da se organizirajo kot neprofitne družbe z omejeno odgovornostjo, v katerih ima država 25-odstotni delež + 1 glas, preostali lastniški deleži pa se razpršijo. Obstoječe regionalne razvoje agencije imajo do naslednjega programskega obdobja čas, da lastniško sestavo uskladijo s predpisano. Status regionalne razvoje agencije lahko dobi le organizacija, ki ima pogoje, da kakovostno opravlja svojo funkcijo (imeti mora najmanj osem ustrezno usposobljenih zaposlenih, primerne prostorske in druge pogoje, najmanj 5-letne izkušnje o regionalnem razvoju itd.).

Predlog GIZ RRA določa, da RRA v razvojni regiji ugotavljajo manj razvita območja in v razvojnih dokumentih pripravijo zanje posebne ukrepe. V izrednih razmerah, kakršne so naravne nesreče in podobno, regionalne razvojne agencije ugotovijo stanje in pripravijo predlog ukrepov za omilitev posledic. Predlog ukrepov verificira regionalni razvojni svet in ga pošlje v potrditev vladi, ki ga sprejme in iz proračunske intervencijske postavke zagotovi potrebna sredstva. Za pripravo meril opredelitve nerazvitosti območij se s tem zakonom določi Urad za makroekonomske analize in razvoj.

Dodatno k programskemu proračunu se predlaga še vertikalno programsko financiranje ter delitev na nacionalne, regionalne in lokalne projekte. Pri tem se sredstva okvirno razporejajo takole: za gospodarski sklop 40 % sredstev, za vlaganje v prostor 30 % sredstev in prav toliko za vlaganje v ljudi. Dodatna učinkovitost in celovitost financiranja naj bi bili doseženi z ureditvijo, ko bi vse finančne institucije in celotna kohezijska sredstva združili na nacionalni ravni (Agencija za razvoj Slovenije). Ta služba bi bila vezana na ministrstvo, pristojno za regionalni razvoj, ki bi hkrati usklajevalo vsa ministrstva, upravičena do sredstev strukturnih skladov (posamična ministrstva pripravljajo okvirne politike za svoje področje). Ureditev bi omogočala kombiniranje razpisov, celovitejše projekte in večje sinergijske učinke, povečala pa bi se tudi proračunska likvidnost.

V razpravah o strokovnih podlagah in osnutku zakona so bila oblikovana še druga stališča in pobude različnih predlagateljev, od katerih izpostavljamo ključne predloge v nadaljevanju.

Območja (bolj in manj razvita) morajo predstavljati posebnosti posamezne statistične regije in jim je treba posvetiti posebno pozornost. Poleg regionalne je treba opredeliti tudi subregionalno teritorialno raven. Potreba, da se regionalna politika v Sloveniji »spusti« tudi na raven subregij, izhaja iz geografskih raziskav, po katerih imamo v Sloveniji od 24 do 26 subregij, nekakšnih zaokroženih celot s svojimi posebnostmi in značilnostmi.

Dani so bili tudi nasprotni vsebinski predlogi, ki gredo v smeri izključevanja območij, obmo čnih razvojnih partnerstev, območnih razvojnih agencij in območnih razvojnih programov iz vsebine predloga zakona, češ da slovenske regije tekmujejo z regijami, in deželami zunaj Slovenije, zaradi česar ni dopustno dodatno, nepotrebno drobljenje že zdaj razmeroma majhnih statističnih regij, ki že tako ali tako velikokrat nimajo potrebne kritične mase ljudi in drugih virov, potrebnih za konkurenčen in trajnosten razvoj.

Glede regionalnega razvojnega menedžmenta obstaja stališče o nujnosti zagotoviti, da bo postal pomemben člen v razvoju gospodarstva, kar odpira vprašanje nalog in lastniške sestave RRA. Javni interes je mogoče učinkovito udejanjati le, če se predpiše pravna oblika javnega zavoda ali javne agencije. Tako bi poenotili institucije in »javni servis« gospodarstvu v vseh regijah. Gre za predlog, nasproten predlogu GIZ RRA, ki gradi na zasebnem pravnem statusu RRA.

Center nevladnih organizacij Slovenije (CNVOS) je v pisnem stališču predlagal vključitev določbe, da predstavnike nevladnih organizacij v razvojnem svetu regije imenujejo nevladne organizacije, ki delujejo v regiji (11. člen predloga zakona). Predlagatelj je mnenja, da morajo imeti nevladne organizacije, ki so zastopane v svetu v razvojni regiji tudi svoj sedež. To je skladno z teritorialnim načelom, ki je eno ključnih načel zakona. Res je sicer, da se nekatere nevladne organizacije še niso organizirali tudi na regionalni ravni vendar pa je ravno takšna določba spodbuda za želeni razvoj v tej smeri. Tudi se nam ne zdi primerno v zakonskem besedilu vključevati določilo, da predstavnike nevladnih organizacij imenujejo nevladne organizacije ker je to samo po sebi umevno. Če jih ne imenujejo, jih ne morejo predstavljati. CNVOS nadalje predlaga, da se med razvojne naloge države, ki se na regionalni ravni opravljajo v javnem interesu (19. člen predloga zakona) vključi »izvajanje dejavnosti, shem in projektov, namenjenih podpori ali razvoju nevladnih organizacij v regiji«. Vsebinsko gledano temu ne nasprotujemo, menimo pa, da je predlagano zadovoljivo pokrito z zadnjo alinejo 19. člena, ki določa, da so razvojne naloge države, ki se opravljajo na regionalni ravni v javnem interesu tudi »druge regijske dejavnosti, sheme in projekti po odlo čitvi pristojnega ministrstva in ob soglasju Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko. Menimo namreč, da je spodbujanje razvoja nevladnih organizacij vendarle specifično, glede na garancijske, štipendijske in Leader sheme tako, da bi kazalo dopustiti pristojnemu ministrstvu, da to ureja s svojo politiko na tem področju.

Povzetek poročila o sodelovanju javnosti pri pripravi predloga zakona

Strokovna javnost je bila vključena v pripravo strokovnih podlag. Izdelani sta bili dve raziskavi, ki sta pritegnili veliko strokovnjakov iz različnih raziskovalnih institucij in področij. Dne 24. in 25. septembra 2009 je bil na temo priprave nove strategije razvoja Slovenije in reforme regionalne politike sklican znanstveni simpozij in strokovni posvet na Otočcu. Izdana je bila monografija, v kateri so objavljeni strokovni prispevki avtorjev na to temo. Strokovna javnost je imela možnost sodelovati tudi na sestankih o reformi regionalne politike v začetku maja 2010 v Ljubljani, Semiču in Kranju. Priložnost za prikaz svojih pogledov je imela tudi pri obravnavi strokovnih podlag z regionalnimi in območnimi razvojnimi agencijami. Te so z zakonom odgovorne za pretok informacij in pobud med razvojnimi partnerji (občinami, združenji gospodarstva in nevladnim sektorjem) ter za posredovanje le-teh drugim območnim ravnem. GIZ RRA je na tej podlagi pripravil svoj predlog zakona in vzpostavil kritičen odnos do predlogov službe.

Širša javnost je bila s problematiko regionalnega razvoja seznanjena po izjavah službe in na tiskovnih konferencah ob vseh dogodkih, povezanih s pripravo novega zakona. Vsi dogodki so bili odprti za javnost in praviloma dobro novinarsko obiskani. Dne 22. oktobra 2009 je bil v Državnem zboru RS sprejet Zakon o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2015. Ob tej priložnosti je bila v parlamentu široka razprava o problemih regionalnega razvoja, ki je pritegnila zanimanje javnosti. Vlada je utemeljevala intervencijski zakon kot prvi korak k prenovi celovite zakonodaje o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja in tudi razložila smer sprememb v pripravi. V parlamentu je bila nato posebna razprava o problematiki regionalnega razvoja, ki je prav tako pritegnila širšo javnost in v kateri je vlada že precej podrobno razlagala pristop in vsebino sprememb. Državni zbor je na tej podlagi s

sklepom št. 002-01/09-15 z dne 1. 2. 2010 zavezal vlado, da v devetih mesecih od uveljavitve Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2015 (ZRPPR1015) pripravi nov zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja.

Strokovne podlage so bile obravnavane na delavnici OECD v Ljubljani 7. maja 2010. Nanjo je bil povabljen širok krog sodelujočih z različnih interesnih področij, vključno s širšo javnostjo (novinarji). Udeležili so se je tudi predstavniki nevladnih organizacij in sindikatov – REC (Regionalni center za okolje) in ZSSS (Zveza svobodnih sindikatov Slovenije). Strokovne podlage so bile 12. maja 2010 v Podčetrtku predstavljene Združenju občin Slovenije (ZOS), 19. maja 2010 pa v Metliki Razvojnemu svetu za Belo krajino in Kočevsko, ki ga sestavljajo gospodarstveniki, župani, raziskovalci in mnenjski voditelji tega območja. Osnutek zakona je 9. 6. 2010 obravnaval GIZ RRA na sestanku v Celju na razširjeni seji.

Na teh podlagah je bil za javno obravnavo izdelan Predlog zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Gradivo je bilo objavljeno na spletnih straneh službe in na portalu E-demokracija. Oblikovana je posebna spletna stran, na kateri je mogoče neposredno pridobiti vse strokovne podlage, tekoče spremljati dogodke in vlagati pripombe.

3 OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Zakon ne uvaja novih institucij, ampak krepi in povezuje obstoječe. Na državni ravni ostaja dejaven Slovenski regionalni razvojni sklad. Okrepil bo svoje delovanje v regijah, kar bo zahtevalo prilagoditve v njegovi notranji organizaciji. V poslovnem in finančnem načrtu sklada za leti 2010 in 2011 so zagotovljena sredstva za redno delovanje po predlogu novega zakona. Izvajanje zakona v službi bo zahtevalo uveljavitev koncepta skrbnikov regij. Za to razvojno delo je potrebna ustrezna usposobljenost ter delovne izkušnje s projekti EU in z delom v državni upravi, za kar bo treba zagotoviti ustrezno število zaposlitev. Te zaposlitve naj bi bile realizirane s prerazporeditvami znotraj obstoječe kvote zaposlitev v slu žbi.

Predlog zakona določa delovanje Sveta za teritorialno usklajevanje razvojnih pobud, ki bo nadaljeval delo sedanje Medresorske komisije Vlade RS za usklajevanje ukrepov razvojne podpore Pomurju in Pokolpju in skrbel za usklajeno delovanje ministrstev na razvoj regij. Ta instrument ne bo zahteval dodatnih proračunskih sredstev imel pa bo vpliv na učinkovitost razvojnih politik in na skladnejši regionalni razvoj.

Na regionalni ravni predlog zakona predvideva krepitev institucij in njihovo medsebojno povezovanje za doseganje večje učinkovitosti. V razvojno mrežo se povezujejo regionalne in območne razvojne agencije, pa tudi podjetniški inkubatorji, energetske pisarne, centri odli čnosti ipd. Sedanji regionalni razvojni sveti in sveti regij bodo združeni v enotne razvojne svete regij s čemer bo dosežena določena racionalizacija. Treba pa bo okrepiti mrežo razvojnih institucij v razvojnih regijah. Zakon prinaša podelitev pooblastila z javnim razpisom SVLR. Nadomestilo za izvajanje pooblastila naj bi pokrilo 60% stroškov izvajanja nalog. Preostalih 40% stroškov naj bi pokrivale občine. Sedanji strošek države za sofinanciranje razvojnih nalog v razvojnih regijah znaša en milijon evrov letno in po opravljenih ocenah zadošča le za približno polovico splošnih razvojnih nalog, ki jih bo potrebno v regijah opraviti po novem zakonu. Glede na to, da bodo naloge normirane, ovrednotene in javno razpisane, bo ta strošek potrebno pokriti iz državnega proračuna. Povečanje bo postopno (v letih 2011 in 2012 ni predvideno) in je ocenjeno na 500.000 evrov na letni ravni. Ta ocena upošteva, da bo potrebno v naslednjih letih pripraviti programske dokumente in operativne programe za izvajanje nove finančne perspektive na državni in regionalni ravni. Nova naloga je tudi

teritorialni razvojni dialog, v katerega bodo vključene vse institucije regionalne politike, na dr žavni, regionalni in območni ravni.

Predlog zakona torej ne predvideva dodatnih javnih sredstev za institucije regionalne politike na državni ravni in računa le na zmerno ter postopno povečevanje sredstev za delovanje razvojnih svetov regij. Je pa potrebno zagotoviti sredstva za problemska obmo čja, ki jih uvaja. Gre za: (i) obmejna problemska območja in (ii) območja z visoko brezposelnostjo, ki so bila tudi najbolj prizadeta z gospodarsko krizo.

Obmejna problemska območja so določena s ciljem preprečiti, da bi prišlo do situacij kot je nastopila v Pomurski regiji in v Pokolpju, ko je stopnja brezposelnosti skokovito poskočila in presegla kritično mejo. Analize namreč kažejo, da se razvojni problemi značilno koncentrirajo v obmejnem prostoru. S posebnimi ukrepi in shemami državnih pomoči naj bi na teh območjih regionalna politika okrepila obmejni pas z novimi naložbami in možnostjo novega zaposlovanja ter ustvarila možnosti za izboljšanje demografske slike v strateško pomembnem obmejnem prostoru. V obmejna problemska območja so zajete tudi občine, ki izkazujejo odmaknjenost od ključnih prometnic in visok delež območij Natura 2000. S tem pa se prispeva tudi k okoljevarstvenim ciljem. V obmejnih problemskih območjih želi regionalna politika ustvarjati nova delovna mesta kajti gospodarska politika v Sloveniji je ve činoma usmerjena v visokotehnološka delovna mesta, ki največkrat v manj razvitih območjih niso možna. Po drugi strani pa izvajanje pomurskega zakona kaže, da lahko regionalna politika z okoli 25.000 evri državne pomoči že ustvari novo delovno mesto (visokotehnolo ška stanejo do 100.000 evrov in več). Takšna delovna mesta so pomemben blažilec krize in način razvoja podjetništva v območjih, ki imajo omejene možnosti za razvoj visokotehnolo ških projektov.

Če iz kakršnegakoli razloga brezposelnost v nekem območju preseže kritično mejo, predlog zakona določa za takšno območje dodatne začasne ukrepe regionalne politike. Območja z visoko brezposelnostjo naj bi bila deležna programskega pristopa, prednostne obravnave razvojnih politik, spodbud za zaposlovanje, davčnih spodbud za investiranje in dodatnih proračunskih sredstev po vzoru pomurskega interventnega zakona. Predlog zakona izhaja iz opredelitve, da je potrebno s sistemskim zakonom zagotoviti območjem, ki se srečujejo s podobnimi razvojnimi problemi kot Pomurska regija, približno enako državno podporo kot jo prejema Pomurska regija po posebnem razvojnem zakonu. Na ta način bo odstranjena potreba po sprejemanju novih interventnih zakonov, ki so že bili predlagani v Pokolpju, Mariboru s Podravjem in na Koroškem.

Iz naslova obeh predstavljenih instrumentov (obmejna problemska območja in problemska območja z visoko brezposelnostjo) je bila ocenjena nova obveznost za izvajanje predloga zakona na izdatkovni strani državnega proračuna in sicer na 11.220.000 evrov v letu 2011 in na 13.500 evrov v letu 2012. Vsebina instrumentov so začetne investicije v podjetjih in priprava s podjetji povezanih projektov iz vsebinske pristojnosti različnih ministrstev.

Povrnitev plačanih prispevkov delodajalca za socialno varnost za obdobje dveh let je ocenjena na dva do tri milijone evrov na letni ravni. Pri tej oceni smo izhajali iz ocene finan čnih posledic tega instrumenta, ki je bila narejena ob sprejemu posebnega razvojnega zakona za Pomursko regijo ter iz predpostavke hitrega izhoda iz krize kar pomeni, da bi bila problemska območja z visoko brezposelnostjo v naslednjih nekaj letih omejena le na Pokolpje, kjer je stopnja registrirane brezposelnosti že presegla kritično mejo in presega 18%. Glede na ocenjeni učinek v Pomurju smo pri oceni upoštevali tudi nižjo poseljenost Pokolpja. Vpliv tega ukrepa na javne finance je nevtralen saj bo najprej prišlo do dodatnega priliva javnofinančnih sredstev (prispevki delodajalca za socialno varnost za obdobje dveh let morajo biti najprej vplačani) in šele s časovnim zamikom do povračila vplačanih prispevkov.

Preglednica: Dodatna sredstva državnega proračuna, potrebna za izvajanje predloga zakona; v evrih

NOVE OBVEZNOSTI DRŽAVNEGA PRORAČUNA	LETO			skupaj
	2011	2012	2013	
1. Problemska območja(SVLR)	11.220.000	13.500.000	13.500.000	38.220.000
2. Sofinanciranj razvojnih nalog v regiji po pooblastilu (SVLR)	0	0	500.000	500.000
3. Skupaj nove obveznosti na strani odhodkov državnega proračuna (3=1+2)	**11.220.000**	**13.500.000**	**14.000.000**	**38.720.000**

Predlog zakona ne bo imel posledic na druga javna sredstva na državni ravni. Predlagane rešitve tudi ne povečujejo javnofinančnih obremenitev na lokalni ravni. Sredstva za sofinanciranje razvojnih nalog na regionalni ravni, ki so v javnem interesu, že po sedanjem zakonu zagotavljajo občine (okoli 40%).

Pomembni so posredni vplivi zakona, ki bodo dolgoročni in ugodni glede učinkovitosti porabe javnih sredstev. Na podlagi izdelanih strokovnih podlag je mogoče oceniti, da naj bi se povečal obseg sredstev za spodbude gospodarstvu (gradnja poslovnih con, razvoj podjetništva, turistične infrastrukture), razvoj podeželja in vlaganje v človeške vire. Tudi znotraj teh kategorij naj bi se spremenila sestava porabe – osredotočila naj bi se na manjše število postavk. Določanje bolj ciljno usmerjenih regionalnih razvojnih prioritet bo vplivalo na koncentracijo in spremembo dinamike pri financiranju sektorskih projektov s strani ministrstev.

Učinkovitost predloga zakona bo mogoče izmeriti z uspešnim črpanjem sredstev strukturnih skladov EU, preglednim in učinkovitim dodeljevanjem spodbud projektom, ki lahko največ pripomorejo k prestrukturiranju razvojno najbolj zaostalih območij, tako pa k povečanju u činkovitosti javnih izdatkov in investicij. S povečanim bruto domačim proizvodom tovrstno javno vlaganje odseva v povečanju davčne osnove in večjem obsegu zbranih davkov, tako pa ugodno vpliva tudi na javnofinančni račun.

4 NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORA ČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORA ČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

- **sredstva so zagotovljena v sprejetem državnem proračunu v okviru naslednjih proračunskih postavk**

I. Ocena finančnih posledic

	Tekoče leto (t)	t+1	t+2	t+3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna		11.220.000	13.500.000	14.000.000
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javna finančna sredstva				

II. Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene po naslednjih proračunskih postavkah (PP) s predvidenimi zneski:

Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračunskega uporabnika	Znesek za tekoče leto 2010 (t)	Znesek za leto 2011 (t+1) Sprejet proračun in dve predlagani novi PP
1101	Plače	*Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko (SVLR)*	4.373.780	4.628.088
1102	Materialni stroški	SVLR	1.639.500	2.000.000
1104	Investicije in investicijsko vzdrževanje državnih organov	SVLR	360.000	200.000
1106	Razvojne naloge	SVLR	220.000	330.000
1134	Transregionalni projekti	SVLR	60.000	100.000
1135	Priprava in spremljanje izvajanja državnih dokumentov razvojnega načrtovanja	SVLR	74.000	91.000
1136	Sofinanciranje izvedbenih delov RRP	SVLR	1.245.603	1.500.000

1166	Razvojna pomoč Posočju	SVLR	1.251.878	1.302.000
1171	Infrastruktura na območjih kjer žive Romske etnične skupnosti	SVLR	521.711	1.000.000
1592	Vzdrževanje in razvoj sistema ISARR	SVLR	208.000	210.000
5444	Strokovna pomoč ob činam	SVLR	188.000	395.000
5796	Sofinanciranje skupnih občinskih uprav	SVLR	1.408.520	2.773.035
6513	Nacionalno sofinanciranje Cilja 3	SVLR	2.992.983	3.033.937
6940	Tehnična pomoč - 07-13 - Strukturni skladi - EU	SVLR	2.165.349	3.005.290
6964	Tehnična pomoč - 07-13 - Strukturni skladi - slovenska udeležba	SVLR	382.120	530.345
7607	Tehnična pomoč ESS - 07-13 - EU	SVLR	852.671	2.271.418
7609	Tehnična pomoč ESS - 07-13 - slovenska udeležba	SVLR	150.471	400.839
7616	Razvoj regij - infrastruktura regionalnih poslovnih con - 07 - 13 EU	SVLR	7.763.517	12.193.601
7618	Razvoj regij - prometna infrastruktura - 07 - 13 EU	SVLR	33.126.609	25.471.467
7619	Razvoj regij - okoljska infrastruktura - 07 - 13 EU	SVLR	52.254.786	36.368.269
7620	Razvoj regij - razvoj urbanih naselij - 07 - 13 EU	SVLR	12.003.685	8.129.067
7621	Razvoj regij - spodbujanje razvoja turizma - 07 - 13 EU	SVLR	29.449.757	20.322.668

7622	Razvoj regij - socialna infrastruktura - 07 - 13 EU	SVLR	5.223.768	8.129.067
7624	Razvoj regij - infrastruktura regionalnih poslovnih con - 07 - 13 - slovenska udeležba	SVLR	460	0
7625	Razvoj regij - prometna infrastruktura - 07 - 13 - slovenska udele žba	SVLR	930.704	675.000
7627	Razvoj regij - okoljska infrastruktura - 07 - 13 - slovenska udele žba	SVLR	297.015	675.000
9189	Teritorialno sodelovanje - 07-13 - EU	SVLR	1.119.256	1.119.256
9190	Teritorialno sodelovanje - 07-13 - slovenska udeležba	SVLR	386.565	386.565
9357	Teritorialno sodelovanje SLO - I - 07-13 - EU	SVLR	506.159	506.167
9358	Teritorialno sodelovanje SLO - I - 07-13 - slovenska udeležba	SVLR	89.322	89.324
9417	Tehnična pomoč - 07-13 - Kohezijski sklad - EU	SVLR	4.047.030	4.031.492
9430	Tehnična pomoč - 07-13 - Kohezijski sklad - slovenska udeležba	SVLR	714.182	711.440
9536	Sofinanciranje investicijskih projektov občin	SVLR	42.457.978	45.643.639
9606	Razvoj Pomurja	SVLR	5.765.000	6.000.000

-

- **sredstva bodo zagotovljena z rebalansom oziroma spremembami državnega**

proračuna:

Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračunskega uporabnika	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
Nova PP	**Problemska območja**	**SVLR**	/	**11.220.000**
SKUPAJ:			/	11.220.000

5 PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

Kakor vsaka politika ima tudi regionalna svoj vzrok oziroma motive. Obstoj in soglasje glede njih sta prvi pogoj obstoja in pomena regionalne politike. Lahko jih združimo v dve skupini: (i) ekonomski in (ii) družbeno-politični motivi (socialni, politični, okoljski).

Ekonomski motivi so ponavadi prevladujoči, saj regionalna politika vključuje porabo javnega denarja. Poraba je neenakomerna, kar pomeni, da nekateri dobijo neposredno več denarja na račun drugih. Upravičeno se postavlja vprašanje, kaj ta poraba pomeni za druge.
Ekonomski motivi so različni med državami in so (Vanhove, 1999, str. 27–39):

1. neoptimalno izkoriščanje proizvodnih dejavnikov, predvsem dela: to je v preteklosti (predvsem po 2. svetovni vojni) vodilo k spodbujanju selitve prebivalstva s problemskih območij v razvita, kar je imelo številne neugodne posledice: čeprav je selitev prebivalstva omejena, so ravno najbolj usposobljeni tudi najbolj mobilni, kar je na razvitih območjih povzročalo številne težave, predvsem infrastrukturne;
2. gospodarska rast: ta motiv je tesno povezan s prvim. Predvsem je pomembno, da so tudi problemska območja trg za razvita območja;
3. lokacija podjetij: makroekonomski optimum lokacije gospodarske dejavnosti ni enak mikroekonomskemu;
4. stroški, povezani s pregosto poseljenostjo: prevelika gostota prebivalstva in gospodarskih dejavnosti povzroča visoke stroške (eksternalije);
5. povezanost regionalnega neravnotežja in inflacije: neravnotežje na regionalnih trgih dela povzroča inflacijske pritiske, predvsem z višino plač.

Družbeno-politični motivi so

1. okoljski: posledica nastanka aglomeracij so tudi ekološki problemi (onesnaženost vode, zemlje, zraka, hrup), ki poslabšujejo kakovost življenja ali celo ogrožajo zdravje in življenje. V takih okoliščinah dobiva trajnostni, sonaravni razvoj pomembno mesto na lestvici družbenih prednostnih nalog. Ekološki cilji postajajo nezanemarljiva sestavina številnih politik, tudi regionalne;
2. socialni: ti so povezani z blaginjo prebivalstva – vprašanje njihovega zaposlovanja, dohodkovnega položaja (prerazdelitev dohodkov);
3. politični: regionalne razlike so pomembne zlasti v času volitev, saj ljudje v manj razvitih delih države volijo drugače kakor v razvitih delih, ker so občutljivejši za gospodarski polo žaj. Odpravljanje medregionalnih razlik in doseganje približno enakih življenjskih razmer prav tako krepi pripadnost državi in skupnostim, kakršna je EU. Lahko rečemo, da se družbeni in politični motivi močno medsebojno prepletajo.

Države članice EU imajo različne vzorce spodbujanja regionalnega razvoja, odvisno od:

- razumevanja (velikosti) regionalnih problemov – v državah z znatnimi regionalnimi razlikami (težavami) ima regionalna politika pomembno vlogo,
- ustavnopravne ureditve – ponekod je zmanjševanje regionalnih razlik vključeno v ustavo, npr. v Italiji in Nemčiji, pomembno je tudi, da ima država vmesno (regionalno) raven,
- velikosti države, zgodovine in obsega javnih sredstev.

Zelo pomemben vpliv na spodbujanje regionalnega razvoja ima kohezijska politika in politika (regionalnih) državnih pomoči, saj vsaka sprememba v pravilih in višini sredstev

vpliva na vsebino in izvedbo regionalne politike v posamezni državi.

Ekonomski in družbeno-politični motivi se tako stalno prepletajo, in sicer se dopolnjujejo in/ali izrivajo. Gre za odnos med učinkovitostjo in enakostjo. Tako je v preteklosti regionalna politika praviloma temeljila na določanju »problemskih« območij (enakost), ki so bila deležna posebne obravnave (namenska finančna sredstva, javne investicije, davčne olajšave, finan čna izravnava …). Šele pozneje (v 90-ih) smo bili priča celovitejši obravnavi, zato se v sodobni regionalni razvojni politiki združujeta regionalna politika in spodbujanje regionalnega razvoja, kar je načelno širši pojem od klasične regionalne politike. To velja zlasti, kadar se regionalna razvojna politika izvaja v celotni državi. Kljub vsemu so nekatera območja še vedno deležna posebne obravnave. Spremembe v regionalni politiki v uspe šnih, primerljivih državah so razvidne v naslednji preglednici:

Preglednica: Regionalna politika v razvitih državah

MERILO	**KLASIČNA**	**SODOBNA**
Teoretična osnova	Lokacijska teorija: ključni dejavniki razvoja so proizvodni stroški in razpolo žljivost delovne sile	Teorije učeče se regije: klju čni dejavniki so inovacijsko okolje, mreže, grozdi
Značilnosti politike		
Namen	Enakost ali učinkovitost	Enakost in učinkovitost
Cilj	Nova delovna mesta, nove naložbe	Izboljšana konkurenčnost (podjetništvo, inovacije, znanje)
Obseg dejavnosti	Ozek	Širok (večsektorski)
Način delovanja	Reaktiven, projektno zasnovan	Proaktiven, strateški
Sestava politike		
Območje	Problemska območja	Vse regije
Analitična osnova	Kazalniki	SWOT-analiza regij
Ključni inštrument	Spodbude	Razvojni program
Ključna dejavnost	Pomoč podjetjem, trda infrastruktura	Poslovno okolje, razvojna infrastruktura
Organizacija		
Način določanja politike	Centraliziran (od zgoraj navzdol)	Partnerski
Ključna inštitucija	Centralna oblast	Regijska oblast (se krepi)
Partnerji	–	Lokalne vlade, nevladne organizacije, socialni partnerji
Administracija	Enostavna/racionalna	Celovita
Izbor projektov	Notranji	Participativen
Časovni potek	–	Večletna perspektiva
Vrednotenje		
Čas	Končno (ex-post)	Predhodno, vmesno, končno
Dosežki	Merljivi	Težje merljivi, a zato enostavni in enotni kazalniki za merjenje

Vir: Prirejeno po John Bachtler in Douglas Yuill, 2001, str. 12

Prednostna območja regionalne politike

V zadnjem desetletju smo priča spremembam v ciljih regionalne politike. Večji poudarek je

na strani dejavnikov ponudbe (inovacije, podjetništvo, sposobnosti) za spodbujanje konkurenčnosti regij in posledično za krepitev prispevka regij k nacionalni konkurenčnosti. Po drugi strani pa je načelo enakosti še vedno pomembno, kar se kaže v spodbujanju strukturno šibkih območij v članicah EU.

Države članice uporabljajo eksplicitno in implicitno prostorsko ciljanje (angl. *explicit/implicit spatial targeting*) z različnimi ukrepi, bodisi s kohezijsko politiko (sredstva EU) bodisi z uporabo nacionalne regionalne politike. Med državami članicami so velike razlike v upravi čenosti do kohezijskih sredstev in tudi do statusa upravičenih območij regionalne državne pomoči.

Eksplicitno prostorsko ciljanje držav članic EU v njihovih nacionalnih regionalnih politikah lahko razdelimo v pet skupin:

1. Velike makroregije – Mezzogiorno v Italiji in nove dežele (New Länder) v Nemčiji. V teh državah 85 % (Italija) in več (Nemčija) sredstev nacionalne regionalne politike porabita omenjeni območji.
2. Območja, upravičena do regionalne državne pomoči – v starih članicah EU obsegajo manj od tretjine ozemlja, zato so ta območja sorazmerno majhna, še posebno v Franciji, Veliki Britaniji in na Nizozemskem.
3. Geografsko zaokrožena območja: nekatera gorska območja in porečja v Franciji, poseben program za otoke na Finskem.

V državah, v katerih spodbujajo razvoj vseh regij, je podpora strukturno šibkih območij izrazitejša (Sklad za regionalni razvoj na Finskem, programi za regionalno rast na Švedskem in Norveškem, financiranje RRA v Angliji, regionalne pogodbe v Franciji in na Poljskem ter finančna sredstva za projekt Pieken in de Delta na Nizozemskem (vendar le še do konca leta 2010)).

4. Programi, ki so osredotočeni na izkoriščanje konkurenčnih prednosti posameznih obmo čij, npr. poli konkurenčnosti in poli podeželske odličnosti v Franciji, centri strokovnega znanja in podobni ukrepi v skandinavskih državah, pa tudi ukrepi za spodbujanje grozdenja v državah članicah EU.

Podobno velja za sredstva EU. Tako so kohezijska sredstva že na ravni EU namenjena (konvergenčni cilj) predvsem manj razvitim regijam (100 regij), saj jih te dobijo več od 80 %. Kohezijska sredstva so predvsem pomembna v manj razvitih državah, kamor spadajo zlasti nove članice. Nekatere med njimi imajo posebne izvedbene programe za več regij skupaj (npr. Slovaška) ali za posamezne regije (npr. Poljska, Madžarska, Češka ...). V obdobju 2007–2013 se je pomen regionalne komponente kohezijske politike v novih članicah EU povečal, tudi zato, ker nekatera območja niso več upravičena do Cilja Konvergenca.

V razvitejših članicah EU je pomemben tudi cilj regionalne konkurenčnosti in zaposlovanja, ki je namenjen krepitvi konkurenčnosti, privlačnosti in zaposlovanja v regijah. Programi temeljijo na spodbujanju gospodarskih sprememb z inovacijami, na spodbujanju družbe znanja, podjetništva, varstva okolja in izboljšanja njihove dostopnosti, pa tudi na spodbujanju prilagodljivosti delovne sile in naložb v človeške vire. Tu je zaradi same vsebine programov prostorsko ciljanje manj primerno, zato se uporabljajo pravila regionalnih državnih pomoči.

Države poleg eksplicitnega uporabljajo implicitno prostorsko ciljanje, in sicer po merilih izbora projektov ali posredno na podlagi vsebin, ki jih programi sofinancirajo. Tako države članice uporabljajo različne mehanizme izbire projektov, od neposredne potrditve do programov in javnih razpisov. Pri javnih razpisih, pri katerih so upravičene do sredstev vse regije, praviloma pridobijo več sredstev bolj razvite med njimi. Tu je zelo pomembna vsebina (strategija) strateških dokumentov (npr. NSRO). Vsebine, ki spodbujajo dejavnike konkuren čnosti držav (lizbonska strategija), pri celoviti regionalni politiki spodbujajo razvoj bolj razvitih

regij.

Če povzamemo, lahko rečemo, da je kljub reformi regionalne politike v državah članicah EU spodbujanje razvoja strukturno šibkih območij še vedno pomembno (načelo enakosti), vendar pa vse bolj raste pomen učinkovitosti. To sicer še ne povzroča političnih problemov, toda prihodnost je nepredvidljiva. K temu je pripomogla tudi gospodarska kriza, saj je čedalje pomembnejši dejavnik konkurenčnost držav in regij (načelo učinkovitosti) – kriza je namreč prizadela predvsem strukturno šibka območja, na katerih se ljudje počutijo zapostavljeni in pričakujejo državno podporo (načelo enakosti). Omejena javna sredstva in nejasna prihodnost pa ne zadostijo vsem potrebam gospodarstva, države, lokalnih skupnosti in prebivalstva.

5.2. Prikaz ureditve v pravnem redu EU

Če pogledamo pristop k regionalnim politikam v državah članicah EU v zadnjih treh letih (finančna perspektiva 2007–2013), opazimo:

- v veliki večini članic EU imamo v regionalno politiko vključene vse regije, vendar so ukrepi prilagojeni stanju v vsaki, kar je značilno zlasti za Poljsko in vse skandinavske dr žave (Finska, Švedska, Danska),
- prevladuje programski pristop in izvajanje na ravni regij (Velika Britanija, Švedska, Poljska, Nizozemska, Danska, Finska),
- zaradi celovitosti regionalne politike (različne ravni, različni viri sredstev, veliko akterjev, različne vsebine) se kaže potreba po okrepljeni uskladitvi – vertikalni in horizontalni, kar velja predvsem za Avstrijo, Nemčijo, Dansko, Švedsko, Belgijo, Finsko, Francijo, Nizozemsko in Poljsko.

Pomen regionalne politike se med članicami EU razlikuje, in sicer lahko države uvrstimo v te kategorije:

1. V državah z zmernimi regionalnimi razlikami je regionalna politika omejena, kar velja za Avstrijo, Luksemburg in Nizozemsko.
2. V državah z zelo mnogovrstnimi problemi, predvsem na subregionalni ravni, so ukrepi prilagojeni naravi problemov, kar velja za Belgijo, Francijo, Irsko in Veliko Britanijo.
3. V državah z redko poseljenostjo je regionalna politika večinoma usmerjena na problemska območja, čeprav imajo te države programski pristop, temelječ na spodbujanju konkurenčnosti regij. To velja za Finsko in Švedsko.
4. V državah z velikimi razlikami na ravni makroregij je pomoč usmerjena predvsem v problemske makroregije. To velja za Italijo, Grčijo in tudi Nemčijo.
5. V nekaterih državah z znatnimi regionalnimi razlikami je fokus razvoja še vedno na nacionalni ravni, kar velja za Grčijo, Portugalsko in Španijo.
6. V državah z velikimi regionalnimi razlikami in velikim zaostankom za drugimi državami prevladuje predvsem kohezijska politika, kar je značilno za nove članice EU.

V državah članicah EU se regionalne politike iz različnih razlogov (zunanjih, notranjih) v zadnjih letih spreminjajo. Razlogi so:

1. Finančna in gospodarska kriza (Irska, Italija, Nemčija, Francija) ima vpliv na regionalno politiko zaradi zmanjšanja razpoložljivih sredstev (Irska, Italija, Velika Britanija); zaradi krize nekatere države poudarjajo pomen dolgoročnih (strateških) ukrepov (v Franciji in Avstriji), ponekod so sredstva celo povečali (Nemčija), v večini držav pa so olajšali samo izvedbo (Španija, Belgija, Francija, Velika Britanija, Poljska). Je pa vpliv krize na regionalno politiko v državah članicah omejen, saj to ni klasična proticiklična politika.
2. Notranji razlogi – predvsem skandinavske države spreminjajo regionalno politiko, saj so sprejele oziroma sprejemajo nove zakone in strategije, s katerimi večinoma izpopolnjujejo njen obstoječi vzorec. To velja za Dansko, Norveško, Švedsko in Finsko.
3. Sprememba instrumentov regionalne politike – Poljska, Velika Britanija, Avstrija,

Nizozemska, Belgija in Luksemburg so jih spremenile, deloma zaradi ekonomske krize.

4. Spremembe v kohezijski politiki, predvsem v novih članicah in starih kohezijskih dr žavah, ker ima ta politika zelo pomemben (prevladujoč) vpliv na regionalno politiko – vsaka nova finančna perspektiva (npr. sprememba sistema upravljanja in izvajanja) vpliva na regionalno politiko v teh državah.

Spremembe v regionalnih politikah so nastale tudi zaradi sprememb v razumevanju regionalnega problema:

- Večji poudarek je dan mednarodni konkurenčnosti, vendar se upoštevajo značilnosti posameznih regij. Kriza je zelo prizadela nekatera območja, predvsem tista z izrazito prevlado enega sektorja (zlasti predelovalne industrije), zato je v ospredju vprašanje dolgoročnega razvoja problemskih regij.
- Poudarjene so subregionalne teme, predvsem z vidika različnih problemov na različnih območjih (npr. Avstrija, Belgija, Češka).
- V posameznih državah so razvili nove metodologije merjenja regionalnih razlik, ki ne temeljijo zgolj na merjenju razlik v BDP in stopnji brezposelnosti.

Zaradi sprememb v razumevanju regionalnega problema in v pristopih k regionalni politiki so se spremenili tudi cilji te politike:

- regionalne politike so prešle od spodbujanja problemskih območij k spodbujanju mednarodne konkurenčnosti zaradi globalizacije in vpliva politik EU (lizbonska strategija), kar velja za nove članice EU, Nizozemsko in Švedsko,
- zmanjševanje regionalnih razlik je še vedno pomemben cilj regionalnih politik v Nemčiji, Italiji, Španiji, Veliki Britaniji, na Danskem in Poljskem,
- okrepitev institucij na regionalni ravni (nove članice EU, Norveška),
- posebni regionalni problemi, npr. razvoj otokov, območja, prizadeta s prestrukturiranjem …. (Finska, Norveška),
- ohranjanje poseljenosti (predvsem skandinavske države),
- spodbujanje trajnostnega razvoja (Francija, Belgija, Danska, Portugalska, Avstrija, Škotska).

Osredotočenje na problemska območja je še vedno pomemben razlog in cilj regionalnih politik, kajti:

- kriza je povzročila dvig sredstev v najbolj prizadetih območjih (Nemčija, Velika Britanija),
- kljub podpori vsem regijam tradicionalne problemske regije še vedno dobijo večino finan čnih sredstev (Francija, Anglija, Švedska) in v nekaterih državah so tudi funkcionalno oblikovali območja za uresničevanje posameznih politik.

Spreminjajo se tudi regionalni instrumenti:

- Zgodovinsko se je poudarek v regionalnih politikah preusmeril od pomoči podjetjem in gradnje infrastrukture k vzpostavljanju ustreznega poslovnega okolja in k regionalizaciji sektorskih politik. Danes temelji spodbujanje na spodbujanju endogenih potencialov, predvsem inovativnosti: osnovni namen sodobnih regionalnih politik je krepitev konkuren čnosti, gospodarske rasti in povezovanja regionalno pomembnih sektorskih politik.
- Finančna in gospodarska kriza nista drastično vplivali na regionalne politike, saj večino ukrepov sofinancirajo strukturni skladi in so skladni z regionalnimi državnimi pomočmi. Kljub temu so nekatere države povečale sredstva za regionalno politiko (Nemčija), medtem ko so jih nekatere države zaradi krize in omejene absorpcijske sposobnosti podjetij zmanjšale (Irska, Italija, Nizozemska). Med regionalnimi ukrepi se je povečal delež pomoči podjetjem (Grčija, Irska, nove članice EU). Spremenila (ublažila) so se merila pridobitve regionalne pomoči (Francija, Portugalska, Španija), povečal se je nabor upravičenih dejavnosti in višina sofinanciranja podjetij, še posebno srednje velikih in majhnih (Velika Britanija, Nemčija, Finska). Opažen je tudi poudarek na inovacijah,

mednarodni konkurenčnosti in izboljšanem usklajevanju v Veliki Britaniji, Avstriji, Irski in na Švedskem.
- Zmanjšujejo se regionalne državne pomoči, kar je predvsem posledica novih smernic.

Spremembe v izvajanju regionalne politike
- Institucionalni okvir njenega izvajanja se v zadnjih treh letih ni bistveno spremenil. Izjema so Irska, Švedska in Škotska, kjer so spremenili institucionalno sestavo zaradi ve čje uspešnosti in učinkovitosti.
- Zaradi krize se je pokazala potreba po boljšem usklajevanju (Danska, Francija, Švedska, Velika Britanija).
- V nekaterih državah se je povečala decentralizacija izvajanja regionalne politike (Danska, Poljska, Nizozemska, Nemčija, Velika Britanija, Portugalska), ponekod pa je decentralizacija tudi posledica administrativnih reform (skandinavske države, deloma Francija, Latvija).
- V nekaterih državah so nezadovoljni s strukturami na subregionalni ravni (občine), kakor velja za Ciper, ter na regionalni ravni, kakor velja za Romunijo, Slovaško in Grčijo.
- Kljub decentralizaciji je vloga centralne ravni v regionalni politiki še vedno odločilna. Ta vloga se je okrepila predvsem v spremljanju, usklajevanju in vrednotenju te politike. Klju čno je usklajevanje, in sicer na:
    - nacionalni ravni z usklajevanjem ministrstev, zato so države ustanovile usklajevalne mehanizme v obliki koordinacijskih teles (Danska, Finska, Anglija, Francija, Nemčija, Italija) in pogodb (Velika Britanija, Poljska) ter neformalne usklajevalne mehanizme (Avstrija, Nizozemska, Norveška),
    - regionalni ravni (Danska, Finska, Nemčija, Velika Britanija, Norveška, Belgija),
    - vertikalno s pogodbami (Danska, Nemčija, Poljska), usklajevanjem izvajanja strukturnih skladov in neformalnimi mehanizmi (Avstrija, Švedska, Norveška).

Vloga regionalnih razvojnih agencij v regionalnem razvoju

Sistem spodbujanja razvoja je po državah različen, odvisen je tudi od institucionalne organiziranosti. Predvsem v federalnih državah imajo regionalne oblasti pomembno vlogo pri spodbujanju razvoja (npr. Nemčija, Avstrija). Pri spodbujanju razvoja v posamezni državi, regiji, lokalni skupnosti sodelujejo številne organizacije (ministrstva, agencije, skladi, zasebni sektor …). V nekaterih državah imajo pomembno vlogo finančne organizacije. Tudi pomen združenj (npr. zbornic, sektorskih združenj …) je različen.

V večini držav so v sistemu spodbujanja razvoja udeležene številne agencije na nacionalni ter na regionalni in lokalni ravni: agencije za spodbujanje razvoja (npr. Scottish Enterprise), agencije za spodbujanje tujih naložb (npr. IDA na Irskem), agencije za spodbujanje inovativnosti (npr. FORFAS na Irskem, TEKES na Finskem), agencije za spodbujanje podjetništva, agencije za podporo velikim podjetjem (ENTERPRISE IRELAND), agencije za spodbujanje razvoja turizma, agencije za spodbujanje regionalnega razvoja (DIACT, prej DATAR v Franciji, NUTEK na Švedskem), energetske agencije …

Ponekod imajo posamezne agencije več funkcij, kar je odvisno predvsem od načina spodbujanja razvoja v neki državi, pogosto pa se naloge posameznih agencij deloma prekrivajo. Tudi v Sloveniji imajo javne agencije pomembno vlogo pri izvedbi politik ministrstev.

Povezovanje nalog je značilno predvsem za regionalne razvojne agencije. Te imajo zelo pomembno vlogo v nekaterih državah oz. deželah (Velika Britanija, Flandrija, Portugalska,

Španija, Francija ...). Nekatere agencije so zelo velike in vplivne, npr. Scottish Enterprise. Slednja pokriva zelo širok spekter storitev (spodbujanje podjetništva, pomoč ključnim sektorjem, izhodne in vhodne naložbe, pomoč lokalnim skupnostim, spodbujanje inovativnosti, razvoj podeželja, turizem, razvoj človeških virov), je javna, ima lokalne pisarne, kar omogoča boljši stik s ciljno skupino, ter spodbuja razvoj podjetij, ljudi in obmo čij. Njena vloga se je v zadnjih letih povečala, saj je Škotska v skladu s politiko devolucije pridobila nekatere pristojnosti in finančne vire, predvsem glede spodbujanja gospodarskega razvoja. V Angliji imajo zelo pomembno vlogo regionalne razvojne agencije, ki so bile vzpostavljene od zgoraj navzdol.

Poleg regionalnih obstajajo tudi lokalne razvojne agencije (območne, mestne, kmečke), ki vsaka v svojem segmentu spodbuja razvoj nekega območja in tematike (financiranje, svetovanje, usposabljanje, svetovanje, javno-zasebno partnerstvo, prostorsko načrtovanje, urbana prenova, socialni programi, spodbujanje turizma, trženje območja …).

Regionalne razvojne agencije je zelo težko opredeliti, saj so njihova vloga, dejavnost, organizacijska oblika in vzroki nastanka zelo raznovrstni. Po ocenah OECD je danes po svetu okoli 15.000 razvojnih agencij, ki delujejo na regionalni in lokalni ravni. Nastale so v valovih, in sicer:

- v Zahodni Evropi po 2. svetovni vojni zaradi obnove porušene Evrope na lokalni in regionalni ravni,
- v Severni Ameriki v 60. in 70. letih zaradi odprave posledic deindustrializacije posameznih območij (mest), predvsem na severu ZDA,
- v vzhodni Aziji v 80. in 90. letih zaradi pospešene urbanizacije in industrializacije,
- v Latinski Ameriki, južni Aziji, Afriki in Vzhodni Evropi v zadnjih dvajsetih letih zaradi pospeševanja gospodarskega razvoja.

V Evropi nimamo enotnega vzorca regionalnih razvojnih agencij (RRA), ki so v zadnjih tridesetih letih doživele pravi razcvet. Ker pa ni enotnega vzorca, je težko dati enotno opredelitev. EURADA je pripravila tole opredelitev razvojne agencije: to je vsaka organizacija, katere poslanstvo so skupni in splošni interesi nekega področja. Delovati mora v tesni povezavi z regionalnimi ali lokalnimi oblastmi pri upravljanju, financiranju in določitvi nalog ter na dovolj velikem območju, vendar manjšem od države.

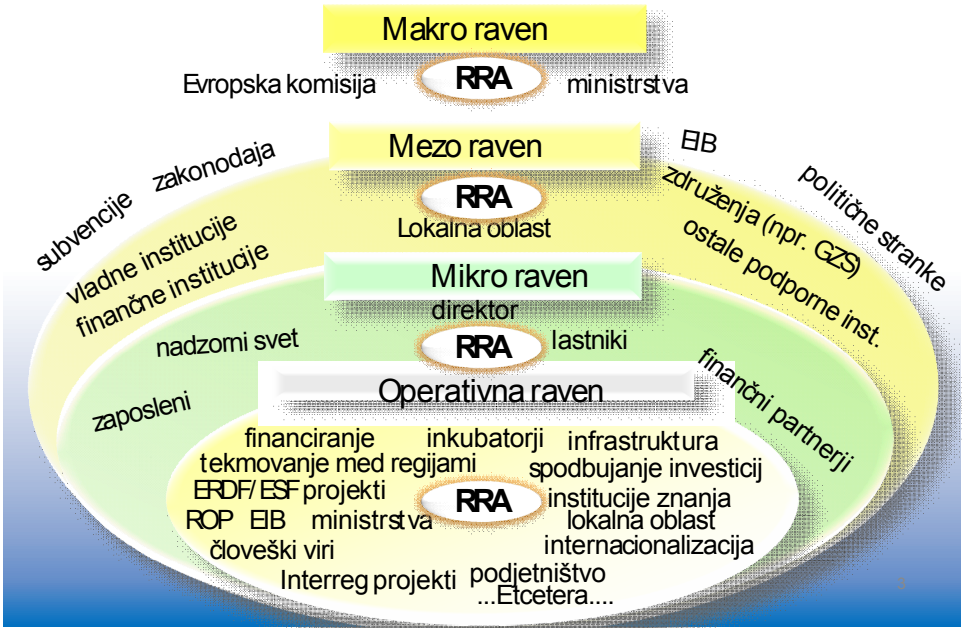
Da RRA lahko uspešno deluje, mora:

- dobro poznati probleme in potenciale območja,
- biti sposobna delati z (ne za) obstoječimi gospodarskimi, kulturnimi, družbenimi in politi čnimi strukturami območja,
- imeti program dela, s katerim bo prepoznana kot potrebna in koristna organizacija, ki ustvarja delovna mesta, ustvarja in izkorišča priložnosti ter daje rešitve.

Tako mora RRA izpolnjevati te pogoje:

- sprejeta in razumljena mora biti pri obstoječih političnih strukturah,
- svoje cilje mora pretvoriti v konkretne projekte,
- svoje delovanje mora usklajevati z drugimi organizacijami (nacionalna, regionalna, lokalna raven).
- imeti mora ustrezne potenciale (finančne, človeške),
- biti mora samostojna pri sprejemanju odločitev.

Slika: Različne ravni delovanja regionalnih razvojnih agencij (RRA)

Izkušnje OECD kažejo, da so razvojne agencije uspešne le, če so del celovitega sistema spodbujanja razvoja na nekem območju, kjer se njihove dejavnosti dopolnjujejo s sistemom izobraževanja, s stanovanjsko in prometno politiko, z urejanjem prostora in zagotavljanjem drugih javnih storitev. Same po sebi torej ne morejo biti glavni razlog uspeha/neuspeha nekega območja.

Danes se regionalne razvojne agencije povezujejo na različnih ravneh in sodelujejo s številnimi partnerji.

Vloga in oblika regionalnih razvojnih agencij (RRA) je v državah članicah zelo različna. Odvisna je predvsem od:

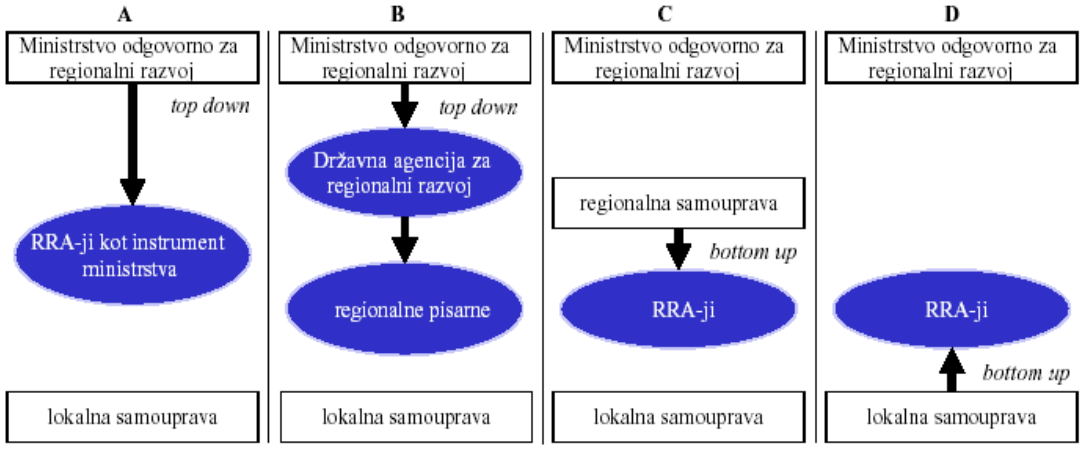
- administrativnega sistema v posamezni državi članici,
- vzrokov nastanka RRA – decentralizacija (od zgoraj navzdol) ali reševanje posameznih problemskih območij (od spodaj navzgor),
- oblik sodelovanja (partnerstva) med posameznimi ravnmi (država, regija, lokalna raven), med socialnimi partnerji, med javnim in zasebnim sektorjem (JZP), med zasebnim sektorjem (npr. grozdi),
- finančnih sredstev, namenjenih spodbujanju regionalnega razvoja,
- načina reševanja problemov (sektorski ali regionalni pristop, lokalni ali regionalni pristop, vprašanje poudarka na posameznih temah).

V centraliziranem administrativnem sistemu ima centralna raven odločilno vlogo pri oblikovanju in izvajanju politik, tudi pri črpanju iz strukturnih skladov in pri domači regionalni politiki. Tako je na Irskem, Portugalskem in v Grčiji, pa tudi v veliki večini novih članic EU, vključno s Slovenijo.

V dekoncentriranem centraliziranem sistemu ima osrednja pisarna za izvajanje politik regionalne pisarne, ki imajo predvsem pomembno vlogo pri spodbujanju regionalnega razvoja in pri črpanju strukturnih skladov. Tak sistem je značilen za Francijo in Veliko Britanijo, a slednja se vse bolj decentralizira.

Decentralizirani sistem je značilen predvsem za države z močno regionalno oblastjo. To so zlasti federalne države, kakršne so Nemčija, Avstrija in Belgija, pa tudi Finska, Nizozemska, Švedska in Danska. V njih ima regionalna raven pomembno vlogo pri spodbujanju razvoja in pri upravljanju strukturnih skladov.

Slika: Vloga regionalnih razvojnih agencij v državah članicah EU

Vir: Absorption capacity for Structural Funds in the regions of Slovenia, 2001, str. 21.

Vzorci vloge RRA:

- Vzorec A je zelo redek (tak je bil npr. Shanon Development na Irskem).
- Vzorec B je prav tako pristop od zgoraj navzdol. Obstaja nacionalna regionalna agencija, ki ima v regijah svoje pisarne (npr. NUTEK na Švedskem).
- Vzorec C je npr. na Nizozemskem, kjer je RRA pretežno navezana na regionalno oblast (provinco).
- Vzorec D: RRA so posledica pobud lokalne samouprave. Imajo različne oblike in razli čne vzroke nastanka. Niso plod sistematičnega pristopa, zato jih ni na celotnem ozemlju države. Imamo jih pa povsod po EU, tudi v državah kandidatkah (npr. na Poljskem v 90. letih).

Danes velja, da je predvsem v anglosaksonskih državah pomembna povezanost med dr žavo (ministrstvi) in RRA, medtem ko so RRA v drugih članicah vedno bolj v službi regij in vse manj v službi centralne oblasti. Medtem ko so bile v preteklosti razvojne agencije ustanovljene na problemskih območjih, so danes po celotni državi.

Praviloma se RRA ustanovijo v vseh vrstah regij (urbane, ruralne, stare industrijske, me šane), vendar je smiselno, da RRA pokriva območje:

- s kritično maso prebivalstva,
- s kritično maso podjetij,
- s kritično maso usposobljene delovne sile,
- z neko sektorsko specializacijo,
- s soglasjem glede regionalne/lokalne strategije.

K uspešnemu delovanju posamezne RRA prispeva še:

- njena prepoznavnost kot razvojne institucije (zaupanje, imidž),
- kakovost partnerstva (vključitev vseh partnerjev),
- ustreznost strateških dokumentov,
- ustrezno število usposobljenih strokovnjakov in zadostna finančna sredstva.

Izkušnje tudi kažejo, da je dobro, če RRA pokriva administrativne meje nekega območja in ne le funkcionalno območje. Priporočljiva je ustanovitev RRA-jev kot kombinacije pristopa od spodaj navzgor, kar omogoča legitimnost RRA na območju, ki ga pokriva, ter od zgoraj navzdol, kar omogoča sodelovanje z vlado.

Velikost in naloge RRA-jev se med državami zelo razlikujejo in isto velja za pravno obliko. Po velikosti imajo lahko več kakor 1000 zaposlenih (npr. v sistemu Scottish Enterprises) ali pa zelo malo (npr. v Franciji). Dejstvo je, da vsaka pospeševalna organizacija potrebuje neko kritično maso kadrovskih (večinoma imajo RRA med 30 in 100 zaposlenih) in materialnih pogojev. To pa zahteva ustrezno multidisciplinarno kadrovsko zasedbo, ustrezne informacije in ustrezna finančna sredstva. Zato so RRA-ji sorazmerno dobro kadrovsko zasedeni. Pri tem je treba upoštevati vsaj dvoje:

- velikost območja in število prebivalstva, ki ga RRA pokriva (če ima zaposlenih 300 ljudi za območje, kjer živi 3 mio. ljudi, to seveda ni primerljivo z območjem, kjer prebiva 100.000 ljudi);
- obseg (javnih) nalog, ki jih izvaja posamezna RRA.

Ravno v številu zaposlenih in razpoložljivih finančnih sredstvih so razlike med posameznimi regionalnimi razvojnimi agencijami največje. Medtem ko imajo v starih članicah EU posamezne RRA ustrezne finančne in kadrovske vire (v Veliki Britaniji več kakor 250 zaposlenih), so v novih članicah EU finančno in kadrovsko pogosto v pomanjkanju. Vzroki so različni: kratka zgodovina (RRA-ji še iščejo lastno vlogo), centralizirani administrativni sistemi in centralizirano izvajanje kohezijske politike. Tako je bilo npr. 31. 12. 2007 v poljskih regionalnih razvojnih agencijah zaposlenih nekaj več kakor 1.300 ljudi, kar je glede na število prebivalcev in regionalnih razvojnih agencij še vedno malo. RRA-ji se razlikujejo po pravni obliki, in sicer od gospodarskih družb (npr. Estonija, Slovaška, Poljska) do javnih institucij (Belgija, Grčija, Italija, Irska, Nizozemska) in fundacij (Romunija). Tudi znotraj dr žave imamo različne pravne oblike zaradi preteklosti posameznih RRA (npr. pospeševalni centri), pa tudi zaradi prepletanja različnih podpornih mrež.

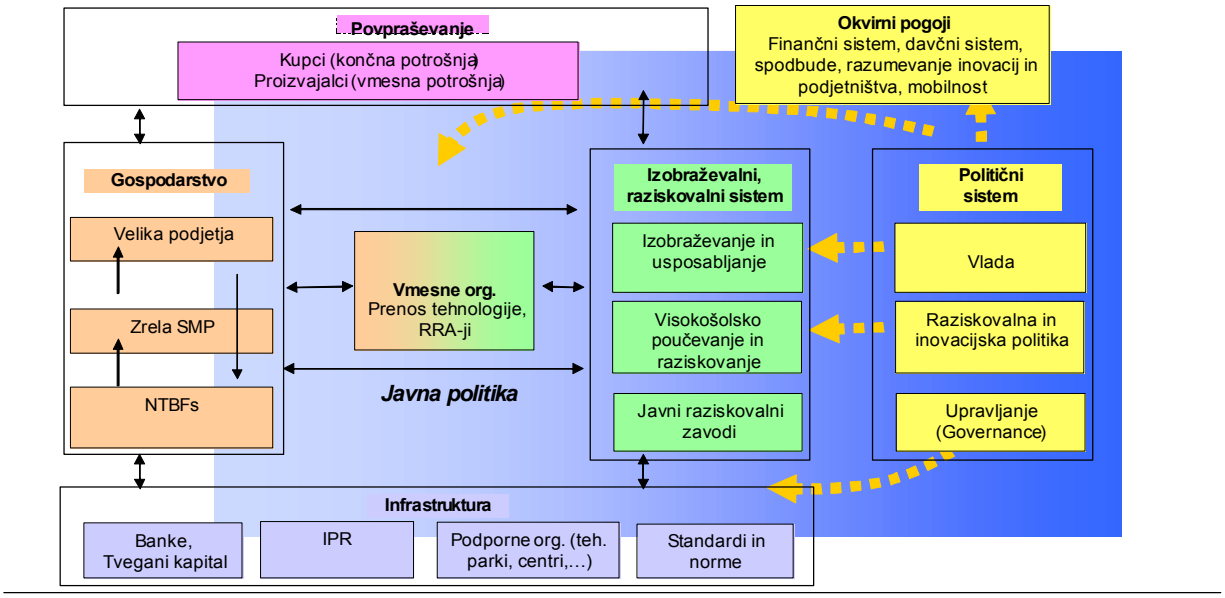
Zaradi heterogenosti RRA opravljajo številne naloge, na splošno pa tele:

1. priprava strateških dokumentov (regijskih, lokalnih, sektorskih, pomoč pri pripravi nacionalnih dokumentov),
2. spodbujanje razvoja,
3. spodbujanje naložb in
4. financiranje.

Spodbujanje razvoja:

- spodbujanje podjetništva,
- spodbujanje inovativnosti,
- mreženje (grozdi, mreže, platforme),
- razvoj in upravljanje gospodarskih con ter tehnološke infrastrukture (tehnološki parki, inkubatorji),
- razvoj transportne infrastrukture,
- spodbujanje turizma (Irska),
- usposabljanje brezposelnih/zaposlenih (npr. Irska, Francija, Škotska, Irska),
- pomoč pri prostorskem načrtovanju (Belgija, Francija),
- svetovanje (Irska, Škotska) …

Slika: Regionalni inovacijski sistem in javna intervencija

Vir: Collins, Arnold, 2005.

Zaradi omejenih zmogljivosti se RRA vse bolj specializirajo (področje, sektor), zato se vse bolj povezujejo z drugimi akterji, da bi uresničili cilje regijskega razvoja. V zadnjih letih so RRA-ji pridobili tudi večjo vlogo v spodbujanju inovativnosti na regionalni ravni (regionalne inovacijske strategije, mreženje) in postali pomemben del regionalnih inovacijskih sistemov.

Večina RRA je neposredno ali posredno vključena v spodbujanje naložb. Predvsem sodelujejo z nacionalnimi agencijami za spodbujanje tujih naložb. Nekateri RRA-ji tudi sami navezujejo stike z možnimi investitorji. V zadnjih letih so vse bolj vključeni tudi v spodbujanje internacionalizacije regijskih podjetij. Zadnji dve desetletji so postali zelo pomembni čezmejni in transnacionalni programi, še posebno za obmejne regije.

Številni RRA se ukvarjajo s financiranjem, ki ima različne oblike in pogosto poteka v sodelovanju s finančnim sektorjem.

Izkušnje kažejo, da ima opravljanje različnih funkcij ugoden učinek na delovanje RRA. Kak šen pa je vpliv posamezne RRA na razvoj, je odvisno predvsem od vloge v administrativnem sistemu. V nekaterih državah je ta vloga zelo pomembna, v nekaterih pa veliko manj. Tako so RRA zelo pomembne v Belgiji, na Škotskem in Irskem, na Nizozemskem pa zgolj na ravni regij. V zadnjih letih so pomembne predvsem v Angliji. Tam imajo v skladu z *Regional Development Agencies Act*, 1998, te naloge:

1. pospeševanje gospodarskega razvoja in regeneracije območja,
2. pospeševanje konkurenčnosti in privlačnosti (privabljanje naložb) območja,
3. spodbujanje zaposlovanja,

4. dvig usposobljenosti in razvoj programov usposabljanja, ki so v skladu s potrebami območja,
5. trajnostni razvoj območja na področjih, kjer je to smiselno.

Delovanje RRA vključuje spodbujanje konkurenčnosti in naložb, sodelovanje z drugimi regionalnimi udeleženci, pa tudi zagotavljanje skladnosti usposabljanja in potreb na trgu dela. Z leti so RRA prevzemale vedno več javnih nalog, tudi izvajanje nekaterih sektorskih politik v regijah, kar je povečalo število zaposlenih in obseg razpoložljivih sredstev. Po desetih letih delovanja je vrednotenje, ki ga je za potrebe vlade za obdobje 2002–2007 opravilo podjetje PricewaterhouseCoopers, pokazalo:

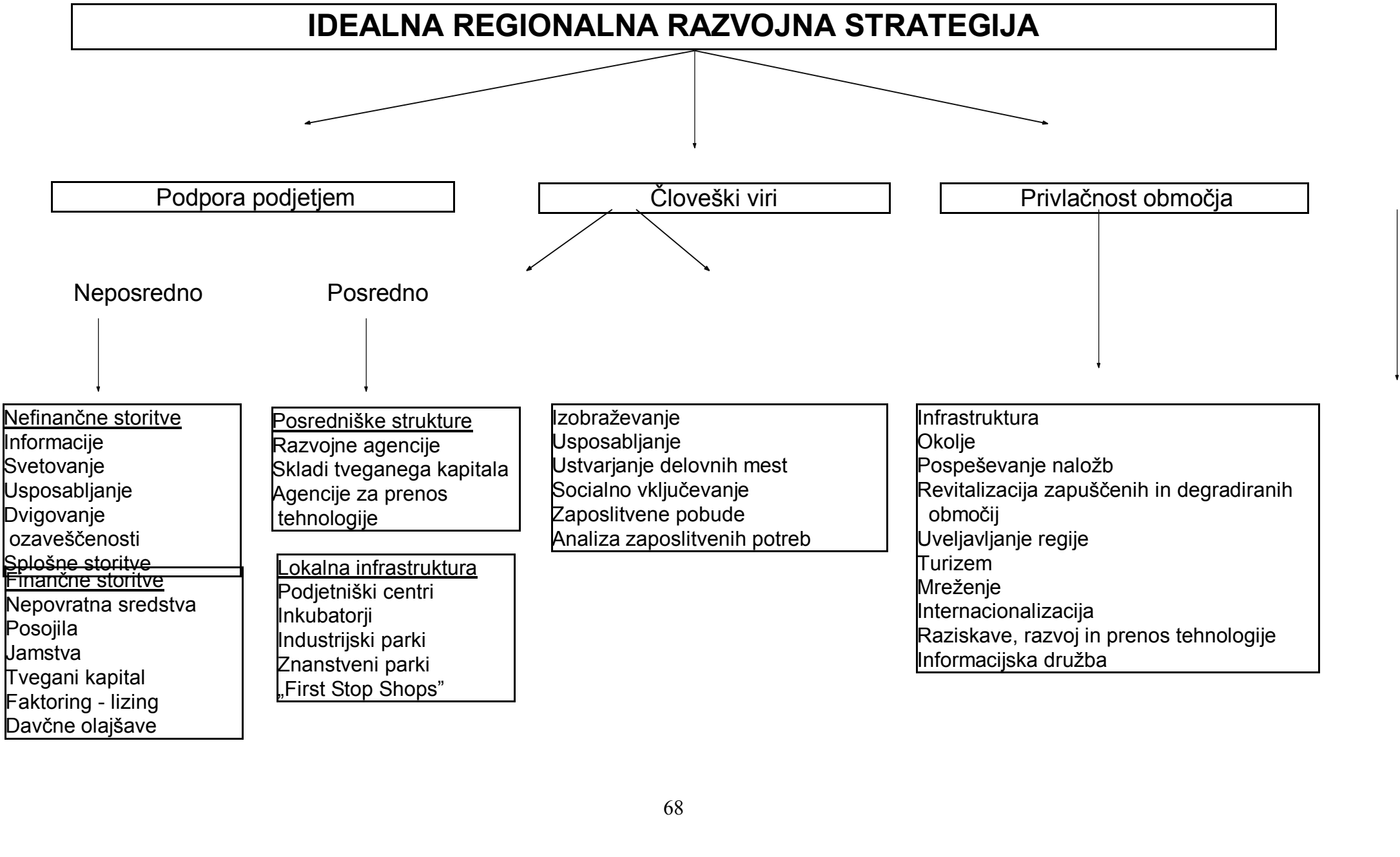
- ustvarjeno in ohranjeno je bilo 213.000 neto delovnih mest,
- podprtih je bilo več kakor 35.000 podjetij,
- ustvarjeno je bilo več kakor 8.500 podjetij,
- usposobljenih je bilo več kakor 403.000 ljudi,
- regeneriranih je bilo več kakor 570 hektarjev degradiranih območij,
- neto dodana vrednost v regijah naj bi bila 4,5-krat večja od stroškov (lahko pa bi bila 6,4).

Kljub dobrim rezultatom pa obstajajo razlike med posameznimi RRA in med posameznimi dejavnostmi. Predvsem projekti urbane prenove degradiranih območij zahtevajo dolgo dobo povračila stroškov. Kljub uspešnosti RRA-jev pa v politični, strokovni in civilni javnosti ni enotnih pogledov na njihovo delovanje, saj jim pogosto očitajo birokratizacijo, nedoseganje ciljev, centralizem in širjenje prevelikih pričakovanj.

RRA se danes srečujejo s številnimi izzivi, in sicer:

- kako se umestiti v razpršeni sistem spodbujanja razvoja (številne obstoječe (sektorske) podporne strukture),
- ugotoviti, katera področja (naloge) so za regijo najnujnejša zdaj (podpora podjetjem, usposabljanje) in v prihodnosti (inovativnost, tehnološko predvidevanje),
- kako spremljati in vrednotiti dejavnosti RRA-jev,
- kako sodelovati s podjetji,
- kako sodelovati v javno-zasebnem partnerstvu (vprašanje multiplikativnih vplivov),
- kako pretrgati odvisnost od nepovratnih sredstev nekaterih območij.

Slika: Vzorec idealne regionalne razvojne strategije

5.3. Prikaz ureditve v pravnih sistemih držav članic EU

Države članice EU imajo različne vzorce za spodbujanje regionalnega razvoja, kar je posledica velikosti regionalnih težav (odvisno od velikosti in poseljenosti države ter od zgodovine) in ustavnopravne ureditve (prisotnost regionalne samouprave, vprašanje ureditve države, pri čemer je porazdelitev pristojnosti v zveznih državah drugačna) – ponekod je zmanjševanje regionalnih razlik vključeno v ustavo, kakor to velja za Italijo in Nemčijo, pomembna pa je tudi raven razvitosti (nove članice EU, stare kohezijske države).

Ker tudi Slovenija spreminja regionalno politiko, je poleg splošnega pregleda te politike v vseh članicah EU treba podrobno pogledati ureditev v Sloveniji približno primerljivih državah članicah EU. To so: Avstrija, Danska, Finska in Švedska. Izbor je narejen na podlagi:

- velikosti države – izbrali smo manjše članice EU (vse izbrane države),
- izkušenj – imajo dolgoletne izkušnje z regionalno politiko: stare članice EU (vse izbrane dr žave),
- ustavnopravne primerljivosti – izbrali smo deloma primerljive države, kakršna je Finska ter Švedska in Danska,
- izvajanja reforme regionalne politike: Danska, Švedska in Finska,
- geografske bližine: Avstrija.

Avstrija

Avstrija meri 83.859 km^2 in ima nekaj več kakor osem milijonov prebivalcev. Je zvezna država, razčlenjena na devet zveznih dežel.

Temeljni izvšilni ogran v deželi je deželna vlada *(Landesregierung),* ki jo imenuje deželni zbor. Dežele imajo razmeroma veliko samostojnost, saj zvezna oblast ureja samo področja, ki jih ustava izrecno določa kot pristojnost zveze. Vsa druga področja urejajo dežele same, zato je bila regionalna politika zelo omejena. Dežele izvajajo lastne razvojne strategije.

Regionalni gospodarski razvoj je v pristojnosti dežel, medtem ko regionalne razlike niso bile nikoli tako velike, da bi sprožile znatnejše dejavnosti s centralne ravni (države). Slednja (Urad avstrijskega kanclerja) je odgovorna za usklajevanje regionalne politike, vendar brez znatnih finančnih sredstev. Za usklajevanje regionalne politike je izredno pomembno tudi delovanje Avstrijske prostorske konference (ÖROK), ki pa daje zgolj priporočila.

V Avstriji sta v ospredju dve regionalni težavi:

1. obrobna podeželska območja na jugu in vzhodu države,
2. stara industrijska območja na Štajerskem in v osrednjem delu države.

Do vključitve v EU regionalna politika ni bila deležna velike pozornosti, ker:

- so bile regionalne razlike zmerne,
- je selitev prebivalstva (stalne in dnevne selitve) ohranjala ustrezen življenjski standard,
- so storitve (predvsem turizem) nadomestile upad pomena kmetijstva.

Regionalna politika je temeljila na spodbujanju endogenih potencialov problemskih območij. Sprememba se je zgodila z vključitvijo v EU leta 1995, ko je centralna raven vzpostavila sistem upravljanja in izvajanja programov, sofinanciranih iz strukturnih skladov, ter določila območja,

upravičena do regionalne državne pomoči. Od leta 1995 je regionalna politika v Avstriji vezana predvsem na kohezijsko politiko EU. Šele v zadnjih letih želi povezati regionalno politiko na vseh ravneh (nacionalna, regionalna, subregionalna), in sicer pri pripravi nacionalnega strate škega referenčnega okvira (STRAT.AT) s pomočjo Avstrijske prostorske konference (ÖROK), toda rezultate lahko pričakujemo šele v naslednjem programskem obdobju.

V zadnjem desetletju so se zmanjšale tudi razlike med zahodom in vzhodom države. K temu je med drugim prispevala širitev EU (pospešena gospodarska dejavnost v trikotniku Dunaj-Győr–Bratislava) ter hiter razvoj Gradiščanske (znatna sredstva EU, bližina Dunaja, velikopotezna gospodarska politika). Za Avstrijo je v zadnjih letih postalo zelo pomembno čezmejno sodelovanje, tudi zato, ker so se zelo zmanjšala razpoložljiva sredstva kohezijske politike. Čeprav želi centralna raven doseči usklajen pristop države, so v obdobju do leta 2006 prevladovali interesi posameznih dežel.

Čeprav ima centralna raven v Avstriji predvsem usklajevalno vlogo, imajo na regionalni razvoj nezanemarljiv vpliv sektorske politike. Predvsem je pomembna inovacijska politika, ki spodbuja dolgoročno konkurenčnost države in njenih dežel.

Danska

Danska je kraljevina. Ima 43.094 km^2 in nekaj manj od 5,5 milijona prebivalcev. Ker je ustavna monarhija, njen monarh ne more samostojno opravljati političnih dejanj. Glavno izvršilno funkcijo imajo danska vlada in ministri.

V letih 2004 in 2005 so bile v lokalni samoupravi izvedene temeljne reforme. Kraljevina Danska je bila do reforme razdeljena na 13 okrožij – Amtskommuner (regionalna raven), in na 271 ob čin (lokalna raven). Poseben status so imele občine Kŕbenhavn, Frederiksberg in Bornholm, ki so bile neposredno podrejene državi. Z reformami pa se je korenito spremenila razdelitev nalog in obveznosti med državo, regijo (prej okrožjem) in občino. Kraljevina Danska se od 1. 1. 2007 upravno deli na regije (5) in občine (98).

Večina nalog in pristojnosti nekdanjih regij je prešla delno na državno (pobiranje davkov) in delno na lokalno (občinsko) raven. Pristojnosti, ki so jih regije ohranile, pa so: bolnišnice, javni prevoz in regionalni razvoj.

Tudi za Dansko so značilne majhne medregionalne razlike. Do začetka 90. let je bila regionalna politika v pristojnosti centralne ravni, katere naloga je bila do 80. let predvsem zmanjševati razlike med posameznimi območji v državi (razlike med urbanimi in obrobnimi območji), v 80. letih pa je začela spodbujati konkurenčnost danskih regij, predvsem s pomočjo podjetjem. Centralna oblast je leta 1991 opustila regionalno pomoč in regionalna politika je postala odvisna od kohezijske. Centralna raven je spodbujala pripravo regionalnih programov in zagotavljala razvoj regij tudi z mikroindustrijsko politiko (grozdenje, spodbujanje inovativnosti).

Spremembe so nastale leta 2005 s sprejetjem zakona o spodbujanju podjetništva (2005) in z reformo lokalne samouprave, ki je začela veljati 1. 1. 2007. Ustanovljene so bile nove regije (5) in odgovornost za regionalni razvoj se je prenesla nanje. Sprejeti so bili regionalni razvojni programi, ki vsebujejo vizijo in skupne cilje regije ter so veliko širši od spodbujanja gospodarstva. So predvsem instrument usklajenega spodbujanja razvoja regij, ki temelji na

koordinaciji regije, države in občin ter povzema tudi regionalno gospodarsko strategijo. To povzroča težave pri njihovi izvedbi. Poudarek je na inovacijah, IKT, podjetništvu, človeških virih, turizmu in razvoju obrobnih območij. Vzpostavljeni so bili regionalni sveti in novi usklajevalni mehanizmi na ravni regij, in sicer kot regionalni forumi za razvoj, ki ga sestavljajo vsi pomembni deležniki v regiji (gospodarstvo, občine, izobraževalne organizacije, socialni partnerji …), njihova naloga pa je zagotavljanje ustreznih danosti za regionalni razvoj in za pripravo regionalne gospodarske strategije.

Regionalna gospodarska strategija vsebuje tudi akcijski načrt in daje podlago za alokacijo sredstev EU in sredstev za spodbujanje podjetništva. Regije in država so podpisale partnerske sporazume za izvedbo regionalnih gospodarskih strategij, ki zagotavljajo partnerstvo države in regionalnih forumov za razvoj, kar omogoča vertikalno usklajevanje. Podoben mehanizem naj bi veljal za regionalne razvojne programe.

Finska

Finska je republika, ima 338.145 km^2 in 5,3 milijona prebivalcev.

Upravne ravni v državi so tri: občinska (348), regionalna (20) in državna. Obstaja tudi šest provinc, ki delujejo pod osrednjo vladno upravo in jih vodijo guvernerji.

Finska ima že dolgo zgodovino spodbujanja regionalnega razvoja. Glavni razlog so stalne in velike medregionalne razlike. Tako lahko zgodovino finske regionalne politike delimo v tri obdobja:

- v 60. in 70. letih je ta politika temeljila na industrializaciji (usmerjanje industrijskih naložb),
- v 70. in 80. letih je bil poudarek na državi blaginje (redistribucija),
- v 90. letih pa je regionalna politika temeljila na programskem pristopu (zakon iz leta 1993).

Podobno kakor v večini držav članic EU je razvoj finske regionalne politike pod velikim vplivom regionalne politike EU. Tako smo priča prehoda od ožjega pojmovanja regionalnega razvoja k širšemu, ki temelji na spodbujanju razvoja regij (in ne zgolj na spodbujanju ožjih teritorialnih enot), na programskem pristopu, partnerstvu in sofinanciranju.

Nacionalna regionalna politika še vedno temelji na zakonu o regionalnem razvoju iz leta 2002, ki je začel veljati 1. 1. 2003 in je nadomestil zakon iz leta 1993. Namen zakona je ustvariti mo žnosti za gospodarsko rast, gospodarski razvoj in povečano zaposljivost, kar zagotavlja blaginjo prebivalstva na podlagi trajnostnega razvoja. Naslednji cilj je zmanjševanje regionalnih razlik. Poudarek je na značilnosti regij (potenciali, razvoj prebivalstva in gospodarstva). Politika torej temelji na spodbujanju konkurenčnosti. Zakon ločuje domačo in EU-komponento.

Spodbujanje regionalnega razvoja na Finskem je odgovornost države in občin. Državo predstavlja vlada, ki določi cilje tega spodbujanja. Državne oblasti morajo upoštevati nacionalne cilje regionalnega razvoja, spodbujati njihovo uresničevanje in vrednotiti dejavnosti z vidika vpliva na regionalni razvoj. Od leta 2008 je za to odgovorno ministrstvo za delo in gospodarstvo (prej ministrstvo za notranje zadeve), medtem ko je za regionalno prostorsko na črtovanje odgovorno ministrstvo z okolje. Pomembno je, da država vse bolj usklajuje organizacijo regionalnih izpostav (služb), pa tudi njihovo delovanje (v zadnjem času je vladi uspelo uskladiti delovanje regionalnih izpostav ministrstev, odgovornih za zaposlovanje,

kmetijstvo in industrijo).

Občine, od 1. 1. 2009 jih je 348 (zmanjšanje števila s 425), se za opravljanje nekaterih nalog medsebojno povezujejo, saj so majhne in finančno šibke (povezovanje je obvezno). Zato je Finska ustanovila regijske svete, ki jih sestavljajo predstavniki občin. Tako je bilo z odločitvijo vlade 1. 3. 1998 ustanovljeno 20 regij (regija Åland ima poseben status) in vsaka od njih ima svoj regijski svet.
Regijski sveti predstavljajo regijsko samoupravo in imajo pri spodbujanju razvoja te naloge:

- Odgovorni so za razvoj regij v sodelovanju s centralno ravnjo.
- Odgovorni so za pripravo in potrditev regionalnih strateških programov (RSP).
- Pripravljajo letne izvedbene načrte, temelječe na RSP, v sodelovanju z državnimi oblastmi, občinami in drugimi deležniki, ki sofinancirajo dogovorjene dejavnosti. RSP-je tudi sprejemajo.
- Odgovorni so za pripravo programov strukturnih skladov.
- Spodbujajo medregionalne in druge oblike sodelovanja občin in regij ter drugih deležnikov zasebnega in javnega prava.
- Spremljajo razvoj v regijah in njenih delih.
- Skrbijo za mednarodno sodelovanje v okviru svojih pristojnosti.
- Pripravljajo regionalne prostorske načrte.

RSP so temeljni strateški dokumenti nacionalne regionalne politike. Vsak regionalni svet mora pripraviti RSP za določeno obdobje. Ta vsebuje regijske cilje, temelječe na potrebah in zmožnostih regije, najpomembnejše projekte in druge nujne ukrepe za dosego ciljev in financiranje RSP ter temelji na regionalnem načrtu regije v daljšem obdobju (10–20 let). Pri pripravi RSP je treba upoštevati regionalni prostorski načrt, nacionalne cilje regionalnega razvoja, regionalno načrtovanje različnih administrativnih sektorjev in druge programe, ki imajo vpliv na regijo. Priprava RSP poteka skupaj z državnimi oblastmi, občinami in organizacijami, ki so vključene v regionalno načrtovanje. RSP se pripravijo za štiriletno obdobje (občinski sveti imajo 4-letni mandat), potrdi jih najvišji organ regionalnega sveta in po potrebi se revidirajo. Državne oblasti upoštevajo RSP pri svojem delovanju, spodbujajo njihovo uresničevanje in spremljajo učinke njihove dejavnosti na regionalni razvoj.

RSP se izvajajo po izvedbenih načrtih. Izvedbeni načrt je letni dokument, za njegovo pripravo pa je odgovoren regijski svet. Vsebuje predlog najpomembnejših projektov in drugih ukrepov, pomembnih za izvajanje RSP in posebnih programov, skupaj z oceno sredstev in virov financiranja. Pripravi se v sodelovanju z državnimi oblastmi, občinami in drugimi udeleženci, ki sofinancirajo dejavnosti.

Država lahko pripravi tudi posebne programe, a morajo biti časovno omejeni, treba pa je zagotoviti še ustrezna finančna sredstva (npr. razvoj otokov in podeželja, program krepitve regijskih centrov in njihovo medsebojno sodelovanje …). Finska med vsemi skandinavskimi državami najbolj spodbuja razvoj regijskih centrov za policentrični razvoj države.

Kljub razvoju na celotnem ozemlju ima Finska zaradi osredotočenosti in intenzivnosti pomoči določena razvojna območja. Določi lahko problemska območja glede na stopnjo razvoja in razvojne potrebe, razvrščena pa so v skupine I, II in III na podlagi subregij ter so tudi osnova za regionalno karto državnih pomoči. Podrobnosti so opredeljene v vladni uredbi.

V letu 2008 so bile, zaradi nove opredelitve ciljev regionalne politike (obdobje 2007–2011),

spremenjene nacionalne sektorske strategije spodbujanja regionalnega razvoja, pa tudi vse regionalne strategije, in sicer za doseganje teh ciljev: dvig mednarodne konkurenčnosti države in finskih regij, spodbujanje endogenega razvoja regij in zmanjševanje regionalnih razlik ter re ševanje specifičnih regionalnih problemov. Čeprav »problemska« območja še vedno dobivajo znatno pomoč (regionalne državne pomoči), se regionalna politika izvaja v vseh regijah. Vlada določi cilje spodbujanja regionalnega razvoja, regije pripravijo regionalne strateške programe in letne izvedbene načrte, ministrstva pa lastne regionalne sektorske načrte in posamezne programe (npr. kompetenčni centri, otoki …); strukturni skladi omogočajo financiranje regionalnih programov. V letu 2010 naj bi začel veljati nov »regionalni zakon«, vlada misli zdru žiti obstoječe inštrumente v nov program spodbujanja konkurenčnosti in kohezije. Okrepila se bo vloga regionalnih svetov, ustanovljeno je bilo novo ministrstvo za zaposlovanje in gospodarstvo, kar je še okrepilo horizontalno usklajevanje. Tako lahko rečemo, da Finska postopoma prehaja od programskega k partnerskemu pristopu, ki temelji na pogajanjih med nacionalno in regionalno ravnjo.

Švedska

Švedska ima tri upravne ravni: občinsko, regionalno in državno. Ima zelo dolgo tradicijo lokalne samouprave, saj je bila uvedena že leta 1862. Od velikega števila občin v preteklosti (2498 leta 1950) je iz združevanja nastalo 289 občin, kolikor jih je danes. Švedska ima tudi 20 okrožnih svetov.

Tudi na Švedskem ima nacionalna regionalna politika že štiridesetletno zgodovino in je do živela številne spremembe. V preteklosti je temeljila na spodbujanju razvoja severnega dela dr žave (naložbe, javne storitve, regionalna alokacija javnih izdatkov, spodbujanje novih delovnih mest), predvsem pa na subvencioniranju severnega dela države in manj na vzpostavljanju mo žnosti za razvoj. Poudarek je bil torej na redistribuciji in ne na ustvarjanju možnosti za razvoj. Kriza javnih financ, posledice gospodarske recesije na celotnem švedskem ozemlju, tudi na razvitem jugu, in vstop v EU so povzročili spremembe v regionalni politiki.

Sedanja regionalna politika ni več klasična, temveč poudarja endogeni razvoj in spodbuja konkurenčnost. Švedska je leta 1998 z novim zakonom uvedla t. i. regionalno industrijsko politiko, ki se izvaja v celotni državi. Temelji na spodbujanju razvoja podjetij, ob upoštevanju značilnosti posamezne regije ter načel trajnostnega razvoja in enakosti spolov. Osnovna na čela so:

- programskost,
- partnerstvo in
- vključitev podjetniškega sektorja.

Osnovni programski dokument razvoja posamezne regije je »sporazum o razvoju regije«. Ta temelji na povezovanju lokalne, regionalne in nacionalne ravni s sodelovanjem poslovnega sektorja in drugih akterjev. Zgradba je hierarhična (prednostne naloge-ukrepi-dejavnosti/projekti), vključene pa so tudi določbe o izvajanju, spremljanju, vrednotenju in financiranju. Odločilno vlogo pri pripravi so imeli regijski administrativni sveti, ki predstavljajo dr žavo na regionalni ravni ob sodelovanju regionalne samouprave (okrožni sveti)[5]. Pomembno je, da se obseg sredstev za spodbujanje regionalnega razvoja ni povečal, temveč se je zgolj izbolj šalo usklajevanje glede obstoječih sredstev regionalne, industrijske in zaposlitvene politike, pa

[5] Ob pripravi razvojnih programskih dokumentov poteka obširna debata o reformi lokalne samouprave s poudarkom na krepitvi regijske ravni. Obstajajo štirje tovrstni pilotni projekti.

tudi sredstev EU.

Sam sporazum o razvoju regije ni pravno zavezujoč. V letih 1998–99 so vsa okrožja pripravila te sporazume in njihova vsebina se je izvajala v letih 2000–2002. Uspešnost je bila na posameznih območjih Švedske različna. Že leta 2001 je vlada predstavila poročilo o pripravi sporazumov o razvoju regije in se zavzela za nadaljevanje politike. Ugotovitve so bile:

- Internacionalizacija omogoča dodaten razvoj regij, podjetij in prebivalcev.
- Sodelovanje različnih akterjev je ključ za uspeh.
- Konkurenčne regije so ključ za konkurenčnost Švedske.
- Treba je še natančneje razdelati sistem regionalne industrijske politike, predvsem pa okrepiti medministrsko usklajevanje.
- Stare formalne strukture in kulturne razlike so velika ovira za uspešen razvoj. Predvsem so velike razlike v razmišljanju med javnim in zasebnim sektorjem.
- Konkurenčno lokalno okolje in mreženje sta ključ za razvoj podjetij.

Na podlagi tega poročila je vlada v dokumentu *Rast in razvojne zmožnosti na Švedskem* predlagala nadaljevanje reforme regionalne politike, in sicer z/s:

- uvedbo regionalnega razvoja kot horizontalne prednostne naloge;
- jasnejšo razdelitvijo pristojnosti med posamezne vladne resorje. Pri spodbujanju regionalnega razvoja so pomembna predvsem področja: regionalni razvoj, razvoj industrije in trgovine, politika trga dela, izobraževanje, promet, raziskovalna politika (del je povezan z vzpostavljanjem inovacijskih sistemov), razvoj podeželja in kultura. Vlada je ustanovila poseben medministrski svet (člani so večinoma državni sekretarji), ki je odgovoren za medministrsko usklajevanje na regionalni ravni;
- jasnejšo razdelitvijo pristojnosti med centralno ravnjo in lokalno samoupravo, temelječo na partnerstvu, ter s krepitvijo vloge lokalne samouprave. V prihodnje naj bi pripravljali razvojne programe okrožja, ki bi vseboval sektorske razvojne programe vsakega okrožja;
- spreminjanjem regionalne politike, in sicer v skladu z novimi spoznanji (proces učenja);
- medsebojno primerjavo okrožij, bodisi nacionalno bodisi mednarodno. To je dobro orodje za uveljavljanje sprememb;
- boljšim usklajevanjem med nacionalno politiko in programi EU.

Kljub temu da smo bili priča spremembam v švedski regionalni politiki, se ni zmanjšalo osredotočenje na nekatere problemske regije, za katere je značilno, da so redko poseljene in da se število prebivalstva še zmanjšuje (ta območja so imela veliko površino, vendar sorazmerno malo prebivalcev). Dodatno pozornost je švedska vlada namenila regijam s staro industrijsko sestavo.

V obdobju 2004–2007 so sporazume o razvoju regij nadomestili t. i. »programi regionalne rasti«, ki so temeljili na načelih trajnostnega razvoja, na razvoju industrije in trgovine, ter »regionalni razvojni programi«, ki vsebujejo strategijo razvoja regij v srednjeročnem obdobju in so bili podlaga za pripravo programov, kakršni so programi za črpanje sredstev strukturnih skladov, programi regionalne rasti, okoljski programi … Regionalne razvojne programe pripravijo deležniki v regiji.

Leta 2008 se je spremenila švedska regionalna politika. S sprejetjem proračuna za leto 2008 je švedska vlada uvedla regionalno politiko rasti, ki temelji na prispevku vseh regij k nacionalni rasti, in sicer z uvedbo regijskih posebnih instrumentov, vendar imajo »tradicionalna« problemska območja še vedno posebno obravnavo (podeželska, urbana, redko poseljena

območja). Cilj nove politike je razvoj države ter vseh njenih regij in lokalnih skupnosti na podlagi spodbujanja inovativnosti, podjetništva, usposabljanja, dostopnosti, urbane prenove, ustreznih storitev (javnih, poslovnih), mobilnosti ter na podlagi ustrezne uskladitve sektorskih politik in različnih virov financiranja. Prevladuje predvsem spodbujanje inovativnosti, zlasti v programih, ki jih sofinancira EU, pri čemer spodbujanje inovativnosti in urbane prenove predstavlja 90 % vseh sredstev ESRR.

Nova regionalna politika se ne razlikuje bistveno od tiste iz leta 2001, ki je temeljito spremenila švedsko regionalno politiko. Osnova je še vedno razvoj vseh regij, in sicer po pripravljenih programskih dokumentih (regionalni razvojni programi), in večji je poudarek na konkurenčnosti vseh regij (spodbujanje inovativnosti). Sama izvedbena sestava regionalne politike se ni veliko spremenila. Pomembna sprememba je združitev agencije NUTEK (agencija za financiranje, podjetništvo, industrijski razvoj in gospodarski razvoj regij), agencije za razvoj podeželja in dela agencije za varstvo potrošnikov v skupno agencijo Tillväxtverket (švedska agencija za gospodarsko in regionalno rast), ki ima okoli 300 zaposlenih in 11 regionalnih pisarn.

5.4. Izjava o skladnosti predloga predpisa s pravnimi akti Evropske unije in korelacijska tabela, če gre za prenos direktive.

Predlog zakona ni povezan s pravnim redom EU.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMELO SPREJETJE ZAKONA

6.1. Administrativne in druge posledice

Predlog zakona ne predvideva uvedbe dodatnih postopkov in administrativnih bremen za posameznike.

Predlog zakona ne predvideva ustanavljanja novih ali razpustitve obstoječih organov, pač pa krepitev in povezovanje slednjih. Na državni ravni ostaja dejaven Slovenski regionalni razvojni sklad. Okrepil naj bi svoje delovanje v regijah, kar bo zahtevalo nekatere prilagoditve v njegovi notranji organizaciji. Izvajanje zakona v službi bo zahtevalo uveljavitev skrbnikov regij na nacionalni ravni, zaradi česar bo treba izvesti spremembe v notranji organizaciji službe. Svet za teritorialno usklajevanje razvojnih pobud bo nadomestil sedanjo Medresorsko komisijo za usklajevanje ukrepov razvojne podpore Pomurski regiji in Pokolpju. Druge organizacijske spremembe niso predvidene.

Za uveljavitev regionalnih menedžerjev bo potrebno dodatno usposabljanje. Sredstva za to naj bi bila zagotovljena s prerazporeditvami v obstoječih proračunskih postavkah službe ter sprejetem poslovnem in finančnem načrtu sklada.

6.2. Presoja posledic na okolje

Predlog zakona ne prinaša neposrednih posledic na okolje. Zaradi učinkovitejše regionalne politike pa bodo doseženi ugodni posredni okoljski učinki.

6.3. Presoja posledic na gospodarstvo

Predlog zakona bo imel zaradi učinkovitejše regionalne politike ugodne posredne učinke na gospodarstvo. Računamo, da se bo zaradi osredotočenja na ključne regijske projekte, ki so pomembni za razvoj regij, povečal delež projektov, ki pomenijo neposredno javno podporo gospodarstvu (poslovne cone, podjetniški inkubatorji, regijske štipendijske in jamstvene sheme …).

Predlog zakona bo imel ugoden vpliv na podjetja z območij, ki zaidejo v razvojne težave in izkazujejo visoko brezposelnost. Predvideni so instrumenti za pomoč tem podjetjem po regionalni shemi državnih pomoči.

Predlog zakona bo imel ugoden vpliv na obmejna območja, ki izkazujejo primanjkljaj delovnih mest. Predvideva programe in ukrepe regionalne politike in drugih razvojnih politik na teh obmo čjih.

6.4. Presoja posledic na socialnem področju

Predlog zakona ne prinaša neposrednih posledic na socialnem področju, zaradi učinkovitejše regionalne politike pa bodo na njem doseženi ugodni posredni učinki.

6.5. Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja

Predlog zakona ne uvaja novih dokumentov razvojnega načrtovanja. Določa pa usklajenost regionalnih razvojnih programov z dokumenti razvojnega načrtovanja na državni ravni.

Predlog zakona določa tudi usklajenost strategije regionalnega razvoja Slovenije s strategijo razvoja Slovenije, državnim strateškim prostorskim aktom in drugimi strateškimi dokumenti.

6.6. Izvajanje sprejetega predpisa

Sprejeti zakon bo objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije in na spletnih straneh službe. Minister in drugi predstavniki službe bodo sodelovali pri njegovi predstaviti v medijih in drugih javnih predstavitvah.

Vsi strateški in izvedbeni dokumenti o regionalnem razvoju se spremljajo in vrednotijo skladno z Uredbo o dokumentih razvojnega načrtovanja in postopkih za pripravo predloga državnega proračuna (Uradni list RS, št. 54/10).

6.7. Druge pomembne okoliščine

/

II. BESEDILO ČLENOV

ZAKON O SPODBUJANJU SKLADNEGA REGIONALNEGA RAZVOJA

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen
(vsebina zakona)

S tem zakonom se določajo način medsebojnega usklajevanja države in občin pri načrtovanju regionalne politike in izvajanju nalog regionalnega razvoja, dejavnosti in pooblastilo za opravljanje razvojnih nalog v razvojni regiji ter programi regionalne politike.

2. člen
(načeli partnerstva in trajnostnega razvoja)

(1) Nosilci odločanja na vseh teritorialnih ravneh pri izvajanju tega zakona sodelujejo v skladu z načelom partnerstva.

(2) Občine, združenja gospodarstva in nevladne organizacije (v nadaljnjem besedilu: razvojni partnerji) se pri uresničevanju svojih razvojnih interesov povezujejo in skupaj sprejemajo odlo čitve v skladu z načelom trajnostnega, sonaravnega regionalnega razvoja.

3. člen
(izrazi)

Izrazi, uporabljeni v tem zakonu imajo naslednji pomen:
- »endogena regionalna politika« je skupek razvojnih dejavnosti, ki so usmerjene v uresni čevanje teritorialnih razvojnih ciljev in se izvajajo kot povezovanje notranjih razvojnih pobud razvojnih regij po načelu od spodaj navzgor,
- »indeks razvojne ogroženosti« je relativni kazalec razvitosti razvojne regije, izračunan na podlagi utežitve kazalcev razvitosti, ogroženosti in razvojnih možnosti,
- »območno razvojno partnerstvo« je pogodbeno, javno-zasebno interesno sodelovanje razvojnih partnerjev na nekem območju,
- »dogovor za razvoj regije« je dvostranski akt, s katerim se razvojna regija in država zavežeta za izvedbo regionalnega razvojnega programa tako, da določita ključne regijske in sektorske projekte za premagovanje razvojnih ovir in doseganje razvojne specializacije regije ter vire financiranja,
- »razvojna specializacija« je med razvojnimi partnerji dogovorjena primerjalna prednost razvojne regije pred drugimi razvojnimi regijami, upoštevajoč razvojne in prostorske potenciale ter globalne priložnosti,
- »razvojni potenciali« vključujejo finančni in fizični kapital v gospodarskem smislu ter okoljski in družbeni kapital. Slednji vključuje kategorije človeškega, socialnega in kulturnega kapitala,
- »regijska razvojna mreža« je oblika povezovanja ključnih razvojnih institucij za uresničevanje razvojnih prioritet regije, ob upoštevanju razvojne specializacije regije.

- »regijski projekt« temelji na regionalnem razvojnem programu, uresničuje razvojne prioritete razvojne regije in izkorišča njene razvojne potenciale. Od lokalnega projekta se regijski razlikuje po celovitem reševanju določene problematike v okviru razvojne regije in širšem razvojnem vplivu na razvojno regijo,
- »regionalna politika« je strukturna politika, ki obsega razvojne dejavnosti in programe za doseganje skladnega regionalnega razvoja in se izvaja z ukrepi endogene regionalne politike ter z usklajevanjem razvojnih politik, ki pomembno vplivajo na regionalni razvoj na podlagi teritorialnega razvojnega dialoga,
- »regionalna razvojna agencija« je pravna oseba zasebnega ali javnega prava, ki za programsko obdobje pridobi pooblastilo za opravljanje splošnih razvojnih nalog v razvojni regiji,
- »regionalni menedžer« je oseba, usposobljena za samostojno opravljanje najzahtevnejših razvojno pospeševalnih in usklajevalnih nalog regionalne politike v razvojni regiji.
- »regionalni razvojni program« je temeljni strateški in programski dokument na regionalni ravni,
- »sektorski projekt« je razvojni projekt, ki uresničuje program ministrstva za doseganje ciljev na področju dela ministrstva in ima tudi pomemben vpliv na uresničevanje razvojne prioritete v razvojni regiji.

4. člen
(naloge države in občin)

(1) Za načrtovanje regionalne politike in izvajanje nalog regionalnega razvoja so pristojne dr žava in občine.

(2) Občine ustanovijo razvojni svet razvojne regije, v katerem usklajujejo svoje razvojne interese ter uresničujejo naloge na področju regionalnega razvoja v razvojni regiji.

5. člen
(programsko obdobje in dokumenti regionalne politike)

(1) Programsko obdobje za izvajanje regionalne politike je enako obdobju vsakokratne finan čne perspektive Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU) kot je določeno s strategijo razvoja Slovenije in zakonodajo EU.

(2) Regionalna politika se načrtuje z naslednjimi medsebojno usklajenimi dokumenti:
- strategija razvoja Slovenije,
- državni strateški prostorski akt,
- strategija regionalnega razvoja Slovenije,
- program državnih razvojnih prioritet in investicij,
- programski dokumenti na mednarodni in državni ravni,
- regionalni in območni razvojni programi ter
- dogovori za razvoj regij.

6. člen
(razvojna regija)

(1) Temeljna funkcionalna teritorialna enota za načrtovanje regionalne politike in izvajanje nalog regionalnega razvoja je razvojna regija (v nadaljnjem besedilu: regija), ki jo v enovito zaključeno prostorsko celoto združujejo poselitveni, gospodarski, infrastrukturni in naravni

sistemi ter na kateri je mogoče zagotoviti interesno sodelovanje razvojnih partnerjev.

(2) Regija obsega občine, ki so vključene v teritorialno enoto NUTS 3 v okviru statistične teritorialne členitve Republike Slovenije, določene z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1888/2005 z dne 26. oktobra 2005 o spremembah Uredbe (ES) št. 1059/2003 o oblikovanju skupne klasifikacije statističnih teritorialnih enot (NUTS) zaradi pristopa Češke, Estonije, Cipra, Latvije, Litve, Madžarske, Malte, Slovenije in Slovaške k Evropski uniji (UL L, št. 309, z dne 25. 11. 2005, str. 1).

(3) Ne glede na prejšnji odstavek lahko pred začetkom novega programskega obdobja mejna občina v teritorialni enoti NUTS 3 prestopi v sosednjo regijo, če s tem soglaša večina občin, z večino prebivalstva, regije v katero občina prestopa.

II NAČRTOVANJE IN IZVAJANJE REGIONALNE POLITIKE NA DRŽAVNI RAVNI

7. člen
(strategija regionalnega razvoja Slovenije)

(1) Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) s strategijo regionalnega razvoja Slovenije za programsko obdobje določi usmeritve za pripravo regionalnih razvojnih programov in podrobnejše opredeli (z vidika spodbujanja skladnega regionalnega razvoja) cilje, programe in instrumente, določene s strategijo razvoja Slovenije, državnim strateškim prostorskim aktom in drugimi državnimi in mednarodnimi razvojnimi strateškimi dokumenti.

(2) Strategija regionalnega razvoja Slovenije je ena od podlag pri pripravi razvojnih programov ministrstev, programa državnih razvojnih prioritet in investicij, programskih dokumentov za EU, izvedbenih prostorskih aktov Republike Slovenije in državnega proračuna.

(3) Strategijo regionalnega razvoja Slovenije sprejme vlada po predhodni predstavitvi predloga v Državnem zboru Republike Slovenije najmanj dve leti pred začetkom programskega obdobja na predlog ministra, pristojnega za regionalni razvoj (v nadaljnjem besedilu: minister).

8. člen
(Svet za teritorialno usklajevanje razvojnih pobud)

(1) Vlada ustanovi Svet za teritorialno usklajevanje razvojnih pobud na ministrski ravni, ki ga vodi predsednik vlade.

(2) Svet za teritorialno usklajevanje razvojnih pobud usklajuje načrtovanje in izvajanje nalog z delovnih področij ministrstev, pomembnih za spodbujanje regionalnega razvoja, izvaja teritorialni razvojni dialog, usklajuje predloge dogovorov za razvoj posameznih regij in predlaga vladi odločitve iz njene pristojnosti.

(3) Administrativne in strokovne naloge za Svet za teritorialno usklajevanje razvojnih pobud zagotavlja Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko.

9. člen
(Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko)

Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (v nadaljnjem besedilu: služba) je pristojna za opravljanje naslednjih strokovnih in upravnih nalog na področju regionalnega razvoja:
- skrb za izvajanje tega zakona, uresničevanje strategije regionalnega razvoja Slovenije in zagotavljanje strokovne pomoči regionalnim razvojnim agencijam (v nadaljnjem besedilu: RRA),
- sodelovanje v teritorialnem razvojnem dialogu,
- opravljanje nalog upravljanja v okviru endogene regionalne politike in izvajanja programov spodbujanja skladnega regionalnega razvoja s svojega delovnega področja,
- podeljevanje pooblastil za izvajanje splošnih razvojnih nalog v regiji,
- zagotavljanje raziskovalnih podlag na področju regionalnega razvoja, programov izobra ževanja regionalnih menedžerjev in skrb za prenos dobrih praks,
- priprava predlogov odločitev, ki jih vlada sprejema za uresničevanje ustanoviteljskih pravic Republike Slovenije v Javnem skladu Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja,
- obdelava individualnih podatkov o državnih razvojnih spodbudah v regijah in vzpostavitev ter vzdrževanje informacijskega sistema za regionalni razvoj v okviru enotne evidence razvojnih politik vlade,
- opravljanje drugih nalog v skladu z zakonom in aktom vlade.

10. člen
(Javni sklad Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja)

(1) Javni sklad Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja (v nadaljnjem besedilu: sklad) lahko na podlagi pogodb z neposrednimi proračunskimi uporabniki dodeljuje in posreduje finančne spodbude iz njihove pristojnosti. Sklad dodeljuje in posreduje regionalne spodbude iz svojega namenskega premoženja in sredstev državnega proračuna po postopku, določenem s predpisi, ki urejajo dodeljevanje sredstev iz državnega proračuna. Proti sklepu sklada o finančni spodbudi je dovoljena pritožba. Pritožba ne zadrži izvršitve sklepa. O njej odloči minister s sklepom v 60 dneh od vložitve pritožbe.

(2) Sklad lahko vzpostavlja in izvaja regijske finančne sheme iz prve alineje drugega odstavka 18. člena tega zakona.

(3) Pri zagotavljanju začetnega kapitala in spodbujanju zasebnega vlaganja z lastniškim kapitalom lahko sklad vlaga kapitalske naložbe po postopku določenem v zakonu, ki ureja javne finance. Ne glede na določbe tretjega odstavka 32. člena Zakona o javnih skladih (Uradni list RS, št. 77/08 in 8/10-ZSKZ-B) lahko izpostavljenost sklada iz naslova vseh kapitalskih naložb v druge pravne osebe dosega 30 odstotkov kapitala sklada.

(4) Ne glede na določbe 15. člena Zakona o javnih skladih je predsednik nadzornega sveta sklada po svoji funkciji minister.

(5) Ne glede na določbe prvega odstavka 25. člena Zakona o javnih skladih lahko sklad izvaja nujne ukrepe iz 30. člena tega zakona kot odpis obveznosti in z drugimi instrumenti sklada v breme namenskega premoženja.

(6) Ne glede na določbe 37. člena Zakona o javnih skladih se za izvajanje svojega finančnega načrta sklad lahko zadolži do skupne višine dvakratnika vrednosti svojega namenskega premo ženja.

III. NAČRTOVANJE IN IZVAJANJE REGIONALNE POLITIKE NA RAVNI REGIJE

11. člen
(razvojni svet regije)

(1) Razvojni svet regije (v nadaljnjem besedilu: svet) je organ usklajevanja razvojnih pobud in razvojnih interesov v regiji.

(2) Svet ustanovijo občine v regiji z aktom o ustanovitvi, s katerim v skladu s tem zakonom dolo čijo seznam sodelujočih občin in sestavo ter način imenovanja ali volitev članov, naloge, organizacijo dela, predstavljanje in zastopanje ter zagotavljanje pogojev za delo sveta.

(3) Svet je ustanovljen, ko akt o ustanovitvi sprejme 60 odstotkov občinskih svetov občin z ve čino prebivalstva regije.

(4) Z aktom o ustanovitvi se glede na število prebivalcev vseh občin v regiji določi število članov sveta, ki v regiji z manj kakor 100 000 prebivalcev ne more biti manjše od 20 in v regiji z več kakor 100 000 prebivalcev ne večje od 30 članov. S sestavo sveta je treba zagotoviti, da je 40 odstotkov članov predstavnikov občin, 30 odstotkov članov predstavnikov združenj gospodarstva in 30 odstotkov članov predstavnikov nevladnih organizacij s sedežem v regiji, pri čemer morajo biti vsa njena območja zastopana enakopravno. Predstavniki občin v svetu so lahko le voljeni občinski funkcionarji. Predstavnike nevladnih organizacij v svetu imenujejo nevladne organizacije.

(5) Svet se konstituira na prvi seji, na kateri je navzočih več kot polovica članov sveta.

(6) Člani sveta na prvi seji izmed sebe izvolijo predsednika, ki predstavlja in zastopa svet.

12. člen
(naloge in delo sveta)

(1) Svet ima predvsem naslednje naloge:
- na področju regionalnega razvoja sodeluje z regijami drugih držav,
- daje soglasja k pooblastilu za opravljanje splošnih razvojnih nalog, ki se v regiji opravljajo v javnem interesu,
- vodi in usmerja pripravo regionalnega razvojnega programa in ga sprejme,
- sprejema dogovore za razvoj regije,
- spremlja izvajanje regionalnega razvojnega programa in dogovorov za razvoj regije ter
- opravlja druge naloge v skladu s tem zakonom.

(2) Svet sprejema odločitve na seji z večino glasov navzočih članov. Svet veljavno odloča, če je na seji navzoča večina vseh članov sveta in večina članov sveta, predstavnikov občin.

(3) Na sejo sveta se vabi predstavnik službe, ki nima pravice glasovanja.

(4) Za pripravo predlogov odločitev v postopku priprave in izvajanja regionalnega razvojnega programa na prioritetnih področjih razvoja v regiji imenuje svet odbore, ki jih sestavljajo člani sveta, zunanji strokovnjaki, predstavniki ministrstev, državnih organov in drugih institucij, ki delujejo v regiji in so pomembne za njen razvoj. Odbore sveta vodijo regionalni menedžerji.

(5) Svet podrobneje uredi organizacijo svojega dela s poslovnikom. S poslovnikom se določi tudi način ugotavljanja in preprečevanja konfliktov interesov pri delu in pri odločanju sveta.

13. člen
(regionalni razvojni program)

(1) Z regionalnim razvojnim programom se uskladijo razvojni cilji v regiji ter določijo instrumenti in viri za njihovo uresničevanje.

(2) Regionalni razvojni program je sestavljen iz strateškega in programskega dela. Strateški del vsebuje analizo regionalnih razvojnih potencialov, opredelitev ključnih razvojnih ovir in prednosti regije, razvojne cilje in prioritete regije v programskem obdobju ter določitev razvojne specializacije regije. Programski del pa vsebuje programe za spodbujanje razvoja v regiji s časovnim in finančnim ovrednotenjem ter določi sistem spremljanja, vrednotenja in organiziranosti izvajanja regionalnega razvojnega programa.

(3) Regionalni razvojni program se pripravlja sočasno z izvedbenim dokumentom razvojnega načrtovanja na državni ravni in mora biti z njim usklajen.

(4) Regionalni razvojni program sprejme razvojni svet regije najpozneje decembra leta pred letom, v katerem se konča prejšnje programsko obdobje.

(5) Vlada z uredbo predpiše minimalno obvezno metodologijo priprave in izvedbe regionalnega razvojnega programa ter določi način spremljanja in vrednotenja učinkov.

14. člen
(razmerja do strateških prostorskih aktov)

Regionalni razvojni programi in dogovori za razvoj regij ter strateški in izvedbeni prostorski akti države morajo biti usklajeni.

15. člen
(dogovor za razvoj regije)

(1) Regionalni razvojni program se uresničuje z dogovori za razvoj regije, ki jih država in svet sklepata za obdobje, ki ga določi vlada z uredbo iz petega odstavka 13. člena tega zakona.

(2) Dogovor za razvoj regije vključuje regijske projekte in sektorske projekte. Sprejme ga svet

in potrdi vlada. Podpišeta ga predsednik sveta in minister.

(3) Dogovor za razvoj regije mora upoštevati usmeritve ter javnofinančne in časovne okvire za pripravo programskega proračuna države ter že sprejete proračune države in občin.

(4) Regijske in sektorske projekte iz podpisanega dogovora za razvoj regije uvrstijo pristojna ministrstva v načrt razvojnih programov državnega proračuna.

16. člen
(razvojno povezovanje regij)

(1) Regije se povezujejo za pripravo in izvajanje medregijskih projektov in skupnih razvojnih programov, ki imajo razvojni učinek na več regij in zahtevajo kritično maso razvojnih potencialov.

(2) Za projekte in programe iz prejšnjega odstavka se sprejme poseben dogovor za razvoj območja več regij za katerega se smiselno uporabljajo določbe 15. člena tega zakona.

17. člen
(območno razvojno partnerstvo)

(1) Območno razvojno partnerstvo se oblikuje na sklenjenem območju več občin v eni ali več regijah. Medsebojna razmerja med razvojnimi partnerji na območni ravni se določijo z dogovorom. Ta določi tristransko sestavo organov območnega razvojnega partnerstva.

(2) Območni razvojni program je sestavni del regionalnega razvojnega programa in se pripravlja sočasno.

(3) Območni razvojni program se uresničuje z dogovori za razvoj regije.

IV. dejavnosti in pooblastila za opravljanje RAZVOJNIH nalog v REGIJI

18. člen
(pooblastilo za splošne razvojne naloge na regionalni ravni)

Služba podeli z javnim razpisom za programsko obdobje pooblastilo za opravljanje naslednjih splošnih razvojnih nalog, ki se v regiji opravljajo v javnem interesu (v nadaljnjem besedilu: pooblastilo):

- priprava, usklajevanje, spremljanje in vrednotenje razvojnih programov in regijskih projektov v regiji,
- priprava dogovorov o razvoju regije,
- izvajanje in sodelovanje pri izvajanju postopkov javnih razpisov, javnih naročil in javno-zasebnega partnerstva za regijske projekte,
- usklajevanje dela odborov sveta in regijske razvojne mreže ter med regijo in območnimi razvojnimi partnerstvi,
- tehnična, strokovna in administrativna podpora delovanju sveta, odborov sveta in regijske razvojne mreže,

- obveščanje, splošno svetovanje, zajem projektnih idej, oblikovanje konzorcijev ter usmerjanje razvojnih partnerjev v regiji pri oblikovanju, prijavi na razpise in izvedbi regijskih projektov ,
- prenos znanja in dobrih praks regionalnega razvoja,
- pomoč pri izvajanju regijskih finančnih shem iz prvega odstavka 19. člena tega zakona, kadar jih izvaja sklad in
- organiziranje in usklajevanje drugih strokovnih, splošnih svetovalnih in razvojno-pospeševalnih nalog s področja regionalne politike.

19. člen
(druge razvojne naloge države, ki se na regionalni ravni opravljajo v javnem interesu)

(1) V regiji se opravljajo v javnem interesu tudi naslednje razvojne naloge države:
- regijske garancijske, mikro kreditne in druge podjetniške podporne sheme, ki se izvajajo na ravni celotne regije,
- promocija regije in investicij v regiji,
- regijske štipendijske sheme,
- dejavnosti lokalnih akcijskih skupin in ukrepi Leader v okviru programov razvoja podeželja ter
- izvajanje drugih regijskih dejavnosti, shem in projektov po odločitvi pristojnega ministrstva, in ob soglasju službe.

(2) Razvojne naloge države iz prejšnjega odstavka opravljajo po odločitvi pristojnega ministrstva RRA in z njimi pogodbeno povezane pravne osebe, ki imajo sedež in opravljajo dejavnost v regiji, so del regijske razvojne mreže in izpolnijo pogoje, ki jih določi pristojno ministrstvo.

20. člen
(pooblastilo)

(1) Služba objavi javni razpis za podelitev pooblastila za opravljanje splošnih razvojnih nalog na regionalni ravni iz 18. člena tega zakona najmanj eno leto pred iztekom prejšnjega programskega obdobja.

(2) Na javni razpis se lahko prijavi pravna oseba javnega ali zasebnega prava, ki izpolnjuje naslednje pogoje:
- ima razpršene ustanoviteljske deleže občin,
- je v večinski javni lasti, če gre za pravno osebo zasebnega prava,
- ima razpršene manjšinske zasebne deleže pri pravni osebi zasebnega prava,
- ima v družbeni pogodbi določilo o vlaganju dobička v osnovno dejavnost, če gre za osebo zasebnega prava,
- ima strokovno usposobljene kadre za opravljanje splošnih razvojnih nalog v regiji, od tega najmanj štiri regionalne menedžerje.
- predloži strategijo izvajanja splošnih razvojnih nalog v regiji,
- izkaže, da ima oblikovano regijsko razvojno mrežo,
- izkaže, da ima sklenjeno pogodbeno razmerje z območnimi razvojnimi institucijami o razdelitvi splošnih razvojnih nalog v regiji, če so v tej oblikovana območna razvojna partnerstva in če območne razvojne institucije po sklepu sveta izvajajo posamezne splošne

razvojne naloge v regiji,
- izkaže, da ima sklenjeno pogodbeno razmerje z drugimi razvojnimi institucijami o razdelitvi splošnih razvojnih nalog v regiji, če je takšna razdelitev določena s sklepom sveta.

(3) Pred podelitvijo pooblastila pridobi služba soglasje sveta.

(4) Kadar se, ob soglasju sveta več oseb javnega ali zasebnega prava poteguje za podelitev pooblastila za skupno opravljanje splošnih razvojnih nalog v regiji, lahko skupno izpolnijo pogoje iz drugega odstavka tega člena. Naziv RRA uporablja nosilna institucija, odločbe o podelitvi pooblastila pa izda služba vsem sodelujočim institucijam.

(5) Nadzor nad opravljanjem nalog, ki jih obsega pooblastilo, izvajata svet in služba. Služba opravlja nadzor nad izpolnjevanjem pogojev iz drugega odstavka tega člena.

(6) Če se v nadzornem postopku ugotovi, da RRA ne opravlja nalog, ki jih obsega pooblastilo, ali jih opravlja neustrezno ali da niso več izpolnjeni vsi pogoji za podelitev pooblastila, postavi služba nosilcu pooblastila rok za odpravo nepravilnosti in izpolnitev pogojev. Podeljeno pooblastilo se lahko tudi odvzame. Do izbire novega nosilca pooblastila po javnem razpisu lahko služba določi drugo pravno osebo v regiji, ki izpolnjuje pogoje iz četrte alineje drugega odstavka tega člena za opravljanje nujnih nalog iz 18. člena tega zakona.

(7) Minister s pravilnikom podrobneje določi postopek in pogoje dodelitve pooblastila, obvezne elemente pogodbe o opravljanju nalog, pogoje za opravljanje nalog regionalnega menedžerja ter merila in normative za financiranje splošnih razvojnih nalog v regiji.

21. člen
(financiranje razvojnih nalog v regiji)

(1) Naloge RRA iz 18. člena tega zakona se financirajo iz proračunov občin in državnega prora čuna. Sofinanciranje iz državnega proračuna se določi s pogodbo, ki jo za programsko obdobje skleneta služba in RRA na podlagi ocene vrednosti nalog za katere je RRA pooblaščena v vi šini do 60 odstotkov potrebnih sredstev. Plačilo po pogodbi se izvede glede na dejansko opravljeno delo.

(2) Osebe javnega in zasebnega prava, ki na podlagi sklepa sveta opravljajo posamezne splo šne razvojne naloge iz 18. člena tega zakona, so sopodpisnice pogodbe iz prvega odstavka tega člena.

(3) Financiranje izvajanja razvojnih nalog države iz 19. člena tega zakona se določi s pogodbo med izvajalcem in ministrstvom, pristojnim za razvojno nalogo, glede na dejansko opravljeno delo kot odstotek od sredstev za izvajanje instrumenta ali programa.

V. UKREPI ENDOGENE REGIONALNE POLITIKE

1. VRSTE UKREPOV

22. člen
(ukrepi endogene regionalne politike)

Ukrepi endogene regionalne politike so:
- sofinanciranje regijskih projektov v skladu z dogovori za razvoj regij,
- dodatni ukrepi za obmejna problemska območja,
- dodatni začasni ukrepi razvojne podpore za problemska območja z visoko brezposelnostjo,
- prenos državnega premoženja v razvojne namene,
- nujni ukrepi regionalne politike,
- drugi ukrepi, ki se določijo z zakonom, državnim proračunom ter poslovnim in finančnim na črtom sklada.

23. člen
(uredba o izvajanju ukrepov endogene regionalne politike)

Vlada z uredbo predpiše podrobnejše pogoje, merila in postopke za izvajanje ukrepov endogene regionalne politike iz šestega odstavka 24. člena, prvega, drugega in osmega odstavka 26. člena, drugega odstavka 29. člena in drugega odstavka 31. člena.

2. DOGOVOR ZA RAZVOJ REGIJE

24. člen
(sofinanciranje regijskih projektov v skladu z dogovori za razvoj regij)

(1) Sredstva za sofinanciranje regijskih projektov v skladu z dogovori za razvoj regij, se zagotovijo z državnim proračunom v skladu z javno finančnimi zmožnostmi in dogovorjenimi prioritetami v finančnem načrtu službe. Okvirno se razmerje med obsegom sektorskih in regijskih projektov določi v programu državnih razvojnih prioritet in investicij in operativnih programih kohezijske politike EU.

(2) Pri zagotavljanju sredstev za sofinanciranje regijskih projektov v posamezni regiji se upo števata število prebivalstva in stopnja razvitosti regije.

(3) Minister določi s pravilnikom za programsko obdobje seznam regij, razvrščenih po stopnji razvitosti. Pri tem razvrščanju se uporablja indeks njihove razvojne ogroženosti.

(4) Pri pripravi dogovora za razvoj regij se upošteva načelo skladnega razvoja vseh območij v regiji.

(5) Če območje v regiji prejema razvojno pomoč po Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 (Uradni list RS, št. 87/09) ali Zakonu o popotresni obnovi objektov in spodbujanju razvoja v Posočju (Uradni list RS, št. 26/05), se vse finančne obveznosti države iz teh zakonov vključijo v dogovor o razvoju regije.

(6) Vlada podrobneje določi pogoje in merila ter postopek sofinanciranja regijskih projektov.

3. OBMEJNA PROBLEMSKA OBMOČJA

25. člen
(obmejna problemska območja)

(1) Obmejna problemska območja obsegajo obmejne občine in občine, ki neposredno mejijo na obmejne občine. Obmejne občine po tem zakonu so občine, v katerih več kakor 50 odstotkov prebivalcev živi v 10-kilometrskem obmejnem pasu in ki imajo primanjkljaj delovnih mest ter podpovprečno gostoto poselitve. Pri občinah, ki neposredno mejijo na obmejne občine, se kot merilo za vključitev v obmejna problemska območja upošteva odmaknjenost od ključnih prometnic ali visok delež površine vključene v območje Nature 2000. Vlada z uredbo natan čneje določi merila za določitev obmejnih problemskih območij in seznam občin, ki izpolnjujejo ta merila.

(2) Obmejna problemska območja so prednostna območja vseh razvojnih politik. Proračunski uporabniki upoštevajo obmejna problemska območja pri pripravi sektorskih programov in v razpisnih merilih javnih razpisov, ki jih izvajajo na območju cele države. Večji del finančnih sredstev namenijo za vlagatelje iz obmejnih problemskih območij ali določijo projektom iz teh območij dodatne točke pri izboru.

(3) V okviru finančnih načrtov službe in sklada se za obmejna problemska območja pripravijo posebni ukrepi in sheme državnih pomoči na področjih:
- priprave razvojnih projektov in krepitve razvojnega menedžmenta ter
- ustvarjanja novih delovnih mest s spodbujanjem investicij podjetij.

(4) V okviru politike razvoja podeželja se sredstva za izvajanje ukrepov za območja iz 1. odstavka tega člena dodelijo skladno z 12. členom Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS št. 45/08).

(5) Do regionalnih spodbud iz tega člena ni upravičeno obmejno problemsko območje, ki prejema razvojno pomoč po Zakonu o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 ali Zakonu o popotresni obnovi objektov in spodbujanju razvoja v Posočju, če določa enake regionalne spodbude.

4. PROBLEMSKA OBMOČJA Z VISOKO BREZPOSELNOSTJO

26. člen
(dodatni začasni ukrepi razvojne podpore za problemska območja z visoko brezposelnostjo)

(1) Ne glede na 24. in 25. člen tega zakona lahko vlada sprejme dodatne začasne ukrepe razvojne podpore (v nadaljnjem besedilu: dodatni ukrepi) za problemsko območje z visoko brezposelnostjo, na katerem se zaradi notranjih strukturnih problemov ali zunanjih vplivov gospodarske razmere tako poslabšajo, da stopnja registrirane brezposelnosti doseže kritično mejo, ki jo določi vlada z uredbo. Doseganje kritične meje ugotavlja služba na ravni upravnih enot.

(2) Vlada sprejme dodatne ukrepe kadar z ukrepi razvojnih politik ni mogoče izboljšati gospodarskih razmer. Vlada sočasno s sprejemom dodatnih ukrepov določi obdobje in problemsko območje za njihovo izvajanje, na katerem mora živeti zadostno število prebivalcev. Merila za zadostno število prebivalcev določi vlada z uredbo. Kot problemsko, se praviloma določi območje, na katerem je že organizirano območno razvojno partnerstvo ali druga oblika

teritorialne organiziranosti razvojnih partnerjev.

(3) Problemska območja z visoko brezposelnostjo so prednostna območja vseh razvojnih politik. Proračunski uporabniki pri pripravi sektorskih programov in v razpisnih merilih javnih razpisov, ki se izvajajo na območju cele države, upoštevajo problemska območja z visoko brezposelnostjo in namenijo večji del finančnih sredstev za vlagatelje iz teh območij ali na javnih razpisih določijo projektom iz teh območij dodatne točke pri izboru.

(4) V okviru kohezijske politike se prednostna obravnava zagotavlja s strani organov upravljanja operativnih programov z neposredno potrditvijo projektov in s posebnimi merili v javnih razpisih za izbor projektov iz problemskih območij z visoko brezposelnostjo, v skladu s pravili kohezijske politike. Za izvedbo projektov so odgovorna pristojna ministrstva.

(5) V okviru politike razvoja podeželja se dodeljujejo sredstva za izvajanje dodatnih ukrepov iz prvega odstavka tega člena skladno z 12. členom Zakona o kmetijstvu.

(6) Za problemsko območje z visoko brezposelnostjo se v okviru dodatnih ukrepov pripravi program spodbujanja konkurenčnosti, ki se financira iz posebne proračunske postavke službe. Za pripravo in izvedbo programa spodbujanja konkurenčnosti je odgovorna služba. Instrumente programa spodbujanja konkurenčnosti izvajajo območne razvojne institucije, RRA in služba, skladno s programom spodbujanja konkurenčnosti.

(7) Do dodatnih ukrepov ni upravičeno problemsko območje z visoko brezposelnostjo, ki prejema razvojno pomoč po Zakonu o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 ali Zakonu o popotresni obnovi objektov in spodbujanju razvoja v Posočju.

(8) Vlada podrobneje določi pogoje in merila ter postopek financiranja dodatnih ukrepov za problemska območja z visoko brezposelnostjo.

27. člen
(spodbude za zaposlovanje na problemskih območjih z visoko brezposelnostjo)

(1) Spodbudo za zaposlovanje lahko uveljavlja zavezanec po Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 117/06, 56/08, 76/08 in 05/09), ki ima sedež in dejansko ekonomsko aktivnost na tem sedežu v problemskem območju z visoko brezposelnostjo in zavezanec po Zakonu o dohodnini (Uradni list RS; št. 117/06, 10/08, 78/08, 125/08 in 20/09), ki dosega dohodek iz dejavnosti in ima sedež ali, v primerih ko opravlja dejavnost, za katero ne obstaja registrski organ ali druga predpisana evidenca, stalno ali začasno prebivališče v problemskem območju z visoko brezposelnostjo ter tam dejansko opravlja ekonomsko aktivnost, ki najmanj za dve leti zaposli prikrajšanega delavca, kot ga opredeljuje Uredba Komisije (ES) št. 800/2008 z dne 6. avgusta 2008 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za zdru žljive s skupnim trgom z uporabo členov 87. in 88. Pogodbe (Uredba o splošnih skupinskih izjemah) (UL L št. 214 z dne 9.8.2008, str. 3), v problemskem območju z visoko brezposelnostjo.

(2) Delodajalcu iz prejšnjega odstavka, ki zaposli delavca iz prejšnjega odstavka, se za tega delavca, za obdobje dveh let, povrnejo plačani prispevki delodajalca za socialno varnost iz proračuna Republike Slovenije. Zaposlitev mora trajati najmanj dve leti.

(3) Zavezanec je upravičen do spodbude za zaposlovanje pod pogoji, opredeljenimi v Uredbi Komisije (ES) št. 800/2008 z dne 6. avgusta 2008 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive s skupnim trgom z uporabo členov 87. in 88. Pogodbe (Uredba o splošnih skupinskih izjemah) (UL L št. 214 z dne 9.8.2008, str. 3). Ta odstavek se ne uporablja za zavezanca, kateremu se davčna osnova ugotavlja v skladu s tretjim, četrtim, šestim in sedmim odstavkom 48. člena Zakona o dohodnini.

(4) Povračilo iz drugega odstavka tega člena ni združljivo s subvencijo za zaposlitev, dodeljeno delodajalcu za namene spodbujanja zaposlovanja v okviru izvajanja ukrepov aktivne politike zaposlovanja za to osebo.

(5) Spodbuda za zaposlovanje iz drugega odstavka tega člena se lahko sešteva z eventualnimi drugimi pomočmi za namen spodbujanja zaposlovanja, vendar skupna vsota ne sme preseči najvišje dovoljene pomoči po pravilih državnih pomoči.

(6) Do pomoči po tem členu, skladno z Uredbo Komisije (ES) št. 800/2008 z dne 6. avgusta 2008 (Uradni list ES, L 214/08), niso upravičeni delodajalci iz dejavnosti v sektorju premogovništva in družbe v težavah kot jih opredeljuje Zakon o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (Uradni list RS, št. 110/, 91/05, 31/07) in Uredba Komisije (ES) št. 800/2008 z dne 6. avgusta 2008 (Uradni list ES, L 214/08).

28. člen
(uredba)

Vlada z uredbo podrobneje določi kriterije in pogoje za dodeljevanje državnih pomoči ter način uveljavljanja ugodnosti iz 27. člena tega zakona.

5. DRUGI UKREPI ENDOGENE REGIONALNE POLITIKE

29. člen
(prenos državnega premoženja v razvojne namene)

(1) Ne glede na določbe zakona, ki ureja stvarno premoženje države, pokrajin in občin se lahko premičnine in nepremičnine (v nadaljnjem besedilu: premoženje) s sklepom vlade brezplačno prenese v last ali upravljanje občinam in javnim skladom z namenom razvojnega aktiviranja tega premoženja.

(2) Podrobnejše pogoje, merila in postopek za brezplačni prenos premoženja države iz prejšnjega odstavka tega člena določi vlada z uredbo.

30. člen
(nujni ukrepi regionalne politike)

(1) Občinam, podjetjem in posameznikom se lahko dodeli regionalna spodbuda kot nujni ukrep regionalne politike v posebnih nepredvidljivih okoliščinah, do katerih pride zaradi:

- invalidnosti, daljše bolezni, ali smrti nosilca dejavnosti, če je prejemnik spodbude posameznik,
- socialne ogroženosti prejemnika spodbude in članov njegove družine, če je prejemnik spodbude posameznik; socialna ogroženost se ugotavlja v skladu s predpisi, ki urejajo kriterije za odpis davčnih obveznosti,
- posledic naravnih in drugih nesreč ali izrednih dogodkov, ki jih ni bilo mogoče preprečiti in ki so nastale brez krivde prejemnika spodbude ter zaradi katerih je bila povzročena ali grozi hujša gospodarska škoda ali je začasno oteženo poslovanje ali pomembno zmanjšana vrednosti osnovnih sredstev in
- izjemno negativnega delovanja trga, ki je prizadel širše geografsko območje ali panogo v kateri opravlja dejavnost prejemnik spodbude.

(2) Nujne ukrepe regionalne politike, ki jih izvaja sklad, predlaga direktor in sprejme vlada.
(3) Podatki, ki jih proračunski uporabnik potrebuje za izvajanje nujnih ukrepov regionalne politike na podlagi druge alineje prejšnjega odstavka se zbirajo neposredno od posameznika in brezplačno ter avtomatsko iz uradnih zbirk, ki jih v Republiki Sloveniji vodijo za to pooblaščeni organi in organizacije, ter od upravljavcev zbirk osebnih in davčnih podatkov.

(4) Nujni ukrepi regionalne politike iz tega člena se izvajajo po postopku za dodeljevanje regionalnih državnih pomoči za tekoče poslovanje podjetij, ki ga določi vlada z uredbo iz 31. člena tega zakona.

VI REGIONALNE DRŽAVNE POMOČI

31. člen
(regionalne državne pomoči)

Kadar imajo ukrepi regionalne politike značaj državnih pomoči, se dodeljujejo v skladu s predpisi, ki urejajo dodeljevanje državnih pomoči. Vlada z uredbo določi merila in pogoje za dodeljevanje regionalnih državnih pomoči, upoštevaje določila politike te pomoči v EU.

VII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

32. člen
(konstituiranje sveta in opravljanje njegovih nalog v prehodnem obdobju)

(1) Občine ustanovijo svet najpozneje v enem letu po začetku veljavnosti tega zakona.

(2) Konstitutivna seja sveta se skliče, ko je izpolnjen pogoj iz tretjega odstavka 11. člena tega zakona.

(3) Do konstituiranja sveta opravljata njegove naloge svet regije in regionalni razvojni svet, ki sta na dan uveljavitve tega zakona vpisana v evidenci pri službi.

(4) Prvo, konstitutivno sejo sveta skliče, in jo vodi do imenovanja predsednika sveta, dosedanji predsednik sveta regije.

(5) Strokovne in administrativne naloge za sklic in izvedbo konstitutivne seje sveta, vključno s pripravo akta o njegovi ustanovitvi in poslovnika o njegovem delu opravi subjekt spodbujanja razvoja na regionalni ravni, ki je na dan uveljavitve tega zakona vpisan v evidenci pri službi.

(6) Po konstituiranju sveta prenehata z delom svet regije in regionalni razvojni svet.

33. člen
(veljavnost regionalnih razvojnih programov v prehodnem obdobju)

(1) Regionalni razvojni programi, ki so bili sprejeti pred uveljavitvijo tega zakona, ostanejo v veljavi do izteka obdobja za katerega so bili sprejeti.

(2) Izvedbeni načrti regionalnih razvojnih programov, ki so bili sprejeti pred uveljavitvijo tega zakona, ostanejo v veljavi do njihove nadomestitve z dogovori za razvoj regij.

34. člen
(delovanje RRA v prehodnem obdobju)

Subjekt spodbujanja razvoja na regionalni ravni, ki je na dan uveljavitve tega zakona vpisan v evidenco subjektov pri službi nadaljuje z opravljanjem splošnih razvojnih nalog v regiji do kon čanega postopka podelitve pooblastila.

35. člen
(financiranje programa ukrepov do zagotovitve sredstev v državnem proračunu)

Do zagotovitve sredstev v državnem proračunu se v skladu z 42. členom Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 56/02-ZJU, 110/02-ZDT-B, 127/06-ZJZP, 14/07-ZSPDPO, 109/08 in 49/09) priprava in izvajanje programa konkurenčnosti iz šestega odstavka 26. člena tega zakona financira iz splošne proračunske rezervacije.

36. člen
(prenosi lastniških deležev in terjatev Republike Slovenije na sklad)

(1) Lastniški deleži Republike Slovenije v subjektih spodbujanja razvoja na regionalni ravni, ki so na dan uveljavitve tega zakona vpisani v evidenco subjektov pri službi se v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona prenesejo na sklad.

(2) Terjatve Republike Slovenije do regionalnih razvojnih agencij iz naslova dolgoročnih vlog v regijskih garancijskih shemah se v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona prenesejo na sklad.

(3) Lastniški delež Republike Slovenije v Družbi za spodbujanje razvoja Triglavskega narodnega parka d.d. se v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona prenese na sklad.

37. člen
(razmerje do posebnih razvojnih zakonov)

Ukrepi razvojne podpore iz Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 (Uradni list RS, št. 87/09) se štejejo za dogovor o razvoju Pomurske regije v obdobju 2010-2015.

38. člen
(roki za uskladitev in izdajo podzakonskih predpisov)

(1) Vlada najpozneje v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona uskladi s tem zakonom:
- Odlok o ustanovitvi in delovnih področjih Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (Uradni list RS, št. 7/05 in 122/05),
- ustanovitveni akt Javnega sklada Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj pode želja in
- splošne pogoje poslovanja Javnega sklada Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja.

(2) Vlada najpozneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona sprejme uredbe iz petega odstavka 13. člena, 23. člena, prvega odstavka 25. člena in 28. člena tega zakona.

(3) Minister najpozneje v dveh mesecih po uveljavitvi tega zakona izda pravilnik iz sedmega odstavka 20. člena tega zakona.

(4) Minister najpozneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona izda pravilnik iz tretjega odstavka 24. člena tega zakona.

39. člen
(prenehanje veljavnosti predpisov)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS, št. 93/05 in 127/06-ZJZP).

(2) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati naslednji podzakonski predpisi:
- Uredba o dodeljevanju regionalnih spodbud (Uradni list RS, št. 113/09 in 37/10),
- Uredba o regionalnih razvojnih programih (Uradni list RS, št. 31/06),
- Sklep o razvrstitvi razvojnih regij po stopnji razvitosti za programsko obdobje 2007 - 2013 (Uradni list RS, št. 23/06),
- Sklep o ustanovitvi, sestavi, organizaciji in nalogah sveta za strukturno politiko (Uradni list RS, št. 59/00, 17/01, 13/03, 39/05 in 43/06) ter
- Pravilnik o subjektih spodbujanja razvoja na regionalni ravni (Uradni list RS, št. 103/06 in 14/07).

(3) Podzakonski predpisi iz prejšnjega odstavka se uporabljajo do izdaje novih podzakonskih predpisov, če niso v nasprotju s tem zakonom.

(4) Z dnem uveljavitve tega zakona še naprej velja Uredba o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči (Uradni list RS, št. 72/06, 70/07, 99/08 in 17/09), kot uredba iz 31. člena tega zakona.

40. člen
(uveljavitev zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. ……..
Ljubljana, dne ……..
EVA 2010-1536-0004

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Prvi člen določa vsebino predloga zakona: način medsebojnega usklajevanja države in občin pri načrtovanju regionalne politike in izvajanju nalog regionalnega razvoja, pa tudi dejavnosti in pooblastilo za opravljanje razvojnih nalog v razvojni regiji ter programe regionalne politike.

K 2. členu

Drugi člen določa dve temeljni načeli, ki se kažeta pri rešitvah v več členih zakona. Prvo je na čelo partnerstva, ki ga upoštevajo pri izvajanju zakona in pri svojih odločitvah razvojni partnerji (občine, združenja gospodarstva in nevladni sektor) na vseh teritorialnih ravneh.

Drugo je načelo trajnostnega, sonaravnega regionalnega razvoja, ki se prav tako nanaša na ravnanje in odločitve razvojnih partnerjev na vseh teritorialnih ravneh. Pri trajnostni, sonaravni regionalni politiki ne gre le za investicije v finančni ali fizični kapital v gospodarskem smislu, ampak tudi za vlaganja v okoljski in družbeni kapital razvojnih regij. Slednji vključuje kategorije človeškega, socialnega in kulturnega kapitala. Tudi pri konkurenčnosti razvojnih regij ne gre le za gospodarsko konkurenčnost na globalnem trgu, ampak še za učinkovitost glede kakovosti življenja in trajnostne rabe naravnih virov.

K 3. členu

Člen določa pomen izrazov, ki se večkrat uporabijo v zakonskem besedilu. Opredeljena je regionalna politika kot strukturna politika, ki obsega razvojne dejavnosti in programe za doseganje skladnega regionalnega razvoja in se izvaja z usklajevanjem razvojnih politik, ki pomembno vplivajo na regionalni razvoj na podlagi teritorialnega razvojnega dialoga ter vklju čuje endogeno regionalno politiko.

»Indeks razvojne ogroženosti« je opredeljen kot relativni kazalec razvitosti razvojne regije, izra čunan na podlagi utežitve kazalcev razvitosti, ogroženosti in razvojnih možnosti.

Območno razvojno partnerstvo je pogodbeno, javno-zasebno interesno sodelovanje razvojnih partnerjev na nekem območju.

Opredelitev pojma razvojne specializacije razvojne regije izhaja iz dogovora med razvojnimi partnerji. Ti se med pripravo regionalnega razvojnega programa dogovorijo za primerjalne prednosti razvojne regije pred drugimi razvojnimi regijami, upoštevajoč njene razvojne potenciale in globalne priložnosti. Primerjalna prednost je lahko le ena ali pa jih je več. Načelno je mogoča ugotovitev, da razvojne regije ni mogoče razvojno specializirati oziroma je specializacija razvidna šele na širšem območju več razvojnih regij. Razvojni potenciali razvojne regije vključujejo finančni in fizični kapital v gospodarskem smislu ter okoljski in družbeni kapital. Slednji vključuje kategorije človeškega, socialnega in kulturnega kapitala.

Regionalni razvojni program se uresničuje z dogovori za razvoj regije. Gre torej za dvostranski akt, s katerim se razvojna regija in država zavežeta za izvedbo regionalnega razvojnega programa tako, da določita ključne regijske in sektorske projekte za odstranitev razvojnih ovir in doseganje razvojne specializacije regije ter vire financiranja,

Regijski projekt je v predlogu zakona predstavljen kot projekt, ki temelji na regionalnem razvojnem programu, uresničuje razvojne prioritete razvojne regije in izkorišča njene razvojne potenciale. Od lokalnega projekta se regijski razlikuje po celovitem reševanju določene problematike v okviru razvojne regije in širšem razvojnem vplivu na razvojno regijo.

Sektorski projekt je razvojni projekt, ki uresničuje program ministrstva za doseganje ciljev na področju dela ministrstva in ima tudi pomemben vpliv na uresničevanje razvojne prioritete v razvojni regiji.

Regijska razvojna mreža je opredeljena kot oblika povezovanja ključnih razvojnih institucij za uresničevanje razvojnih prioritet regije, ob upoštevanju razvojne specializacije regije.

K 4. členu

Pristojnosti obsegajo odgovornosti in pooblastila. Za načrtovanje in izvajanje regionalne politike so pristojni država in občine. Vmesna teritorialna raven razvojne regije v Sloveniji še ni vzpostavljena kot druga raven lokalne samouprave. Nima torej izvoljenih predstavnikov in predstavniških teles, ki bi bili lahko nosilci izvirnih pristojnosti na področju regionalne politike.

Vlada izvaja državne pristojnosti za načrtovanje in izvajanje regionalne politike. Vladne pristojnosti uresničujejo ministrstva in Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko.

Občine pa usklajujejo svoje razvojne interese ter uresničujejo pristojnost za načrtovanje in izvajanje regionalne politike v razvojni regiji tako, da ustanovijo razvojni svet regije.

K 5. členu

Člen določa programsko obdobje za izvajanje regionalne politike, ki je enako obdobju vsakokratne finančne perspektive EU.

Regionalna politika izhaja iz medsebojno usklajenih dokumentov: strategije razvoja Slovenije, državnega strateškega prostorskega akta, strategije regionalnega razvoja Slovenije, programa državnih razvojnih prioritet in investicij, programskih dokumentov na mednarodni in državni ravni, regionalnih in območnih razvojnih programov ter dogovorov za razvoj regij.

K 6. členu

Šesti člen določa razvojno regijo kot temeljno funkcionalno teritorialno enoto za načrtovanje regionalne politike in izvajanje nalog regionalnega razvoja, ki jo v enovito zaključeno prostorsko celoto združujejo poselitveni, gospodarski, infrastrukturni in naravni sistemi ter na kateri je mogoče zagotoviti interesno sodelovanje razvojnih partnerjev.

Določena je enako kot teritorialna enota NUTS 3 v okviru statistične teritorialne členitve Republike Slovenije, določene z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o oblikovanju skupne klasifikacije statističnih teritorialnih enot (NUTS).
Po statističničlenitvi NUTS je v Sloveniji 12 razvojnih regij:

1. Pomurska,
2. Notranjsko-kraška,
3. Podravska,
4. Spodnjeposavska,
5. Zasavska,
6. Koroška,
7. Jugovzhodna Slovenija,
8. Goriška,
9. Savinjska,
10. Gorenjska,
11. Obalno-kraška in
12. Osrednjeslovenska.

Mejna občina se lahko odloči, da prestopi v sosednjo razvojno regijo pod pogojem, da se s tem strinja večina občin z večino prebivalstva regije v katero občina prestopa. Ker ne gre za politi čno ali upravno razdelitev ampak za interesno razvojno povezovanje in sodelovanje, je smiselno občinam dopustiti določeno prilagodljivost. Možnost izbire pri interesnem povezovanju s sosednjimi občinami pa je tudi eden od načinov uresničevanja pristojnosti občin na področju regionalne politike.

Člen določa, da se razvojna regija v programskem obdobju ne spreminja. Sprememba je mo žna pred začetkom novega programskega obdobja.

K 7. členu

Strategija regionalnega razvoja Slovenije je temeljni strateški dokument regionalne politike na državni ravni. V njej se določijo usmeritve za pripravo regionalnih razvojnih programov ter podrobneje določijo cilji, programi in instrumenti regionalne politike. Strategijo sprejme vlada po predhodni predstavitvi predloga v Državnem zboru RS najmanj dve leti pred začetkom programskega obdobja. S tem dokumentom država podrobnejše opredeli svoja pričakovanja in namere, ki izhajajo iz državnih strateških dokumentov in vplivajo na regionalni razvoj.

Iz načela hierarhije planskih aktov izhaja, da je Strategija regionalnega razvoja Slovenije podrejen dokument Strategiji razvoja Slovenije in mora upoštevati njene usmeritve. Ko je enkrat sprejeta, pa je Strategija regionalnega razvoja Slovenije ena od podlag pri pripravi razvojnih programov ministrstev, programa državnih razvojnih prioritet in investicij, programskih dokumentov za EU, izvedbenih prostorskih aktov Republike Slovenije in državnega proračuna.

K 8. členu

Člen določa, da vlada ustanovi Svet za teritorialno usklajevanje razvojnih pobud na ministrski ravni. Vodi ga predsednik vlade. Namenjen je teritorialnemu usklajevanju razvojnih pobud in izvajanju teritorialnega razvojnega dialoga. Usklajuje predloge dogovorov za razvoj posameznih razvojnih regij in predlaga vladi druge odločitve iz njene pristojnosti. Administrativne in strokovne naloge za teritorialno usklajevanje razvojnih pobud zagotavlja Slu žba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko.

Gre za sistemsko prilagoditev obstoječe Medresorske komisije za usklajevanje ukrepov razvojne podpore v Pomurski razvojni regiji in Pokolpju, ki pa je sestavljena iz državnih

uradnikov na ravni direktorja direktorata in jo vodi državni sekretar v kabinetu predsednika vlade. Delovanje te komisije je bilo ocenjeno kot dober način za zagotavljanje medresorske usklajenosti razvojnih pobud in vodenje teritorialnega razvojnega dialoga, ki pa ga je smiselno nadgraditi s politično dimenzijo (članstvo ministrov) in vodenjem s strani predsedika vlade. S tem se na področju razvojne politike uveljavlja nov koncept večnivojskega teritorialnega upravljanja.

K 9. členu

Naloge Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko po tem zakonu so naslednje:
- skrb za izvajanje predloga zakona, uresničevanje strategije regionalnega razvoja Slovenije in zagotavljanje strokovne pomoči regionalnim razvojnim agencijam,
- sodelovanje v teritorialnem razvojnem dialogu,
- opravljanje nalog upravljanja v okviru endogene regionalne politike in izvajanja programov spodbujanja skladnega regionalnega razvoja s svojega delovnega področja,
- podeljevanje pooblastil za izvajanje splošnih razvojnih nalog v regiji,
- zagotavljanje raziskovalnih podlag na področju regionalnega razvoja, programov izobra ževanja regionalnih menedžerjev in skrb za prenos dobrih praks,
- priprava predlogov odločitev, ki jih vlada sprejema za uresničevanje ustanoviteljskih pravic Republike Slovenije v Javnem skladu Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja,
- obdelava individualnih podatkov o državnih razvojnih spodbudah v razvojnih regijah in vzpostavitev ter vzdrževanje informacijskega sistema za regionalni razvoj v okviru enotne evidence razvojnih politik vlade,
- opravljanje drugih nalog v skladu z zakonom in aktom vlade.

K 10. členu

Javni sklad RS za regionalni razvoj in razvoj podeželja (skrajšano ime Slovenski regionalni razvojni sklad) je finančni sklad, ki deluje v skladu z Zakonom o javnih skladih in Zakonom o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. SVLR dodeljuje nepovratne spodbude, sklad pa te projekte spremlja z ugodnimi posojili ter časovno premošča in zaključuje finančne konstrukcije. Sklad lahko vzpostavlja in izvaja regijske finančne sheme in spodbuja javno-zasebno partnerstvo. Zakon uvaja nekatere izjeme glede na sistemski Zakon o javnih skladih, in sicer možnost višjega obsega zadolževanja, imenovanje ministra, pristojnega za regionalni razvoj, za predsednika nadzornega sveta sklada ter možnost izvajanja nujnih ukrepov regionalne politike tudi v breme sredstev sklada.

K 11. členu

Razvojni svet regije je v predlogu zakona določen kot organ usklajevanja razvojnih pobud in razvojnih interesov v razvojni regiji.

Razvojni svet regije ustanovijo občine v razvojni regiji za programsko obdobje z aktom o ustanovitvi najpozneje v enem letu po začetku veljavnosti zakona. V aktu o ustanovitvi določijo seznam sodelujočih občin, sestavo sveta in način imenovanja oziroma volitev članov sveta, naloge sveta, organizacijo dela sveta, predstavljanje in zastopanje sveta ter zagotavljanje pogojev za delo sveta. Sedanji Svet regije in Regionalni razvojni svet se torej združita v nov

Razvojni svet regije.

Ustanovitveni akt sveta se sprejema na občinskih svetih. Svet je ustanovljen, ko akt o ustanovitvi sprejme 60 odstotkov občinskih svetov občin z večino prebivalstva razvojne regije.

Z aktom o ustanovitvi se glede na število prebivalcev vseh občin v razvojni regiji določi število članov sveta, ki v razvojni regiji z manj kot 100 000 prebivalcev ne more biti manjše od 20 in v razvojni regiji z več kot 100 000 prebivalcev ne večje od 30 članov. S sestavo sveta je treba zagotoviti, da je 40 odstotkov članov predstavnikov občin, 30 odstotkov članov predstavnikov združenj gospodarstva in 30 odstotkov članov predstavnikov nevladnega sektorja z območja razvojne regije, pri čemer morajo biti enakopravno zastopana območja znotraj razvojne regije. Predstavniki občin v svetu so lahko le voljeni občinski funkcionarji (župani in člani občinskih svetov).

Svet se konstituira na prvi seji, na kateri je navzočih več od polovice njegovih članov. Praviloma se na konstitutivni seji med člani sveta izvoli tudi njegov predsednik, ki predstavlja in zastopa svet.

K 12. členu

Dvanajsti člen določa te naloge razvojnega sveta regije:
- na področju regionalnega razvoja sodeluje z regijami drugih držav,
- daje soglasja k pooblastilu za opravljanje splošnih razvojnih nalog, ki se v regiji opravljajo v javnem interesu,
- vodi in usmerja pripravo regionalnega razvojnega programa in ga sprejme,
- sprejema dogovore za razvoj regije,
- spremlja izvajanje regionalnega razvojnega programa in dogovorov za razvoj regije ter
- opravlja druge naloge v skladu s tem zakonom.

Svet sprejema odločitve na seji z večino opredeljenih glasov navzočih članov. Veljavno lahko odloča, če je na seji navzoča večina vseh članov sveta in večina članov, predstavnikov občin. Na sejo se vabi predstavnik službe, ki pa nima pravice glasovanja.

Za pripravo predlogov odločitev imenuje svet na prioritetnih področjih razvoja v razvojni regiji odbore, ki jih sestavljajo člani sveta in zunanji strokovnjaki, predstavniki ministrstev, državnih organov in oseb javnega prava ter drugih institucij, ki delujejo v razvojni regiji in so pomembne za njen razvoj. Odbore sveta vodijo regionalni menedžerji. To so osebe, ki so sposobne samostojno opravljati najzahtevnejše razvojno-pospeševalne in usklajevalne naloge regionalne politike.

Podrobneje uredi svet svoje delo s poslovnikom, ki mora vključiti tudi določbe za ugotavljanje in preprečevanje konfliktov interesov pri delu ter odločanje sveta in njegovih organov.

K 13. členu

Regionalni razvojni program je temeljni strateški in programski dokument na regionalni ravni. Z njim se uskladijo razvojni cilji v regiji ter določijo instrumenti in viri za njihovo uresničevanje. Sestavljen je iz strateškega in programskega dela. Strateški del vsebuje analizo regionalnih razvojnih potencialov, opredelitev ključnih razvojnih ovir in prednosti regije, njene razvojne cilje

in prioritete regije v programskem obdobju ter opredelitev njene razvojne specializacije. Programski del pa vsebuje programe spodbujanja razvoja v regiji s časovnim in finančnim ovrednotenjem ter določa sistem spremljanja, vrednotenja in organiziranost izvajanja regionalnega razvojnega programa.

Regionalni razvojni program se pripravlja sočasno z izvedbenim dokumentom razvojnega na črtovanja na državni ravni in mora biti z njim usklajen. Sprejme ga razvojni svet regije najpozneje decembra v letu pred letom, v katerem se konča programsko obdobje.

Podrobneje določi vsebino regionalnega razvojnega programa in način njegovega izvajanja podzakonski predpis – uredba o regionalnih razvojnih programih.

Strateški del regionalnega razvojnega programa je osredotočen na ključne vsebine in razvojno specializacijo razvojne regije vendar pa je celovit dokument, ki zajema celoten razvoj razvojne regije. V programskem delu zajema vse regijsko pomembne projekte, ne glede na vir financiranja.

Regionalni razvojni program se pripravlja sočasno z izvedbenim dokumentom razvojnega na črtovanja na državni ravni in mora biti z njim usklajen. Sprejme ga razvojni svet regije najpozneje decembra leta pred letom, v katerem se konča programsko obdobje.

Podrobneje določi vsebino regionalnega razvojnega programa ter način njegovega izvajanja podzakonski predpis, uredba o regionalnih razvojnih programih.

K 14. členu

Člen določa usklajenost regionalnih razvojnih programov in dogovorov za razvoj regij ter strate ških in izvedbenih prostorskih aktov države.

K 15. členu

Dogovor za razvoj regije je dvostranski akt, s katerim se razvojna regija in država zavežeta za izvedbo ključnih regijskih in sektorskih projektov in vire njihovega financiranja. Petnajsti člen določa, da se regionalni razvojni program uresničuje z dogovori za razvoj regije, ki se sklepajo med državo in svetom za obdobje, ki ga določi vlada z uredbo.

Dogovor za razvoj regije vključuje regijske projekte in sektorske projekte, ki imajo pomemben vpliv na uresničevanje razvojnih prioritet razvojne regije. Regijski projekt je projekt, ki temelji na regionalnem razvojnem programu, uresničuje razvojne prioritete razvojne regije in izkorišča razvojne potenciale območja. Od lokalnega projekta se regijski projekt razlikuje po širšem razvojnem vplivu na razvojno regijo. Sektorski projekt je razvojni projekt, ki uresničuje program ministrstva za doseganje ciljev na področju dela ministrstva in ima tudi pomemben vpliv na uresničevanje razvojne prioritete v razvojni regiji.

Dogovor za razvoj regije sprejme njen razvojni svet in potrdi vlada. Podpišeta ga predsednik sveta in minister, pristojen za regionalni razvoj. Upoštevati se morajo usmeritve ter javnofinan čni in časovni okviri za pripravo programskega proračuna države, pa tudi že sprejeti proračuni države in občin. Regijski in sektorski projekti iz podpisanega dogovora za razvoj regije uvrstijo

ministrstva v načrt razvojnih programov državnega proračuna.

V dogovor za razvoj regije ne bodo vključeni vsi sektorski in regijski projekti, ki izhajajo iz regionalnega razvojnega programa ampak le tisti, ki so pomembni za državo in razvojno regijo. Predvidoma bodo to projekti, ki odstranjujejo ključne ovire za izkoriščanje regionalnih razvojnih potencialov in uresničujejo razvojno specializacijo razvojne regije. Razvojna regija bo uresni čevala svoj regionalni razvojni program tudi s kandidaturami na javnih razpisih in v okviru programov različnih razvojnih politik. Z uvrstitvijo v dogovor bo ključnim projektom zagotovljena prednost pri financiranju v okviru državnega proračuna.

K 16. členu

Šestnajsti člen določa, da se razvojne regije povezujejo za pripravo ter izvajanje medregijskih projektov in skupnih razvojnih programov, ki imajo razvojni učinek na več razvojnih regij in zahtevajo kritično maso razvojnih potencialov. Tako je odprta možnost za uspešnejše povezovanje sektorskih in regionalnih ciljev. Nekateri sektorji se namreč težko usklajujejo na ravni 12 razvojnih regij, ki so večkrat premajhne in preveč razdrobljene teritorialne enote za obravnavo nekaterih razvojnih problemov. Za takšne projekte in programe se sprejme poseben dogovor za razvoj območja več razvojnih regij.

K 17. členu

Območno razvojno partnerstvo se oblikuje na sklenjenem območju več občin v eni ali več razvojnih regijah. Medsebojna razmerja med partnerji na območni ravni se določijo z dogovorom. Območni razvojni program je sestavni del regionalnega. Pripravlja se sočasno in mora biti z njim usklajen. Uresničuje se na podlagi dogovora za razvoj regije. S to ureditvijo se območjem v razvojni regiji omogoča formalno izraziti lastne razvojne interese, toda izražajo jih prek regionalnih institucij. Tako je zagotovljeno, da bodo omiljeni pritiski za nadaljnje drobljenje območij 12 razvojnih regij.

K 18. členu

Člen določa pooblastilo za opravljanje splošnih razvojnih nalog v razvojni regiji, ki se podeli za programsko obdobje z javnim razpisom Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko.

Splošne razvojne naloge, ki se v razvojni regiji opravljajo v javnem interesu so:
- priprava, usklajevanje, spremljanje in vrednotenje razvojnih programov in regijskih projektov v razvojni regiji,
- priprava dogovorov o razvoju regije,
- izvajanje in sodelovanje pri izvajanju postopkov javnih razpisov, javnih naročil in javno-zasebnega partnerstva za regijske projekte, skladno z zakonodajo s področja javnih financ,
- usklajevanje dela odborov sveta in regijske razvojne mreže ter med razvojno regijo in obmo čnimi razvojnimi partnerstvi,
- tehnična, strokovna in administrativna podpora delovanju razvojnega sveta regije, odborov sveta in regijske razvojne mreže,
- obveščanje, splošno svetovanje, zajem projektnih idej, oblikovanje konzorcijev ter usmerjanje razvojnih partnerjev v razvojni regiji pri oblikovanju, prijavi na razpise in izvedbi

regijskih projektov,
- prenos znanja in dobrih praks regionalnega razvoja,
- pomoč pri izvajanju regijskih finančnih shem kadar jih izvaja Slovenski regionalno razvojni sklad in
- organiziranje in usklajevanje drugih strokovnih, splošnih svetovalnih in razvojno-pospe ševalnih nalog s področja regionalne politike.

K 19. členu

V javnem interesu se v razvojni regiji opravljajo tudi naslednje razvojne naloge države:
- regijske garancijske, mikro kreditne in druge podjetniške podporne sheme, ki se izvajajo na ravni celotne regije,
- promocija regije in investicij v regiji,
- regijske štipendijske sheme,
- dejavnosti lokalnih akcijskih skupin in ukrepi Leader v okviru programov razvoja podeželja ter
- izvajanje drugih regijskih dejavnosti, shem in projektov po odločitvi ministrstva, pristojnega za področje, v katerega projekt spada, in ob soglasju službe.

Naštete razvojne naloge države opravljajo po odločitvi pristojnega ministrstva RRA in z njimi pogodbeno povezane pravne osebe, ki imajo sedež in opravljajo dejavnost v regiji, so del regijske razvojne mreže in izpolnijo pogoje, ki jih določi pristojno ministrstvo.

K 20. členu

Člen ureja podelitev pooblastila. Služba objavi javni razpis najmanj eno leto pred iztekom programskega obdobja. Prvo pooblastilo se podeli za programsko obdobje po letu 2013.

Na javni razpis se lahko prijavi oseba javnega ali zasebnega prava, ki izpolni naslednje pogoje:
- ima razpršene ustanoviteljske deleže občin,
- je v večinski javni lasti, če gre za pravno osebo zasebnega prava,
- ima razpršen manjšinski zasebni delež pri pravni osebi zasebnega prava,
- ima v družbeni pogodbi določilo o vlaganju dobička v osnovno dejavnost, če gre za osebo zasebnega prava,
- ima strokovno usposobljene kadre za opravljanje splošnih razvojnih nalog v regiji, od tega najmanj štiri regionalne menedžerje.
- predloži strategijo izvajanja splošnih razvojnih nalog v regiji,
- izkaže, da ima oblikovano regijsko razvojno mrežo kot obliko povezovanja ključnih razvojnih institucij za uresničevanje razvojnih prioritet regije, ob upoštevanju razvojne specializacije regije.
- izkaže, da ima sklenjeno pogodbeno razmerje z območnimi razvojnimi institucijami o razdelitvi splošnih razvojnih nalog v regiji, če so v tej oblikovana območna razvojna partnerstva in če območne razvojne institucije po sklepu sveta izvajajo posamezne splošne razvojne naloge v regiji,
- izkaže, da ima sklenjeno pogodbeno razmerje z drugimi razvojnimi institucijami o razdelitvi splošnih razvojnih nalog v regiji, če je takšna razdelitev določena s sklepom sveta.

Pred podelitvijo pooblastila pridobi služba soglasje sveta.

Kadar izvaja po sklepu sveta splošne razvojne naloge v regiji več oseb javnega in/ali zasebnega prava, skupaj izpolnijo pogoje iz drugega odstavka tega člena. Naziv RRA uporablja le nosilna institucija, odločbe o podelitvi pooblastila pa izda služba vsem sodelujočim institucijam.

Nadzor nad opravljanjem nalog, ki jih obsega pooblastilo, izvajata svet in služba, ki opravlja nadzor nad izpolnjevanjem pogojev. Če se v nadzornem postopku ugotovi, da RRA ne opravlja nalog, ki jih obsega pooblastilo, ali jih opravlja neustrezno oziroma da niso zagotovljeni vsi pogoji za podelitev pooblastila, postavi služba nosilcu pooblastila rok za odpravo nepravilnosti in izpolnitev pogojev. Podeljeno pooblastilo se lahko tudi odvzame. Do izbire novega nosilca pooblastila po javnem razpisu lahko služba določi drugo pravno osebo v regiji, ki izpolnjuje pogoje glede kadrovske usposobljenosti za opravljanje nujnih nalog.

Minister s pravilnikom podrobneje določi postopek in pogoje dodelitve pooblastila, obvezne elemente pogodbe o opravljanju nalog, pogoje za opravljanje nalog regionalnega menedžerja ter merila in normative za financiranje splošnih razvojnih nalog v regiji.

K 21. členu

Splošne razvojne naloge, ki se opravljajo v regiji po javnem pooblastilu, se financirajo iz prora čunov občin in iz državnega proračuna s prenosom sredstev na podlagi pogodb, ki se sklenejo za programsko obdobje. Sofinanciranje iz državnega proračuna se določi v višini do 60 % potrebnih sredstev. Obseg tega sofinanciranja se v pogodbi določi na podlagi ocene vrednosti nalog, za katere je RRA pooblaščena. Območne razvojne institucije, ki na podlagi sklepa sveta opravljajo posamezne splošne razvojne naloge, so sopodpisnice pogodb.

Financiranje razvojnih nalog države se določi s pogodbo med izvajalcem konkretnega instrumenta oziroma programa in državno institucijo, pristojno za razvojne naloge države, glede na dejansko opravljeno delo kot odstotek od sredstev za izvajanje tega instrumenta oziroma programa.

K 22. členu

Predlog zakona določa naslednje ukrepe endogene regionalne politike:
- sofinanciranje regijskih projektov v skladu z dogovori za razvoj regij,
- dodatni ukrepi za obmejna problemska območja,
- dodatni začasni ukrepi za problemska območja z visoko brezposelnostjo,
- prenos državnega premoženja v razvojne namene,
- nujni ukrepi regionalne politike,
- drugi ukrepi, ki se določijo z zakonom, državnim proračunom ter poslovnim in finančnim na črtom sklada.

K 23. členu

Člen določa, da vlada z uredbo predpiše podrobnejše pogoje, merila in postopke za izvajanje programov endogene regionalne politike. Gre za podrobnejše določbe na teh področjih:
- pogoji in merila ter postopek sofinanciranja regijskih projektov na podlagi dogovorov za razvoj

regij,
- kritična meja za stopnjo registrirane brezposelnosti,
- kritična masa prebivalstva na problemskem območju,
- pogoji in merila ter postopek financiranja dodatnih začasnih ukrepov za problemska območja z visoko brezposelnostjo,
- podrobnejši pogoji, merila in postopek za brezplačni prenos premoženja države ter
- podrobnejši pogoji, merila in postopek za izvajanje nujnih ukrepov regionalne politike v breme državnega proračuna.

K 24. členu

Sredstva za sofinanciranje regijskih projektov, skladno s podpisanimi dogovori za razvoj regij, se zagotovijo z državnim proračunom v finančnem načrtu Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko v višini, ki zagotavlja ustrezno razmerje med obsegom sektorskih in regijskih projektov. To razmerje je indikativno in ga določi vlada v izvedbenem dokumentu razvojnega načrtovanja na državni ravni.

V zvezi s sedanjo regionalno politiko je finančno najobsežnejši t. i. program sofinanciranja regionalnih razvojnih programov, ki se izvaja s sredstvi kohezijske politike EU. Opredelitev je, da bo ta politika tudi v prihodnje razpolagala s sredstvi, s katerimi bo dopolnjevala programe sektorskih razvojnih politik (angl. *maching funds*). O izbiri projektov se pri teh programih odloča na regionalni ravni (upoštevaje merila z nacionalne ravni). Cilji so vezani na razvojne cilje obmo čja, ki so mu namenjeni. Regionalna raven, ki odloča o projektih, jih tudi sofinancira. Regionalna politika v tem delu poskrbi za finančno podporo projektov, ki so pripravljeni po na čelu »od spodaj navzgor« in so komplementarni projektom sektorjev, pripravljenim za območje celotne države. V sedanjem programskem obdobju regionalna politika v ta namen uporablja sredstva Evropskega sklada za regionalni razvoj na podlagi Operativnega programa za spodbujanje regionalnih razvojnih potencialov v obdobju 2007–2013. Od razpoložljivega zneska okoli 1,7 milijarde evrov sredstev EU je bilo s tem programom okoli 1,2 milijarde evrov razdeljenih med nacionalne sektorske politike, okoli 600 milijonov evrov pa med 12 razvojnih regij kot podpora za uresničevanje njihovih regionalnih razvojnih programov. Tudi po letu 2013 regionalna politika računa na sredstva kohezijske politike EU. Razdeljena bodo med razvojne regije, upoštevaje izvedbene programe kohezijske politike EU ter vrednosti indeksa razvojne ogroženosti (IRO) in število prebivalstva razvojne regije.

S pravilnikom o razvrstitvi razvojnih regij po stopnji razvitosti določi minister, pristojen za regionalni razvoj seznam razvojnih regij, razvrščenih po stopnji razvitosti. Pri tem razvrščanju se uporablja indeks razvojne ogroženosti.

Člen določa, da se pri pripravi dogovora za razvoj regij upošteva načelo skladnega razvoja vseh območij v regiji. S tem se želi usmeriti vse organe odločanja v zasledovanje ciljev skladnega regionalnega razvoja tudi znotraj regije in preprečevati t.i. »regijske centralizme«.

V primerih, ko neko območje v razvojni regiji ali razvojna regija v celoti prejema pomoč po posebnem razvojnem zakonu (zakon o ukrepih razvojne podpore Pomurski regiji v obdobju 2010-2015, zakon o popotresni obnovi in spodbujanju razvoja v Posočju) se vse finančne obveznosti države iz posebnega zakona vključijo v dogovor o razvoju regije. Na ta način je vzpostavljena določena povezava med sistemskim zakonom posebnimi razvojnimi zakoni in v največji možni meri preprečeno, da bi prišlo do podvajanj pri dodeljevanju regionalnih razvojnih

spodbud. Z vzpostavljeno povezavo je v določeni meri tudi v odpravljena neenakopravnost regij oziroma območij, ki nimajo posebnih razvojnih zakonov. Dogovor za razvoj regije po sistemskem zakonu ima enake finančne posledice kot določbe o ukrepih razvojne podpore po posebnih razvojnih zakonih. Računa se, da bo tudi na ta način odpravljena potreba po sprejemanju posebnih razvojnih zakonov, ki so nesistemska rešitev.
Z uredbo o izvajanju programov endogene regionalne politike vlada podrobneje določi pogoje in merila ter postopek sofinanciranja regijskih projektov.

K 25. členu

S ciljem ohranjanja poseljenosti je predlog zakona opredelil tudi t.i. obmejna problemska obmo čja. Obmejna problemska območja obsegajo obmejne občine in občine, ki neposredno mejijo na obmejne občine. Obmejne občine po tem zakonu so tiste, v katerih živi več kakor 50 % prebivalcev v 10-kilometrskem obmejnem pasu in ki imajo primanjkljaj delovnih mest in podpovprečno gostoto poselitve. Pri občinah, ki neposredno mejijo na obmejne občine, se kot merilo za vključitev v obmejna problemska območja upošteva odmaknjenost od ključnih prometnic ali da imajo visok delež svoje površine vključene v območje Nature 2000. Vrednosti meril za določitev obmejnih problemskih območij in seznam občin, ki izpolnjujejo ta merila, dolo či vlada z uredbo.

Obmejna problemska območja so prednostna območja vseh razvojnih politik. Proračunski uporabniki jih upoštevajo pri pripravi sektorskih programov in v razpisnih merilih javnih razpisov, ki jih izvajajo na območju cele države. Večji del finančnih sredstev namenijo za vlagatelje iz obmejnih problemskih območij ali pa določijo projektom iz teh območij dodatne to čke pri izboru.

V okviru finančnih načrtov službe in Slovenskega regionalno razvojnega sklada se za obmejna problemska območja pripravijo posebni ukrepi in sheme državnih pomoči na področjih:
- priprave razvojnih projektov in krepitve razvojnega menedžmenta ter
- ustvarjanja novih delovnih mest s spodbujanjem investicij podjetij.

Tudi v okviru politike razvoja podeželja se pripravijo ukrepi za obmejna problemska območja. Pripravijo in zvajajo se kot ukrepi razvoja podeželja, ki jih določi vlada skladno z 12. členom Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS št. 45/08). Vlada določi vrsto ukrepov, pogoje, upravičence, merila in postopke za uvedbo in izvajanje posameznega ukrepa razvoja podeželja.

Do regionalnih spodbud za obmejna problemska območja ni upravičeno območje, ki prejema razvojno pomoč po Zakonu o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 ali Zakonu o popotresni obnovi objektov in spodbujanju razvoja v Posočju, če določa enake regionalne spodbude.

S temi ukrepi naj bi ohranili poseljenost in okrepili obmejni pas tudi z novimi naložbami in mo žnostjo novega zaposlovanja ter ustvariti možnosti za izboljšanje demografske slike v tem prostoru. Cilj je tudi zmanjšati sedanje dnevne delovne selitve s tega območja v sosednje dr žave in v osrednji del države, tako pa prispevati k okoljevarstvenim ciljem

K 26. členu

Dodatno se sprejmejo začasni ukrepi razvojne podpore za problemska območja z visoko

brezposelnostjo. Gre za fleksibilni mehanizem, ki nastopi, če odpovedo »preventivni ukrepi in programi« in v nekem območju iz kakršnih koli razlogov pride do regionalnega razvojnega problema, ki ima za posledico porast stopnje registrirane brezposelnosti oziroma doseganja njene kritične meje. Zakon predpisuje kazalce in kriterije za objektivno detekcijo problemskih območij z visoko stopnjo brezposelnosti. S tem bo uveden nov mehanizem pravočasnega odkrivanja območij, ki zaidejo v razvojne težave. Mehanizem za detekcijo bo vzpostavljen na ravni upravnih enot, ki so primerno velike teritorialne enote, da se ob poslabšanju kazalcev problem pravočasno zazna. Stopnja registrirane brezposelnosti mora presegati kritično mejo, ki jo določi vlada z uredbo.

Vlada sprejme dodatne začasne ukrepe razvojne podpore za problemsko območje z visoko brezposelnostjo, če presodi, da z drugimi ukrepi razvojnih politik ni mogoče izboljšati gospodarskih razmer. Lahko se namreč tudi zgodi, da na opisani način pride do t.i. »lažnega alarma«. Upravne enote so lahko tudi majhne teritorialne enote in povečanje stopnje brezposelnosti je lahko rezultat posamičnega dogodka, ki je v razvojnem smislu obvladljiv z obstoječimi, rednimi instrumenti razvojnih politik. Izvedbena uredba naj bi predvidela, da mora stopnja brezposelnosti določen čas presegati določeno kritično vrednost vendar pa možnosti »lažnega alarma« ni mogoče povsem izključiti. Po drugi strani bi mehanizem detekcije, ki bi temeljil na večjih teritorialnih enotah (npr. razvojnih regijah) bil premalo natančen in bi zato lahko prišlo do prepozne reakcije regionalne politike. Če naj bo reakcija pravočasna je nujno potrebno prepustiti vladi določeno diskrecijsko pravico, ko se odloča za sprejem dodatnih za časnih ukrepov razvojne podpore.

Če vlada presodi, da razvojnega problema ni mogoče odpraviti z drugimi instrumenti, določi problemsko območje z zadostno kritično maso prebivalstva za katerega se sprejme dodatne za časne ukrepe razvojne podpore. Kot problemsko območje se praviloma določi območje, na katerem je že organizirano območno razvojno partnerstvo ali druga oblika teritorialne organiziranosti razvojnih partnerjev. Tudi to pravilo je povezano s hitrostjo reakcije. Vzpostavljanje novih struktur na terenu namreč tudi zahteva določen čas, ki pa ga v primeru kriznih razmer ni na voljo.

Problemska območja z visoko brezposelnostjo so prednostna območja vseh razvojnih politik. Proračunski uporabniki pri pripravi sektorskih programov in v razpisnih merilih javnih razpisov, ki se izvajajo na območju cele države, upoštevajo ta območja in jim namenijo večji del finan čnih sredstev ali pa na javnih razpisih določijo projektom iz teh območij dodatne točke pri izboru.

V okviru kohezijske politike EU se prednostna obravnava zagotavlja s strani organov upravljanja operativnih programov z neposredno potrditvijo projektov in s posebnimi merili v javnih razpisih za izbor projektov iz teh območij, v skladu s pravili kohezijske politike. Za izvedbo projektov so odgovorna pristojna ministrstva.

V okviru politike razvoja podeželja se dodeljujejo sredstva za izvajanje dodatnih začasnih ukrepov razvojne podpore skladno z 12. členom Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS št. 45/08). Ta določa, da vlada določi vrsto ukrepov, pogoje, upravičence, merila in postopke za uvedbo in izvajanje posameznega ukrepa razvoja podeželja.

Za problemsko območje z visoko brezposelnostjo se v okviru dodatnih začasnih ukrepov razvojne podpore pripravi program spodbujanja konkurenčnosti, ki se financira iz posebne

proračunske postavke službe. Za pripravo in izvedbo programa spodbujanja konkuren čnosti je odgovorna služba. Instrumente programa spodbujanja konkurenčnosti izvajajo območne razvojne institucije, RRA in služba, skladno s programom.

Do dodatnih začasnih ukrepov razvojne podpore ni upravičeno problemsko območje z visoko brezposelnostjo, ki prejema razvojno pomoč po Zakonu o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 ali Zakonu o popotresni obnovi objektov in spodbujanju razvoja v Posočju.

Z uredbo o izvajanju programov endogene regionalne politike vlada podrobneje določi pogoje in merila ter postopek financiranja dodatnih začasnih ukrepov razvojne podpore za problemska območja z visoko brezposelnostjo.

K 27. členu

Člena določa spodbudo za zaposlovanje, ki jo bodo ob določenih pogojih lahko uveljavljali zavezanci za davek od dohodkov pravnih oseb s sedežem in dejansko ekonomsko aktivnostjo na problemskem območju in zavezanci za dohodnino, ki dosegajo dohodek iz dejavnosti na problemskem območju. Ker je olajšava regionalno naravnana je njen cilj spodbujanje zaposlovanja v območju, kjer je brezposelnost bistveno narasla.

Ker gre za državno pomoč, bo podrobnejša opredelitev kriterijev in pogojev za dodeljevanje dr žavnih pomoči, ter način uveljavljanja spodbude za zaposlovanje določena v podzakonskem aktu. Zaradi večje pravne varnosti je še določeno, da bo ta akt sprejela Vlada RS. Prav tako so pogoji status prikrajšanega delavca po Uredbi Komisije (ES) št. 800/2008 z dne 6. avgusta 2008, najmanj dvoletna zaposlitev v problemskem območju ter opredelitev točno določenih stro škov, določena ob upoštevanju pravil za državne pomoči, vključno z maksimalno dovoljeno vi šino pomoči.

Delodajalcu se v primeru, da najmanj za dve leti zaposli prikrajšanega delavca v problemskem območju, opredeljenega z Uredbo o splošnih skupinskih izjemah, povrnejo plačani prispevki delodajalca za socialno varnost.

Izključena je možnost združevanja spodbude za zaposlovanje s subvencijo za zaposlitev, dodeljeno delodajalcu za namene spodbujanja zaposlovanja v okviru izvajanja ukrepov aktivne politike zaposlovanja za to osebo.

Zavezanec lahko pridobi pomoč za spodbujanje zaposlovanja tudi še iz drugih naslovov (ob čina, razni skladi,...), kar se ne prepoveduje, zato je potrebno opredeliti, da vsota vseh tako prejetih pomoči ne sme preseči najvišje dovoljene pomoči po pravilih državnih pomoči.

Delodajalci iz dejavnosti v sektorju premogovništva in družbe v težavah niso upravičeni do te pomoči, kar je skladno s pravili državnih pomoči, opredeljenih v Uredbi Komisije (ES) št. 800/2008 z dne 6. avgusta 2008.

K 28. členu

Člen določa uredbo s katero se podrobneje uredi postopek in način uveljavljanja spodbude za zaposlovanje, ter podrobneje opredeli pogoje in kriterije za dodeljevanje državnih pomoči.

K 29. Členu

Člen določa, da se lahko ne glede na določbe Zakona o stvarnem premoženju države, pokrajin in občin (Uradni list RS, št. 14/07, 55/09 - Odl.US: U-I-294/07-16) premičnine in nepremičnine v lasti države s sklepom vlade brezplačno prenese v last ali upravljanje občinam in javnim skladom z namenom razvojnega aktiviranja tega premoženja.

Podrobnejše pogoje, merila in postopek za brezplačni prenos stvarnega premoženja države določi vlada.

K 30. členu

Člen določa, da se lahko občinam, podjetjem in posameznikom v posebnih nepredvidljivih okoliščinah dodeli regionalna spodbuda kot nujni ukrep regionalne politike. Slednji se izvede po postopku, ki ga določi vlada z uredbo o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči.

Kot posebne in nepredvidljive okoliščine so določene:
- invalidnost, daljša bolezen, ali smrt nosilca dejavnosti, če je prejemnik spodbude posameznik,
- socialna ogroženost prejemnika spodbude in članov njegove družine, če je prejemnik spodbude posameznik; socialna ogroženost se ugotavlja na podlagi kriterijev iz 29. do 39. člena Pravilnika o izvajanju Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 141/2006, 102/07 in 46/07),
- posledice naravnih in drugih nesreč ali izrednih dogodkov, ki jih ni bilo mogoče preprečiti in ki so nastale brez krivde prejemnika spodbude ter zaradi katerih je bila povzročena ali grozi hujša gospodarska škoda ali je začasno oteženo poslovanje ali pomembno zmanjšana vrednosti osnovnih sredstev in
- izjemno negativno delovanje trga, ki je prizadel širše geografsko območje ali panogo v kateri opravlja dejavnost prejemnik spodbude.

Če nujne ukrepe regionalne politike izvaja Slovenski regionalno razvojni sklad, jih predlaga direktor in sprejme vlada po postopku določenem z uredbo, ki ureja to področja.
Člen določa tudi način dostopa do potrebnih osebnih in davčnih podatkov, če se nujni ukrepi uporabijo zaradi socialne ogroženost prejemnika spodbude in članov njegove družine. Podatki, ki jih proračunski uporabnik potrebuje se zbirajo neposredno od posameznika in brezplačno ter avtomatsko iz uradnih zbirk, ki jih v Republiki Sloveniji vodijo za to pooblaščeni organi in organizacije, ter od upravljavcev zbirk osebnih in davčnih podatkov.

K 31. členu

Kadar imajo ukrepi regionalne politike značaj državnih pomoči, se dodeljujejo v skladu s pravili, ki urejajo dodeljevanje državnih pomoči. Vlada določi merila in pogoje z uredbo o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči, upoštevaje določila politike te pomoči v EU. Gre za že veljavno uredbo po Zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, ki je novi zakon ne razveljavlja, ampak ostane v uporabi.

K 32. členu

Člen je prehodna določba, ki določa, da se konstitutivna seja sveta skliče, ko je izpolnjen pogoj iz tretjega odstavka 11. člena predloga zakona, torej ko ustanovitveni akt razvojnega sveta regije sprejme večina občinskih svetov občin z večino prebivalstva v razvojni regiji. Člen dolo ča, da občine ustanovijo razvojni svet regije najpozneje v enem letu po začetku veljavnosti zakona.

V času do konstituiranja razvojnega sveta regije opravljata njegove naloge dosedanji svet regije in regionalni razvojni svet, ki sta na dan uveljavitve tega zakona vpisana v evidenci pri službi.

Prvo, konstitutivno sejo razvojnega sveta regije skliče in do imenovanja njegovega predsednika vodi dosedanji predsednik sveta regije.

Strokovne in administrativne naloge za sklic in izvedbo konstitutivne seje sveta, vključno s pripravo akta o njegovi ustanovitvi in poslovnika o njegovem delu opravi subjekt spodbujanja razvoja na regionalni ravni, ki je na dan uveljavitve tega zakona vpisan v evidenci pri službi. Po konstituiranju razvojnega sveta regije prenehata z delom svet regije in regionalni razvojni svet.

K 33. členu

Gre za prehodno določbo, ki določa, da regionalni razvojni programi ostanejo v veljavi do izteka programskega obdobja. Do nadomestitve z dogovori za razvoj regij ostanejo v veljavi tudi sprejeti izvedbeni nečrti regionalnih razvojnih programov.

K 34. členu

Gre za prehodno določbo, ki določa delovanje regionalne razvojne agencije v prehodnem obdobju. Subjekt spodbujanja razvoja na regionalni ravni, ki je na dan uveljavitve tega zakona vpisan v evidenco subjektov pri Službi Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko nadaljuje z opravljanjem splošnih razvojnih nalog v razvojni regiji do kon čanega postopka podelitve pooblastila za njihovo izvajanje po predlogu zakona.

K 35. členu

V okviru programa ukrepov razvojne podpore za problemska območja z visoko brezposelnostjo se pripravi program spodbujanja konkurenčnosti, ki se financira iz posebne proračunske postavke službe. Do zagotovitve sredstev v državnem proračunu se v skladu z 42. členom Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 56/02-ZJU, 110/02-ZDT-B, 127/06-ZJZP, 14/07-ZSPDPO, 109/08 in 49/09) priprava in izvajanje tega programa financira iz splošne proračunske rezervacije. S tem je zagotovljena odzivnost na razvojne probleme takoj, ko ti nastopijo.

K 36. členu

Prvi odstavek člena določa, da se lastniški deleži Republike Slovenije v regionalnih razvojnih agencijah v treh mesecih po uveljavitvi zakona prenesejo na Slovenski regionalno razvojni sklad. Slednji je finančna institucija, ki je usposobljena za upravljanje z lastniškimi vložki in že

ima svoje vložke v nekaterih regionalnih razvojnih agencijah. Zato je smiselno, da se vložki dr žave in sklada združijo in se na ta način zagotovi učinkovito izvajanje javnega interesa v nadzornih organih regionalnih razvojnih agencij. Slednje je potrebno zato, ker predlog zakona določa nov instrument sklada. Sklad vzpostavlja regijske finančne sheme tako, da vlaga svoja sredstva v regijske garancijske, mikrokreditne in druge finančne sheme pri regionalnih razvojnih agencijah kot dolgoročne finančne vloge. Sodelovanje v nadzornih organih regionalnih razvojnih agencij zato predstavlja enega od načinov za zavarovanje skladovih finan čnih vlog.

Drugi odstavek člena določa, da se prenesejo na Slovenski regionalno razvojni sklad vse terjatve Republike Slovenije do regionalnih razvojnih agencij iz naslova dolgoročnih vlog RS v regijskih garancijskih shemah. Prenos se izvede v treh mesecih po uveljavitvi zakona. Sklad že ima svoje dolgoročne vložke v regijskih garancijskih shemah zato je smiselno, da se upravljanje vseh državnih sredstev iz naslova regijskih garancijskih shem združi pri skladu, ki je usposobljena finančna institucija za dolgoročno upravljanje tega instrumenta regionalne politike. Predlog zakona namreč določa, da sklad vzpostavlja in izvaja regijske garancijske sheme.

Tretji odstavek člena določa, da se lastniški delež Republike Slovenije v Družbi za spodbujanje razvoja Triglavskega narodnega parka d.d. se v treh mesecih po uveljavitvi zakona prenese na Slovenski regionalno razvojni sklad. Sklad je po Zakonu o triglavskem narodnem parku dolo čen kot institucija, ki izvaja razvojne ukrepe na območju Triglavskega narodnega parka. Družba za spodbujanje razvoja Triglavskega narodnega parka d.d. je neizkoriščen instrument regionalne politike na tem območju. Preko lastniškega deleža v družbi bo sklad lahko izvajal svoje poslanstvo na območju TNP po obeh zakonih.

K 37. členu

Člen vzpostavlja povezavo med predlogom zakona in posebnim razvojnim Zakonom o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 (Uradni list RS, št. 87/09). Ukrepi razvojne podpore po posebnem razvojnem zakonu se štejejo za dogovor o razvoju Pomurske regije v obdobju 2010-2015. Na ta način je odpravljena možnosti podvajanja ukrepov po sistemskem in posebnem razvojnem zakonu.

K 38. členu

Člen določa roke za uskladitev, sprejetje in izdajo podzakonskih predpisov. Vlada najpozneje v treh mesecih po uveljavitvi zakona uskladi:

- Odlok o ustanovitvi in delovnih področjih Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (Uradni list RS, št. 7/05 in122/05),
- Ustanovitveni akt Javnega sklada Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj pode želja (št. 47602-34/2009/3 z dne 23. 7. 2009) in
- Splošne pogoje poslovanja Javnega sklada Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja (Uradni list RS, št. 45/02, 58/03, 85/03, 44/04, 117/04 in spremembe dne 23.7.2009).

Vlada najpozneje v šestih mesecih po uveljavitvi predloga zakona sprejme uredbe iz petega odstavka 13. člena, 23. člena, prvega odstavka 25. člena in 28. člena predloga zakona.

Minister, pristojen za regionalni razvoj, najpozneje v dveh mesecih po uveljavitvi predloga zakona izda pravilnik iz sedmega odstavka 20. člena predloga zakona.

Minister, pristojen za regionalni razvoj, najpozneje v šestih mesecih po uveljavitvi predloga zakona izda pravilnik iz tretjega odstavka 24. člena predloga zakona.

K 39. členu

Gre za prehodno določbo o prenehanju veljavnosti predpisov. Z dnem uveljavitve zakona prenehajo veljati:

- Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS, št. 93/05 in 127/06 - ZJZP).
- Uredba o dodeljevanju regionalnih spodbud (Uradni list RS, št. 113/09 in 37/10),
- Uredba o regionalnih razvojnih programih (Uradni list RS, št. 31/06),
- Sklep o razvrstitvi razvojnih regij po stopnji razvitosti za programsko obdobje 2007-2013 (Uradni list RS, št. 23/06),
- Sklep o ustanovitvi, sestavi, organizaciji in nalogah sveta za strukturno politiko (Uradni list RS, št. 59/00, 17/01, 13/03, 39/05 in43/06),
- Pravilnik o subjektih spodbujanja razvoja na regionalni ravni (Uradni list RS, št. 103/06 in 14/07),

Navedeni podzakonski predpisi se do izdaje novih podzakonskih predpisov še naprej uporabljajo, če niso v nasprotju z določbami zakona.

Ne glede na prenehanje veljavnosti Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja ostaja v veljavi Uredba o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči (Uradni list RS, št. 72/06, 70/07, 99/08 in 17/09), kot uredba iz 29. člena predloga zakona. Ta uredba je usklajena z evropsko zakonodajo in se v glavnem naslanja na ustrezni predpis EU. Z razveljavitvijo te uredbe bi nastopile nepotrebne težave s ponovno notifikacijo sheme regionalnih državnih pomoči pri Evropski komisiji na osnovi enakega predpisa.

K 40. členu

Zadnji člen določa, da začne zakon veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu RS.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

/

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

/

VI. PRILOGE:

- Priloga 1: Teze za uredbo o regionalnih razvojnih programih
- Priloga 2: Osnutek uredbe o izvajanju programov endogene regionalne politike
- Priloga 3: Osnutek uredba o vrednosti meril za določitev obmejnih problemskih območij in določitvi občin, ki izpolnjujejo ta merila
- Priloga 4: Osnutek pravilnika o regionalnih razvojnih agencijah.
- Priloga 5: Osnutek pravilnika o razvrstitvi razvojnih regij po stopnji razvitosti

Priloga 1
TEZE !

Na podlagi petega odstavka 13. člena Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS, št……) izdaja Vlada Republike Slovenije

uredbo

o regionalnih razvojnih programih

I. UVODNE DOLOČBE

Ta uredba določa minimalno obvezno metodologijo priprave in izvedbe ter način spremljanja in vrednotenja učinkov regionalnega razvojnega programa (v nadaljnjem besedilu: RRP).

Izrazi, uporabljeni v tej uredbi, imajo naslednji pomen:
- »prioriteta RRP« je področje razvoja razvojne regije, ki se določi za programsko obdobje kot prednostno,
- »program RRP« je sklop ukrepov z razčlenjeno problematiko, cilji, pričakovanimi rezultati in finančnim načrtom,
- »ukrep RRP« je v smiselno celoto zaokrožena skupina projektov s skupnim ciljem,

Drugi izrazi imajo pomen, kot ga določa Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS, št…..; v nadaljnjem besedilu: zakon).

Programi razvoja podeželja, programi razvoja človeških virov, operativni programi varstva okolja in drugi sektorski razvojni načrti, ki se pripravljajo na državni in regionalni ravni so ena od podlag za pripravo RRP.

II. POSTOPEK PRIPRAVE RRP

Finančno ovrednoten program priprave RRP pripravi regionalna razvojna agencija. Sklep o pripravi RRP in program priprave RRP sprejme razvojni svet regije in ga objavi v glasilih občin, ki so povezane v razvojni regiji ali na drug primeren način. Sklep o pripravi RRP vključuje navedbo območja priprave RRP in zadolžitve vključenih institucij.

Program priprave RRP vključuje program priprave območnih razvojnih programov, ki se pripravljajo v razvojni regiji.

V programu priprave RRP se določi projektno skupino in vodjo priprave RRP, ki je odgovoren razvojnemu svetu regije za vsebinsko in operativno usmerjanje priprave RRP. V projektni skupini sodelujejo predstavniki odborov razvojnega sveta regije.

Program priprave RRP upošteva minimalno obvezno strukturo RRP, ki je določena z zakonom. Lahko pa vključuje tudi druge razvojne vsebine, pomembne za razvojno regijo.
Program priprave upošteva časovnico priprave izvedbenega dokumenta razvojnega na

črtovanja na državni ravni tako, da se pripravljata sočasno. Program priprave RRP upošteva tudi določbo zakona, da mora biti RRP sprejet najpozneje decembra leta pred letom, v katerem se konča programsko obdobje.

Strokovne, tehnične in administrativne naloge pri pripravi RRP opravlja regionalna razvojna agencija v sodelovanju z drugimi razvojnimi institucijami v razvojni regiji, skladno s programom priprave RRP.

V času priprave strateškega dela RRP se Službo Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko (v nadaljnjem besedilu: služba) uskladijo razvojni cilji razvojne regije, kazalci merjenja ciljev in opredelitev razvojne specializacije razvojne regije.

RRA pred sprejetjem RRP pridobi mnenje službe. Ta presoja skladnost RRP z državnim programom razvojnih prioritet in investicij ter ali vsebuje minimalne vsebine po zakonu, o tem pa najpozneje v 45 dneh po prejemu predloži razvojnemu svetu regije mnenje z obrazložitvijo.

RRA predloži predlog RRP v sprejetje razvojnemu svetu regije skupaj z mnenjem službe.

RRP sprejme Razvojni svet regije.

Razvojni svet regije spremlja uresničevanje zastavljenih ciljev RRP in po potrebi predlaga spremembe RRP. Spremembe RRP se sprejemajo po enakem postopku kot RRP.

III. IZVAJANJE RRP

RRP se izvaja z dogovori za razvoj regije (v nadaljnjem besedilu: dogovor), ki se pripravi za obdobje….. in se lahko izjemoma nadomesti z novim po enakem postopku kakor velja za njegovo sprejetje. Prvi dogovor se pripravi za obdobje …….

Priprava dogovorov poteka na podlagi povabila službe regionalnim razvojnim agencijam (v nadaljnjem besedilu RRA) za sklenitev dogovora. Povabilo vključuje pogoje financiranja, okvirne kvote razpoložljivih sredstev po razvojnih regijah, vrsto in obseg upravičenih stroškov ter druge potrebne elemente.

Pri izračunu razpoložljivih kvot sredstev po razvojnih regijah se za mejno občino v teritorialni enoti NUTS 3, ki je po tretjem odstavku 6. člena zakona prestopila v sosednjo razvojno regijo, uporablja indeks razvojne ogroženosti teritorialne enote NUTS 3, ki ji takšna občina pripada.

RRA pripravi predlog kriterijev za umeščanje regijskih projektov v dogovor, ki jih potrdi razvojni svet regije. RRA strokovno usmerja pripravo dogovora.

V primeru sofinanciranja regijskih projektov iz sredstev kohezijske politike EU morajo kriteriji vsebovati tudi merila za izbor operacij financiranih iz sredstev EU v okviru operativnega programa.

Odbori razvojnega sveta regije oblikujejo regijske projekte, pri čemer upoštevajo okvirni nabor regijskih projektov iz RRP, kriterije za pripravo regijskih projektov, ki jih sprejme razvojni svet regije in operativne programe na državni ravni.

Odbori razvojnega sveta regije predlagajo sektorske projekte za vključitev v dogovor. RRA preko službe in sveta za teritorialno usklajevanje razvojnih pobud uskladi nabor sektorskih projektov s pristojnimi ministrstvi.

Usklajen predlog dogovora pripravi RRA v sodelovanju s službo. Predlog dogovora mora upo števati usmeritve in javnofinančne okvire za pripravo programskega proračuna države in že sprejete proračune države in občin.

V dogovor se vključijo dogovorjeni regijski projekti iz območnih razvojnih programov.

Za uvrstitev v dogovor mora biti regijski projekt pripravljen za izvedbo in temeljiti na regionalnem ali območnem razvojnem programu. Regijski projekt uresničuje razvojne prioritete razvojne regije in izkorišča razpoložljive razvojne potenciale. Od lokalnega projekta se regijski projekt razlikuje po širšem razvojnem vplivu na razvojno regijo,

Regijski projekt mora izkazati regionalni pomen tako, da:
- podpira razvojne potrebe občin, podjetij in drugih regijskih partnerjev,
- izkazuje ugodne gospodarske, družbene in okoljske učinke na razvojno regijo glede na prebivalstvo ali površino,
- prispeva k znatnemu doseganju strateških kazalnikov RRP.

Kot regijski se šteje projekt z regijskim učinkom glede na doseganje kazalnikov, ki se dokazuje z medobčinskim dogovorom ali izjavo prijavitelja. Regijski je tudi projekt, ki je sestavni del šir šega strateškega regijskega projekta s podlago v skupni regijski študiji ali pisnem dogovoru (skupni dokument identifikacije investicijskega projekta, skupna študija izvedljivosti, skupna dispozicija ipd.), iz katerega je razvidno:
- da obstaja interes oziroma sodelovanje občin, zasebnih in drugih partnerjev za izvajanje projekta,
- regijsko sodelovanje po zagonu projekta,
- da obstajajo regijske sinergije in učinki na sosednje občine ter sinergije in učinki na razvoj drugih dejavnosti v regiji.

(5) Projekt v dogovoru mora vsebovati:
- nosilce izvajanja,
- cilje projekta s pripadajočimi dejavnostmi in stroški,
- terminski načrt izvedbe za programsko obdobje,
- načrt financiranja s prikazom stroškov in z navedenimi viri (državni proračun, vključno s posebej izkazanimi sredstvi Evropske unije, proračuni lokalnih skupnosti, drugi domači javni viri in zasebna sredstva) po posameznih letih programskega obdobja,
- geografske lokacije, na katerih se bo projekt izvajal,
- dokument identifikacije investicijskega projekta s podatki o stanju lastništva zemljišč in objektov,
- seznam dokumentacije, ki je že pripravljena.

Za pripravo in izvajanje medregijskih projektov in skupnih razvojnih programov regij, ki imajo razvojni učinek na več razvojnih regij in zahtevajo kritično maso razvojnih potencialov pooblastijo sveti vključenih razvojnih regij eno od regionalnih razvojnih agencij.

Pooblaščena razvojna agencija pripravi in uskladi s službo načrt priprave dogovora za razvoj, ki vključuje tudi način organiziranja vključenih razvojnih regij. Načrt priprave dogovora za razvoj se uskladi na svetu za teritorialno usklajevanje razvojnih pobud in se sprejme na razvojnih svetih vključenih razvojnih regij.

IV. SPREMLJANJE IN VREDNOTENJE UČINKOV RRP

Programi in ukrepi RRP morajo vsebovati fizične in finančne kazalnike, potrebne za spremljanje uresničevanja RRP.

RRA pripravi letna poročila in končno poročilo o izvajanju RRP. Za spremljanje izvajanja RRP je odgovoren razvojni svet regije, ki sprejema letna in končno poročilo o izvajanju RRP.

Letna in končno poročilo o izvajanju RRP vključujejo:

- kratek prikaz sprememb, ki so pomembne za izvajanje RRP (npr. spremembe socialno-ekonomskih trendov, spremembe v nacionalnih, regijskih in sektorskih politikah), ter vpliv teh sprememb na doseganje ciljev RRP;
- napredek v doseganju kvantificiranih ciljev z uporabo fizičnih in finančnih kazalnikov;
- dosežene učinke po izvedbi posameznih ukrepov in projektov;
- povzetek pomembnih težav pri izvajanju RRP in sprejete ukrepe za njihovo odpravo.

Letno poročilo se predloži organu, pristojnemu za regionalni razvoj, v treh mesecih po preteku koledarskega leta, končno poročilo pa v šestih mesecih po poteku programskega obdobja.

Vrednotenje RRP obsega: ……..

Vrednotenje RRP se izvaja s ….letno časovno periodo pred sprejemom dogovorov za razvoj regij. Izvede ga služba v sodelovanju z neodvisno strokovno institucijo.

V. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

Z dnem uveljavitve te uredbe preneha veljati Uredba o regionalnih razvojnih programih (Uradni list RS, št. 31/06).

Ta uredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Priloga 2
OSNUTEK !

Na podlagi 27. člena Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS, št……) izdaja Vlada Republike Slovenije

uredbo

o izvajanju ukrepov endogene regionalne politike

I. SPLOŠNA DOLOČBA

1. člen

(vsebina uredbe)

Ta uredba podrobnejše določa pogoje in merila (v nadaljnjem besedilu: kriteriji) ter postopek za izvajanje ukrepov endogene regionalne politike.

2. člen

(državne pomoči)

Ukrepi endogene regionalne politike, se izvajajo v skladu s pravili o dodeljevanju državnih pomoči.

II. SOFINANCIRANJE REGIJSKIH PROJEKTOV V SKLADU Z DOGOVORI ZA RAZVOJ REGIJ

3. člen

(sofinanciranje regijskih projektov)

(1) Sredstva za sofinanciranje regijskih projektov se zagotovijo z državnim proračunom v finan čnem načrtu Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno polotiko (v nadaljnjem besedilu: služba).

(2) Postopek sofinanciranja regijskih projektov je dvostopenjski:
- najprej sprejmejo razvojni sveti regij in vlada pogodbe za razvoj regij po postopku dolo čenem v Uredbi o regionalnih razvojnih programih (Uradni list RS št…….),
- nato služba izvede javni poziv nosilcem projektov iz dogovorov za razvoj regij k vložitvi vlog za dodelitev sredstev sofinanciranja.

4. člen

(javni poziv prijaviteljem projektov iz dogovorov za razvoj regij za dodelitev sredstev)

(1) Z javnim pozivom k oddaji vlog za dodelitev sredstev sofinanciranja (v nadaljnjem besedilu: poziv) povabi služba prijavitelje projektov iz dogovorov k oddaji vlog za dodelitev sredstev sofinanciranja (v nadaljnjem besedilu: vloga).

(2) Postopek poziva vodi komisija, ki jo s pisno odločbo imenuje predstojnik službe ali od njega pooblaščena oseba.

(3) Komisijo sestavljajo predsednik in najmanj dva člana, ki morajo imeti strokovno izobrazbo in izkušnje za strokovno presojo vlog s področja, s katerega se dodeljujejo sredstva sofinanciranja.

(4) Poziv mora biti objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije. Objava mora vsebovati:

1. naziv in sedež službe,

2. pravno podlago za izvedbo poziva,

3. predmet poziva,

4. pogoje za kandidiranje, ki morajo biti skladni s kriteriji iz 5. člena te uredbe,

5. okvirno višino sredstev, ki je na razpolago za predmet poziva,

6. če se projekti sofinancirajo iz namenskih sredstev EU, navedbo razmerja med sredstvi v postavkah namenskih sredstev EU za kohezijsko politiko in postavkah slovenske udeležbe za sofinanciranje kohezijske politike,

7. navedbo obdobja, v katerem morajo biti porabljena dodeljena sredstva, ali rokov, če je predvideno zaporedno dodeljevanje sredstev,

8. rok, do katerega morajo biti predložene vloge,

9. datum odpiranja vlog ali datumi odpiranja vlog, če je v pozivu predvideno njihovo zaporedno odpiranje,

10. rok, v katerem bodo morebitni prejemniki obveščeni o izidu poziva,

11. informacijo o tem, kje je na voljo dokumentacija poziva,

12. če se projekti sofinancirajo iz namenskih sredstev EU, navedbo zahteve glede informiranja in obveščanja javnosti, ki jim morajo zadostiti upravičenci skladno z 9. členom Uredbe Komisije (ES) št. 1828/2006 z dne 8. decembra 2006 o pravilih za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in Kohezijskem skladu ter Uredbe (ES) št. 1080/2006 Evropskega parlamenta in Sveta o Evropskem skladu za regionalni razvoj **(***UL L št. 371 z dne 27.12,2006, str. 1)* in navodili organa upravljanja:

- o morebitnem dopolnilnem financiranju,
- o upravičenih stroških, specifikaciji dokazil za izkazovanje stroškov in metodi za njihov izračun v skladu z navodili organa upravljanja ali s sklicevanjem na navodila organa upravljanja,
- zahteve glede hranjenja dokumentacije o operaciji,
- zahteve glede dostopnosti dokumentacije o operaciji agentu, posredniškemu telesu, organu upravljanja, organu za potrjevanje, revizijskemu organu ter drugim nadzornim organom,

- zahteve glede spremljanja prihodkov operacije,
- omejitve glede sprememb operacije v skladu s 57. členom Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 z dne 11. julija 2006 o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in Kohezijskem skladu in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1260/1999 (UL L št. 210 z dne 31.7,2006, str. 25),
- posledice, če se ugotovi dvojno financiranje posamezne operacije ali, da je višina sofinanciranja operacije presegla največji dovoljeni delež, ter
- druge podatke, če so potrebni,

13. vzorec pogodbe,

14. navedbo potrebnih dokumentov, ki jih mora prejemnik predložiti službi za dokazilo, da izpolnjuje pogoje za kandidiranje na razpisana sredstva, in da je upravičen do teh sredstev, ter

15. navedbo tega, kdo s sklepom odloči o dodelitvi sredstev in kdo o pritožbi zoper ta sklep.

(5) Služba mora vlagateljem omogočiti vpogled v dokumentacijo poziva.

(6) V dokumentaciji poziva morajo biti navedeni vsi podatki, ki bodo omogočili prejemniku izdelati popolno vlogo.

(7) Služba mora v dokumentaciji poziva navesti vse pogoje, ki jih mora izpolnjevati prejemnik, ter sestavine vloge in zahtevano dokumentacijo, ki so potrebne, da se vloga šteje za popolno.

(8) Komisija mora pred odločitvijo o objavi poziva oceniti, ali je vsebina dokumentacije pripravljena tako, da je mogoče pričakovati uspešen poziv in se odločiti, ali bo odpiranje javno. Ocena in odločitev se zapišeta v zapisnik.

5. člen

(vloga za dodelitev in sklep)

(1) Vloga mora biti predložena v roku, ki je določen v objavi poziva. Rok za predložitev mora biti dovolj dolg, da lahko vlagatelj pripravi kakovostno vlogo v skladu z zahtevanimi pogoji v dokumentaciji.

(2) Vloga mora biti predložena v zaprti ovojnici, ta pa mora biti označena z besedilom »ne odpiraj – vloga« in navedbo poziva, na katerega se nanaša.

(3) Odpiranje prejetih vlog vodi komisija. Odpiranje se izvede v roku, ki je predviden v pozivu, ali v predvidenih rokih, če gre za zaporedno odpiranje vlog, pri čemer je čas od izteka roka za dostavo vlog do odpiranja največ osem dni.

(4) Odpirajo se samo v roku dostavljene, pravilno izpolnjene in označene ovojnice, ki vsebujejo vloge.

(5) O odpiranju vlog komisija sproti voditi zapisnik, ki vsebuje predvsem:
- naslov, prostor in čas odpiranja dospelih vlog,
- predmet poziva,
- imena navzočih predstavnikov komisije,
- imena ali nazive vlagateljev vlog (morebitnih prejemnikov sredstev),
- ugotovitve o popolnosti vlog in

- navedbo vlagateljev, ki niso dostavili popolne vloge,
- navedbo zavrženih vlog.

(6) Pri odpiranju komisija ugotavlja popolnost vlog glede na to, ali so bili predloženi vsi zahtevani dokumenti (formalna popolnost). Zapisnik podpišejo predsednik in člani komisije.

(7) Komisija v osmih dneh po odpiranju vlog pisno pozove vlagatelje, katerih vloge niso bile popolne, da jih dopolnijo. Rok za dopolnitev ne sme biti daljši od 15 dni.

(8) Nepopolna vloga, ki je vlagatelj v roku iz prejšnjega odstavka ne dopolni, se zavrže s sklepom, ki se pošlje vlagatelju.

(9) Komisija strokovno pregleda popolne vloge in oceni izpolnjevanje pogojev, ki so bili navedeni v pozivu in dokumentaciji poziva. O strokovnem pregledu popolnih vlog in o oceni izpolnjevanja pogojev mora voditi zapisnik.

(10) Na podlagi ocene vlog komisija pripravi predlog prejemnikov sredstev, ki ga podpišejo predsednik in člani komisije.

(11) Predlog prejemnikov sredstev se predloži predstojniku službe ali osebi, ki jo slednji pooblasti za odločanje o dodelitvi sredstev.

(12) Predstojnik službe ali oseba, ki jo je slednji pooblastil za odločanje o dodelitvi sredstev, izda sklep o izbiri prejemnikov sredstev na podlagi predloga iz prejšnjega odstavka. V obrazlo žitvi sklepa mora utemeljiti svojo odločitev.

(13) Služba mora v roku, navedenem v objavi poziva, vse vlagatelje popolnih vlog s sklepom o izbiri obvestiti o odločitvi glede dodelitve sredstev. V obrazložitvi sklepa mora navesti razloge za svojo odločitev.

(14) Uporabnik mora prejemnika sredstev po uvrstitvi projekta v načrt razvojnih programov dr žavnega proračuna pozvati k podpisu pogodbe.

(15) Če prejemnik v osmih dneh od prejema poziva ne podpiše pogodbe, se šteje, da je umaknil vlogo.

6. člen

(pogodba)

Pred dodelitvijo sredstev se sklene pogodba med uporabnikom in prejemnikom. Obvezne sestavine pogodbe so:
1. naziva in naslova službe in prejemnika sredstev,
2. namen, za katerega so sredstva dodeljena,
3. višina dodeljenih sredstev,
4. časovni načrt porabe sredstev,
5. način nadzora nad namensko porabo sredstev, na primer:
- seznam dokazil, ki jih mora predložiti prejemnik za porabo sredstev,
- možnost, da lahko služba kadar koli preveri namensko porabo sredstev,
- poročila o poteku in rezultatih porabljenih sredstev med izvajanjem projekta ali programa ali

najmanj zaključno poročilo,
- dolžnost službe, da spremlja ter nadzira izvajanje pogodbe in namensko porabo prora čunskih sredstev,
- določilo, da mora prejemnik ob nenamenski porabi vrniti sredstva v proračun skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi,
- določilo, da mora prejemnik obrazložiti in utemeljiti podaljšanje roka porabe sredstev glede na predvideni časovni načrt, sicer izgubi pravico do njihove nadaljnje porabe,

6. druge obvezne sestavine pogodbe, ki so določene v aktih in usmeritvah službe ter predpisih EU.

7. člen

(ugovor)

(1) Vlagatelj vloge lahko vloži pri službi ugovor zoper sklep, s katerim je bila vloga zavržena, ali sklep o izbiri v osmih dneh od njegovega prejema.

(2) Predmet ugovora ne morejo biti kriteriji poziva.

(3) Služba mora o ugovoru odločiti v petnajstih dneh s sklepom.

III. dodatni začasni ukrepI RAZVOJNE PODPORE za problemska območja z visoko brezposelnostjo

8. člen

(mehanizem odkrivanja problemskih območij z visoko brezposelnostjo)

(1) Poslabšanje gospodarskih razmer na območju ugotavlja služba na ravni upravnih enot.

(2) Šteje se, da so se gospodarske razmere na območju bistveno poslabšale, če je stopnja registrirane brezposelnosti v upravni enoti najmanj dva zaporedna meseca 17,0-odstotna ali vi šja.

(3) Problemsko območje z visoko brezposelnostjo je strnjeno območje občin in mora obsegati najmanj 20.000 prebivalcev. Določi ga vlada na predlog ministra, pristojnega za regionalni razvoj, na podlagi strokovne analize razvojnih problemov območja s sprejetjem programa za odpravo oziroma omilitev razvojnih težav. Analizo pripravi regionalna razvojna agencija v sodelovanju z razvojnimi institucijami, ki delujejo na območju.

(4) Kot problemsko se praviloma predlaga območje, na katerem je že organizirano območno razvojno partnerstvo, lokalna akcijska skupina ali druga oblika teritorialne organiziranosti razvojnih partnerjev.

(5) Minister, pristojen za regionalni razvoj, obvesti vlado o zaznanem razvojnem problemu tudi v primeru, ko je za slednje že sprejet poseben razvojni zakon ali če na podlagi strokovne analize iz prejšnjega odstavka presodi, da bo mogoče obvladati razvojni problem z drugimi ukrepi razvojnih politik države.

(6) Dodatne začasne ukrepe razvojne podpore za določeno problemsko območje z visoko brezposelnostjo in obdobje njihovega trajanja določi vlada.

9. člen

(program spodbujanja konkurenčnosti za problemska območja z visoko brezposelnostjo)

(1) Vlada sprejeme program spodbujanja konkurenčnosti za problemsko območje z visoko brezposelnostjo (v nadaljnjem besedilu: program) .

(2) Sredstva se lahko dodelijo iz proračunske postavke službe za najmanj triletno in največ šestletno obdobje ter z zmanjšanim letnim obsegom v zadnjih letih izvajanja.

(3) Program mora biti skladen s strategijami in programi na državni in regionalni teritorialni ravni. Pri njegovi pripravi se upoštevajo dolgoročne primerjalne prednosti in razvojne usmeritve območja.

(4) Predlog programa pripravijo razvojne institucije na območju v sodelovanju z regionalno razvojno agencijo in službo.

(5) Program lahko zajema naslednje instrumente:
- podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov v razvojni regiji,
- spodbujanje investicij podjetij in ustvarjanja novih delovnih mest,
- spodbujanje razvoja človeških virov,
- spodbujanje socialnega podjetništva,
- promocija razvojne regije, da bi privabili tuje in domače vlagatelje ali vlagateljice (v nadaljnjem besedilu: vlagatelj).
- prednostna obravnava programov in projektov iz območja pri kandidiranju za sredstva iz nacionalnih programov, programov evropske kohezijske politike in politike razvoja pode želja,
- druge instrumente skladno s potrebami, ki izhajajo iz strokovne analize iz tretjega odstavka prejšnjega člena.

(6) Instrumenti spodbujanje investicij v podjetjih se prednostno usmerjajo v investicije podjetij v poslovnih in gospodarskih conah na območju.

(7) Program mora izhajati iz regionalnega razvojnega programa in mora vsebovati:
- prikaz stanja in razvojnih problemov, ki jih rešuje,
- določitev ključnih razvojnih priložnosti, ki jih podpira,
- določitev ciljev in kazalnikov merjenja ciljev,
- instrumente, dejavnosti in projekte v njih,
- finančno konstrukcijo po instrumentih in stroške izvajanja programa ter
- način izvajanja in spremljanja programa.

IV. prenos državnega premoženja v razvojne namene

10. člen

(uporaba)

(1) Po postopku in ob izpolnjevanju meril in pogojev, ki jih določa to poglavje, se stvarno premo ženje države (v nadaljnjem besedilu: premoženje) lahko brezplačno prenese v last ali upravljanje občinam za vlaganje v razvojne programe (v nadaljnjem besedilu: prenos premo ženja).

(2) To poglavje se ne uporablja za kmetijska zemljišča v upravljanju Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije.

(3) Določbe tega poglavja se ne uporabljajo za ravnanje s strateškimi nepremičninami, ki jih upravljavci premoženja ne potrebujejo.

11. člen

(pobuda in začetek postopka za prenos premoženja)

(1) Služba začne postopek prenosa premoženja na:
- lastno pobudo
- pobudo državnega organa, ki upravlja premoženje (v nadaljnjem besedilu: upravljavec premoženja),
- pobudo regionalne razvojne agencije ali pobudo občine.

(2) Služba v postopku prenosa premoženja preveri:
- ali bo premoženje uporabljeno v razvojnih programih,
- ali upravljavec premoženja soglaša s prenosom,
- ali občina soglaša s pridobitvijo lastninske pravice,
- izpolnjevanje kriterijev, ki morajo biti izpolnjeni za izvedbo postopka:
  - obstoj javnega interesa, utemeljenega z razvojnim namenom, in obstoj ugodnega u činka prenosa s povečano dodano vrednostjo, kar mora biti utemeljeno z razvojnim programom,
  - število novoustvarjenih delovnih mest ali število ohranjenih delovnih mest, kar mora biti utemeljeno s sanacijskim ali razvojnim programom,
  - obstoj drugega ugodnega merljivega učinka prenosa na izboljšanje stanja okolja, oskrbe prebivalstva ali gospodarstva občine z razvojno infrastrukturo, utemeljeno z razvojnim programom, in
- morebitne zadržke, zaradi katerih tega postopka ne bi bilo mogoče uspešno izpeljati.

(3) Če so pogoji in merila iz prejšnjega odstavka izpolnjeni, izda minister sklep o začetku prenosa premoženja, sicer pa pobudo za začetek postopka zavrne.
(4) Služba pošlje sklep o začetku ali zavrnitvi postopka prenosa premoženja predstojniku upravljavca premoženja in drugim udeležencem v postopku.

12. člen

(letni načrt razpolaganja)

Upravljavec premoženja vključi premoženje, za katero je izdan sklep o začetku postopka prenosa, v ustrezen letni načrt razpolaganja s premoženjem.

13. člen

(priprava gradiva o prenosu premoženja v last občini za obravnavo na vladi)

(1) Gradivo o prenosu premoženja v last občini za obravnavo na vladi strokovno pripravi in uskladi služba.

(2) Premoženje, ki je predmet brezplačnega prenosa v last občini, se prenese po ocenjeni vrednosti. Naročnik cenitve je upravljavec premoženja, stroške cenitve pa krije občina. Cenitev premoženja se ne opravi, če upravljavec premoženja oceni, da je vrednost premoženja nižja od 5 000 eurov.

(3) Gradivo o brezplačnem prenosu premoženja v last občini se lahko nanaša na enega ali več predmetov prenosa ter mora poleg predloga sklepa vlade in predloga pogodbe vsebovati:
- z opredelitvijo ciljev in namenov prenosa ter dokazila, s katerimi se utemeljuje, da bo ob čina uporabila premoženje za razvojne programe,
- ocenitev vrednosti premoženja, če je bila narejena,
- pisno soglasje občine za pridobitev lastninske pravice.

14. člen

(posebnosti postopka prenosa premoženja občinam v upravljanje)

(1) Za prenos premoženja občinam v upravljanje se smiselno uporabljajo določila tega poglavja, ki se nanašajo na prenos premoženja v last občinam z naslednjimi posebnostmi: .....

15. člen

(sklep in pogodba o prenosu premoženja)

(1) Vlada na predlog službe sprejme sklep o brezplačnem prenosu premoženja na občino, potrdi besedilo pogodbe o brezplačnem prenosu premoženja in izda pooblastilo za njen podpis.

(2) Pogodba o brezplačnem prenosu premoženja mora vsebovati:
- natančen opis premoženja, ki se prenaša,
- navedbo občine, na katero se premoženje prenese,
- navedbo, da gre za brezplačen prenos,
- vrednost premoženja, ki je predmet prenosa,
- navedbo namena prenosa,

- natančne opis razvojnega programa, v katerega se vlaga premoženje, in dinamiko izvajanja tega programa,
- opis, kako bo preneseno premoženje uporabljeno v razvojnem programu,
- obveznost občine, da službi letno poroča o uporabi premoženja v razvojnih programih,
- klavzulo, da celotne stroške sklenitve pogodbe nosi občina.

(3) Poleg sestavin iz prejšnjega odstavka mora pogodba o brezplačnem prenosu nepremi čnega premoženjav last občini vsebovati:
- določbo o obligacijskopravni prepovedi odsvojitve nepremičnine vsaj za pet let z ustrezno pogodbeno kaznijo za primer kršitve,
- obveznost občine, da službi letno poroča, ali nepremično premoženje še uresničuje javni interes,
- intabulacijsko klavzulo,
- zemljiškoknjižno dovolilo, s katerim si Republika Slovenija ob kršenju pogodbe izgovori odkupno pravico, na podlagi katere lahko zahteva povratno prodajo nepremičnine za ceno, ki ne presega vlaganja v to nepremičnino, zmanjšano za amortizacijo.

16. člen

(usklajevanje in obveščanje v postopku prenosa premoženja)

(1) V postopku sprejemanja sklepa iz prejšnjega člena mora služba predlog pogodbe o brezpla čnem prenosu premoženja v delu, ki se nanaša na podatke o premoženju, uskladiti z Ministrstvom za finance in Ministrstvom za javno upravo.

(2) Služba mora po en izvod predloga pogodbe, skupaj z dokumentacijo, predložiti Ministrstvu za finance in Ministrstvu za javno upravo.

17. člen

(zaključek postopka, spremljanje in nadzor prenosa državnega premoženja)

(1) Postopek brezplačnega prenosa premoženja se konča z vpisom novonastalega premo ženjskega stanja v ustrezne uradne evidence ali registre ali pa z odločitvijo, da se postopek prenosa ustavi.

(2) Postopek brezplačnega prenosa premoženja se lahko ustavi v katerikoli fazi s sklepom ministra.

(3) Če občina krši pogodbo o brezplačnem prenosu premoženja, lahko upravljavec premoženja uveljavi odkupno pravico za ceno, ki ne presega vlaganj v to nepremičnino, zmanjšano za amortizacijo ali pogodbeno kazen.

(4) Občina mora pridobljeno premoženje voditi v svojih analitičnih evidencah dolgoročnih sredstev še najmanj pet let po začetku veljavnosti pogodbe o prenosu premoženja.

(5) Za nadzor in spremljanje izvajanja določil pogodbe o prenosu lastninske pravice je odgovorna služba.

18. člen

(evidenca in poročanje)

Služba vzpostavi in vodi evidenco o opravljenih brezplačnih prenosih premoženja ter enkrat na leto o tem poroča vladi.

V. NUJNI UKREPI TER drugi programi in ukrepi, ki se določijo z zakonom ALI državnim prora čunom

19. člen

(nujni ukrepi regionalne politike)

Nujni ukrepi regionalne politike se izvajajo po postopku, določenem v 14. členu Uredbe o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči (Uradni list RS, št. 72/06, 70/07, 99/08 in 17/09).

20. člen

(pomoč občinam pri komunalnem urejanju romskih naselij)

(1) Do pomoči občinam pri komunalnem urejanju romskih naselij je upravičena občina:
- v kateri je v skladu z zakonom, ki ureja lokalno samoupravo, izvoljen predstavnik romske skupnosti v občinskem svetu ali
- v kateri je v skladu z določbami zakona, ki ureja položaj romske skupnosti, ustanovljeno posebno delovno telo občinskega sveta za spremljanje položaja romske skupnosti katerega člani so tudi predstavniki te skupnosti.

(2) Služba izvede javni razpis ali pozove upravičene občine k predložitvi projektov v višini indikativne kvote iz četrtega odstavka tega člena. V javnem razpisu ali pozivu služba je dolo čena dokumentacija, ki jo je treba predložiti za dodelitev pomoči, in rok za predložitev. Če se uporabi postopek s pozivom, lahko služba določi občini rok za dopolnitev projektnega predloga. Služba pripravi predlog programa, ki ga sprejme vlada.

(3) Indikativne kvote za upravičene občine se izračunajo na podlagi razpoložljivega zneska sredstev na proračunski postavki službe, skupnega števila upravičenih občin, ocene opremljenosti romskih naselij z vodovodom, elektriko, kanalizacijo in prometno infrastrukturo, števila registriranih volivcev romske skupnosti v občini in sredstev, ki pripadajo občini v skladu z 21. do 23. členom Zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 123/09, 101/07 – odl. US in 57/08).

(4) Pomoč se lahko dodeli za sofinanciranje naslednjih projektov v romskih naseljih:
- vodovodni sistemi, kar vključuje zajetja in cevovode do priključka uporabnika,
- kanalizacijsko omrežje, kadar je to potrebno zaradi zaščite vodnih virov ali drugih ekoloških zahtev,
- elektrifikacija strnjenih naselij,
- novogradnja ali rekonstrukcija lokalnih cest in poti,
- odkup zemljišč za ureditev in zaokrožitev naselij.

(5) Pri nakupu zemljišč se v javnem razpisu ali pozivu določi zgornja meja sofinanciranja kvadratnega metra odkupljenega zemljišča ne glede na pogodbeno ceno.

(6) Pogodbe o dodelitvi sredstev so lahko večletne, pri čemer se pri določitvi proste letne kvote upoštevajo že prevzete pogodbene obveznosti iz prejšnjih let.

(7) Projekti se sofinancirajo do višine 100 odstotkov.

21. člen

(financiranje stroškov izvajanja programov po posebnih zakonih)

Ne glede na sofinanciranje splošnih razvojnih nalog na regionalni ravni, ki so v javnem interesu v skladu z 18. členom zakona, se skupni stroški priprave in izvajanja posebnega programa po posebnem razvojnem zakonu s strani regionalne razvojne agencije financirajo po posebni pogodbi, vendar lahko ti stroški predstavljajo največ tri odstotke vrednosti takšnega programa.

VI. PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

22. člen

(prenehanje veljavnosti dosedanje ureditve)

Z dnem uveljavitve te uredbe preneha veljati in se uporabljati Uredba o dodeljevanju regionalnih spodbud (Uradni list RS, št. 113/09).

23. člen

(končna določba)

Ta uredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Priloga 3
OSNUTEK !

Na podlagi četrtega odstavka 23. člena Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS, št……) izdaja Vlada Republike Slovenije

uredbo

o vrednosti meril za določitev obmejnih problemskih območij in določitvi občin, ki izpolnjujejo ta merila

1. člen

S to uredbo se določajo vrednosti meril za določitev obmejnih problemskih območij in občine, ki izpolnjujejo ta merila.

2. člen

Obmejna problemska območja se določajo na podlagi naslednjih meril:
- Obmejne občine so tiste, v katerih živi več kot petdeset odstotkov prebivalcev občine v desetkilometrskem obmejnem pasu.
- Desetkilometrski obmejni pas se določi kot zračna črta od državne meje.
- Občine s primanjkljajem delovnih mest so tiste, v katerih je delovno aktivnega prebivalstva po kraju dela v občini manj od delovno aktivnega prebivalstva po kraju bivanja.
- Občine s podpovprečno gostoto poselitve so tiste, v katerih je gostota poselitve manjša od slovenskega povprečja.
- Občine, ki so odmaknjene od ključnih prometnic, so občine z več kakor 60-minutno povpre čno dostopnostjo do najbližjega priključka avtoceste ali hitre ceste.
- Občine z visokim deležem zavarovanih območij narave so tiste, v katerih je delež površine, vključene v območje Nature 2000, višji od stopetdeset odstotkov slovenskega povprečja.

3. člen

Glede na merila iz drugega člena te uredbe in ob upoštevanju podatkov o vrednosti meril so v obmejnih problemskih območjih občine: ……

4. člen

Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, bo enkrat na leto preverjala izpolnjevanje posameznih meril in po potrebi predlagal ustrezne spremembe te uredbe.

5. člen

Ta uredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Priloga 4
OSNUTEK !

Na podlagi tretjega odstavka 22. člena Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS, št……) izdaja minister, pristojen za regionalni razvoj

pravilnik

o razvrstitvi razvojnih regij po stopnji razvitosti za programsko obdobje po letu 2013

1.člen
(vsebina sklepa)

Ta pravilnik podrobneje določa kazalce in metode za izračun indeksa razvojne ogroženosti ter v programskem obdobju po letu 2013 razvršča razvojne regije glede na stopnjo njihove razvitosti.

2.člen
(indeks razvojne ogroženosti)

Izraz »indeks razvojne ogroženosti«, uporabljen v tem sklepu, je relativni kazalec razvitosti razvojne regije, ki se izračuna na podlagi utežitve kazalcev razvitosti, ogroženosti in razvojnih možnosti.

3.člen
(kazalci in metode za izračun indeksa razvojne ogroženosti)

(1) Kazalci razvitosti so: bruto domači proizvod na prebivalca, bruto dodana vrednost na zaposlenega, bruto osnova za dohodnino na prebivalca in število delovnih mest na število aktivnega prebivalstva.

(2) Kazalci ogroženosti so: indeks staranja prebivalstva, stopnja registrirane brezposelnosti in stopnja zaposlenosti.

(3) Kazalci razvojnih možnosti so: povprečno število let šolanja, opremljenost s komunalno infrastrukturo, delež območij Nature 2000 in kazalec poseljenosti.

(4) Kazalci iz prejšnjih odstavkov imajo enake uteži. Indeks razvojne ogroženosti se izračuna kot navadna aritmetična sredina iz standardiziranih vrednosti teh kazalcev na podlagi zadnjih razpoložljivih podatkov.

4.člen
(razvrstitev razvojnih regij

Glede na indeks razvojne ogroženosti se za programsko obdobje po letu 2013 razvojne regije takole razvrščajo po stopnji svoje razvitosti: …….

5.člen
(prenehanje veljavnosti dosedanje ureditve)

Z dnem uveljavitve te uredbe preneha veljati in se uporabljati Sklep o razvrstitvi razvojnih regij po stopnji razvitosti za programsko obdobje 2007 - 2013 (Uradni list RS, št. 23/06).

6.člen
(končna določba)

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporablja pa se za programsko obdobje po letu 2013.

Priloga 5
OSNUTEK !

Na podlagi šestega odstavka 19. člena Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS, št……) izdaja minister, pristojen za regionalni razvoj

pravilnik

o regionalnih razvojnih agencijah

1. člen

Ta pravilnik določa postopek in pogoje dodelitve pooblastila regionalnim razvojnim agencijam , obvezne elemente pogodbe o opravljanju nalog iz prvega odstavka 18. člena Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS, št. …….; v nadaljnjem besedilu: zakon), pogoje za opravljanje nalog regionalnega menedžerja ter merila in normative za financiranje splošnih razvojnih nalog v regiji.

2. člen

(1) Pravne osebe javnega ali zasebnega prava lahko uporabljajo naziv regionalna razvojna agencija (v nadaljnjem besedilu: RRA), če pridobijo pooblastilo za izvajanje splošnih razvojnih nalog v razvojni regiji (v nadaljnjem besedilu: regija) na podlagi javnega razpisa Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (v nadaljnjem besedilu: slu žba).

(2) Pri podelitvi pooblastila iz prejšnjega odstavka tega člena se uporablja naslednji postopek ……

(3) Za pridobitev pooblastila je treba predložiti:
…….

(4) Služba lahko kadarkoli preveri izpolnjevanje pogojev za pridobitev pooblastila.

3. člen

(1) Pravna oseba javnega ali zasebnega prava izpolnjuje pogoje za pridobitev pooblastila, če:
- ima ustrezne prostore in opremo za opravljanje splošnih razvojnih nalog v regiji,
- ima poleg direktorja regionalne razvojne agencije še vsaj 4 redno zaposlene sodelavce v regijah z manj kot 100.000 prebivalci in vsaj 5 redno zaposlenih sodelavcev v regijah z več kot 100.000 prebivalci, ki delajo na splošnih razvojnih nalogah v regiji,
- imajo najmanj trije sodelavci iz prejšnje alineje tega odstavka najmanj petletne izkušnje na področju priprave in izvajanja večjih projektov (min 200.000 EUR) in najmanj en sodelavec najmanj petletne izkušnje s področja financ,
-ima najmanj 4 sodelovce, ki izpolnjujejo pogoje za regionalnega menedžerja iz 8. člena tega pravilnika,
- zagotavlja interdisciplinarna znanja pri opravljanju splošnih razvojnih nalog v regiji,

- ima izdelan letni program dela z vizijo, merljivimi cilji in strategijo izvajanja splošnih razvojnih nalog v regiji, ki ga potrdi razvojni svet regije,
- vlaga v izobraževanje in usposabljanje in ima izdelan načrt usposabljanja zaposlenih za opravljanje splošnih razvojnih nalog v regiji, ki je del njenega letnega programa dela,
- zagotavlja pogoje za vključitev v informacijski sistem službe.

(2) Kadar se, ob soglasju sveta več oseb javnega ali zasebnega prava poteguje za podelitev pooblastila za skupno opravljanje splošnih razvojnih nalog v regiji, morajo vse izpolnjevati pogoje iz prejšnjega odstavka tega člena.

(3) Za izpolnjevanje pogojev iz prejšnjega odstavka mora regionalna razvojna agencija zaposlovati ustrezno usposobljeno osebje za vodenje in administrativna opravila.

(4) Za opravljanje javnih nalog mora regionalna razvojna agencija voditi ločene računovodske evidence.

4. člen

Pogodba o sofinanciranju splošnih razvojnih nalog po pooblastilu mora vsebovati naslednje elemente:
– naziv in naslov RRA,
– opredelitev območja regije,
podrobnejšo opredelitev splošnih razvojnih nalog v regiji, ki jih bo opravljala RRA,
- stroške, ki so predmet sofinanciranja,
– opredelitev obsega, načina in terminskega načrta financiranja,
– način nadzora nad namensko porabo sredstev (dokazila, preverjanje namenske porabe sredstev, obveščanje o morebitnih spremembah),
– opredelitev načina in časovnega okvira poročanja razvojnemu svetu regije in službi,
- ……

5. člen

(1) Merila in normativi za določitev obsega sredstev sofinanciranje po pogodbi iz prejšnjega člena so naslednji: ……

(2) Sredstva, ki jih pridobi RRA za izvajanje splošnih razvojnih nalog v regiji se dodeljujejo z na čelom sorazmernosti in ne smejo presegati dejansko nastalih stroškov.

6. člen

(1) RRA se pri izvajanju splošnih razvojnih nalog v regiji povezuje z institucijami območnih razvojnih partnerstev, ki so oblikovana v regiji.

(2) RRA se pri pripravi in izvajanju programov ukrepov razvojne podpore za problemska obmo čja z visoko brezposelnostjo po 24. členu zakona povezujejo z institucijami območnih razvojnih partnerstev.

(3) Povezovanje razvojnih institucij pri opravljanju nalog iz prvega in drugega odstavka tega člena se izvede na podlagi pogodbe.

(4) Za operativno izvajanje splošnih razvojnih nalog v regiji oblikuje RRA razvojni kolegij v katerem sodelujejo direktor RRA, predsedniki odborov razvojnega sveta regije in direktorji območnih razvojnih institucij, ki opravljajo splošne razvojne naloge v regiji po sklepu razvojnega sveta regije.

7. člen

RRA oblikuje regijsko razvojno mrežo kot obliko povezovanja ključnih razvojnih institucij za uresničevanje razvojnih prioritet regije, ob upoštevanju razvojne specializacije regije. V okviru regijske razvojne mreže se izvaja informiranje o programih in projektih v regiji ter interdisciplinarno povezovanje pri pripravi regijskih projektov.

8. člen

(1) Služba vodi evidenco regionalnih menedžerjev, ki obsega naslednje podatke:…..

(2) V evidenco iz prejšnjega odstavka se lahko vpiše oseba, ki izpolnjuje naslednje pogoje:…

9. člen

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o subjektih spodbujanja razvoja na regionalni ravni (Uradni list RS, št. 103/06 in 14/07).

10. člen

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.